T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MEDYA VE İLETİŞİM ÇALIŞMALARI ANABİLİM DALI
MEDYA İLETİŞİM ÇALIŞMALARI TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKİYE'DE AFRİKALI ÖĞRENCİLERİN MEDYA KULLANIMININ KÜLTÜREL UYUM SÜRECİNE ETKİSİ

Yüksek Lisans Tezi

Ali Mahamat KHALID

İSTANBUL, 2026

T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MEDYA VE İLETİŞİM ÇALIŞMALARI ANABİLİM DALI
MEDYA İLETİŞİM ÇALIŞMALARI TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜRKİYE'DE AFRİKALI ÖĞRENCİLERİN MEDYA KULLANIMININ KÜLTÜREL UYUM SÜRECİNE ETKİSİ

Yüksek Lisans Tezi

Ali Mahamat KHALID
200032030

Danışman: Prof. Dr. Abdulhamit AVŞAR

İSTANBUL, 2026

ETİK BEYAN SAYFASI

Hazırlamış olduğum tez özgün bir çalışma olup YÖK ve İstanbul Ticaret Üniversitesi Lisansüstü Yönetmeliklerine uygun olarak hazırlanmıştır. Ayrıca, bu çalışmayı yaparken bilimsel etik kurallarına tamamıyla uyduğumu; yararlandığım tüm kaynakları gösterdiğimi ve hiçbir kaynaktan yaptığım ayrıntılı alıntı olmadığını beyan ederim. Bu tezin ihtiva ettiği tüm hususlar şahsi görüşüm olup İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin resmi görüşünü yansıtmamaktadır.

Ali Mahamat KHALID

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'de eğitim görmekte olan Afrikalı öğrencilerin medya kullanım pratiklerini ve bu pratiklerin kültürle uyum sürecine etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Küreselleşmenin etkisiyle giderek çeşitlenen göç hareketleri, Türkiye'yi Afrikalı öğrenciler için önemli bir eğitim merkezi haline getirmiştir. Bu bağlamda, farklı kültürel arka planlardan gelen öğrencilerin medya ile kurdukları ilişki, onların kimlik inşası, toplumsal aidiyet geliştirme biçimleri ve gündelik yaşam pratikleri açısından dikkate değer veriler sunmaktadır. Çalışmada nicel analiz yöntemi kullanılarak Afrikalı öğrencilerin televizyon, sosyal medya ve çevrim içi haber kaynaklarını nasıl kullandıkları; bu mecralardan edindikleri içerikleri nasıl yorumladıkları ve bu içeriklerin Türkiye'deki deneyimlerini nasıl şekillendirdiği araştırılmıştır. Araştırma bulguları, öğrencilerin medya tüketiminde hem kendi kültürel kimliklerini korumaya yönelik stratejiler geliştirdiklerini hem de Türkiye'nin kültürel ve toplumsal yapısına uyum sağlama çabası içinde olduklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca, medyanın öğrenciler için yalnızca bir bilgi ve eğlence kaynağı değil, aynı zamanda sosyal bağlar kurma ve kültürlerarası iletişimi güçlendirme aracı olarak işlev gördüğü belirlenmiştir. Bu yönüyle çalışma, medya kullanımının göçmen öğrencilerin toplumsal entegrasyon süreçlerindeki rolünü tartışmaya açmakta ve gelecekte yapılacak araştırmalara ışık tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Türkiye'deki Afrikalı öğrenciler, kültürleşme, kültürel uyum ve medya, nicel analiz.*

ABSTRACT

This study aims to examine the media use practices of African students studying in Turkey and the processes through which these practices are interpreted. Migratory movements, increasingly diversified under the influence of globalization, have made Turkey an important educational hub for African students. In this context, the relationship students from diverse cultural backgrounds establish with media provides significant data regarding their identity construction, ways of developing social belonging, and daily life practices. Using quantitative analysis, the study explored how African students use television, social media, and online news sources; how they interpret the content they receive from these outlets; and how this content shapes their experiences in Turkey. The research findings reveal that students develop strategies to preserve their cultural identities while also striving to adapt to Turkey's cultural and social structure in media consumption. Furthermore, it was determined that media serves not only as a source of information and entertainment for students, but also as a tool for establishing social bonds and strengthening intercultural communication. In this respect, the study opens up discussion about the role of media use in the social integration processes of immigrant students and sheds light on future research.

Keywords: *African students, Türkiye, integration, the role of the media, quantitative analysis*.

ÖNSÖZ

Dijital iletişim araçlarının yaygınlaşması, bireylerin medya kullanım alışkanlıklarını ve medyayı anlamlandırma biçimlerini belirgin şekilde değiştirmiştir. Sosyal medya platformlarının günlük yaşamdaki etkisi arttıkça, kullanıcıların içerik tüketme ve üretme süreçleri de yeni bir biçim kazanmıştır. Bu durum, farklı kültürel grupların medyayla kurdukları ilişkiyi incelemeyi önemli hale getirmektedir.

Bu yüksek lisans tezi, Türkiye'de öğrenim gören Afrikalı öğrencilerin medya kullanım pratiklerini ve medya içeriklerini nasıl yorumladıklarını incelemektedir. Çalışma, nicel analiz yaklaşımını temel alarak öğrencilerin medya mesajlarını kendi kültürel bağlamları doğrultusunda nasıl değerlendirdiklerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Bu çalışmanın, Türkiye'de uluslararası öğrenciler ve medya ilişkisine yönelik akademik araştırmalara katkı sağlamasını dilerim.

İstanbul - 2026

Ad – Soyad

Ali Mahamat KHALID

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

Etik Beyan Sayfası……ii
Özet……iii
Abstract……iv
Önsöz……v
İçindekiler……vi
Tablolar listesi……viii
Kısaltmalar Listesi……x
GİRİŞ……1
BİRİNCİ BÖLÜM
1. İLETİŞİM VE KÜLTÜR……5
1.1. İletişim Kavramı……5
1.1.1. İletişim ve kültürel etkiler……6
1.2. Kültürleşme Olgusu ve Uyum……9
1.3. Kültürleşme ve Uyum Kavramları……11
1.3.1. Sosyo-kültürel uyum……11
1.3.2. Kültür şoku……12
1.3.3. Etnik kimliğin uyuma etkisi……14
1.3.4. Sosyal çevrenin uyuma etkisi……14
1.3.5. Dini inancın uyuma etkisi……15
İKİNCİ BÖLÜM
KÜLTÜREL UYUM BAĞLAMINDA MEDYA KULLANIMI……18
2.1. Kültürel Uyum……18
2.1.1. Kültürlerarası uyum modeli……21
2.1.2. Kültürlerarası uyum süreci……26
2.1.3. Kültürel uyum ve medya ilişkisi……27
2.1.4. Kültürel uyum sürecinde sosyal medyanın rolü……29
2.2. Kültürel Uyum……33
2.3. Nicel Analiz Yaklaşımı……33
2.3.1. Nicel veri ve veri tipleri……33
2.3.2. Örneklem ve örnekleme yöntemleri……34
2.3.3. Nicel analiz yöntemleri……35

2.3.4. Nicel analizde kullanılan istatistiksel teknikler 37
2.3.5. Nicel analizlerde varsayımlar 38
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TÜRKİYE'DE AFRİKALI ÖĞRENCİLERİN MEDYA KULLANIMI 41
3.1. Türkiye'deki Uluslararası Öğrenciler ve Medya Alışkanlıkları 41
3.1.1. Türkiye'de uluslararası öğrenci olgusu..... 43
3.1.2. Uluslararası öğrenciler ve medya kullanımı alışkanlıkları 45
3.2. Afrikalı Öğrencilerin Uyumu Üzerine Araştırmalar..... 47
3.2.1.Türkiye'de Afrikalı öğrenciler ve tercih nedenleri 50
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
YÖNTEM VE BULGULAR..... 53
4.1. Türkiye'de Afrikalı Öğrencilerin Medya kullanımı 53
4.2. Veri Toplama Araçları..... 53
4.3. Veri Analizi..... 54
4.4. Bulguların Yorumlanması..... 54
4.4.1. Demografik bulgular..... 54
4.4.2. Kültürel uyum ve medya kullanımına ilişkin bulgular 55
4.4.3. Medya kullanım alışkanlıklarına ilişkin bulgular 56
4.4.4. Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımına ait bulgular 58
4.4.5. Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımının demografik değişkenlere göre 59
4.4.6. Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının demografik değişkenlere göre karşılaştırılmasına ilişkin bulgular..... 65
4.4.7. Medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisinin demografik değişkenlere göre karşılaştırılmasına ilişkin bulgular..... 72
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 83
KAYNAKÇA..... 88
EKLER..... 99
..... 99

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa No:

Tablo 1. Katılımcıların Genel Bilgileri 54
Tablo 2. Kültürel Uyum ve Medya Kullanımına İlişkin Dağılım 55
Tablo 3. Medya Kullanım Alışkanlıklarının Dağılım 56
Tablo 4. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisi 58
Tablo 5. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması 59
Tablo 6. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması 60
Tablo 7. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Afrika'nın Hangi Bölgesinden Olduğuna Göre Karşılaştırılması 61
Tablo 8. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Türkiye'de Bulunma Süresine Göre Karşılaştırılması 61
Tablo 9. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması 63
Tablo 10. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Eğitim İçin Türkiye'yi Tercih Etme Nedenlerine Göre Karşılaştırılması 63
Tablo 11. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Türkiye'de Bulunduğu Sürede Sosyal Çevresini Oluşturan Gruplara Göre Karşılaştırılması 64
Tablo 12. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması 65
Tablo 13. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması 66
Tablo 14. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Afrika'nın Hangi Bölgesinden Olduğuna Göre Karşılaştırılması 67
Tablo 15. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Türkiye'de Bulunma Süresine Göre Karşılaştırılması 68
Tablo 16. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması 69
Tablo 17. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Eğitim İçin Türkiye'yi Tercih Etme Nedenlerine Göre Karşılaştırılması 70

Tablo 18. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Türkiye'de Bulunduğu Sürede Sosyal Çevresini Oluşturan Gruplara Göre Karşılaştırılması 71
Tablo 19. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması 72
Tablo 20. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması 73
Tablo 21. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Afrika'nın Hangi Bölgesinden Olduğuna Göre Karşılaştırılması..... 75
Tablo 22. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Türkiye'de Bulunma Süresine Göre Karşılaştırılması..... 77
Tablo 23. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması 78
Tablo 24. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Eğitim İçin Türkiye'yi Tercih Etme Nedenlerine Göre Karşılaştırılması 80
Tablo 25. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Türkiye'de Bulunduğu Sürede Sosyal Çevresini Oluşturan Gruplara Göre Karşılaştırılması 81

KISALTMALAR LİSTESİ

CCAI	: Cross Cultural Adaptability Inventory (Kültürlerarası Uyum Envanteri)
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TİKA	: Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansı
TÖMER	: Türkçe Öğretim Merkezi
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
YTB	: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

GİRİŞ

Küresel düzeyde eğitim ve öğrenim faaliyetlerinin çeşitlenmesi ve uluslararası öğrenci hareketliliğinin artması, birçok ülkenin yükseköğretim politikalarında belirleyici unsurlar haline gelmiştir. Son yıllarda Türkiye, özellikle Afrika ülkelerinden gelen öğrenciler için alternatif ve cazip bir eğitim destinasyonu haline gelmiştir. Türkiye'nin eğitim alanında yürüttüğü uluslararasılaşma politikaları ve Afrika ile geliştirilen çok boyutlu diplomatik ilişkiler, Afrikalı öğrencilerin tercihlerinde etkili olan başlıca faktörler arasında yer almaktadır. Öğrencilerin yalnızca akademik amaçlarla değil, aynı zamanda sosyal, kültürel ve bireysel gelişimlerini sürdürebilmek adına da çeşitli araçlara başvurdukları unutulmamalıdır. Bu araçların başında ise medya gelmektedir. Medya, uluslararası öğrencilerin yeni sosyal çevrelere uyum sağlama, kültürel kimliklerini koruma ve iletişim ihtiyaçlarını giderme süreçlerinde kritik bir role sahiptir.

Afrikalı öğrenciler için medya kullanımı, çok yönlü bir pratik olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye'ye gelen öğrenciler, bir yandan geldikleri ülkelerdeki gelişmeleri takip etmek, aileleri ve arkadaşlarıyla iletişim kurmak, öte yandan Türkiye'deki gündeme ve kültürel yaşama uyum sağlamak amacıyla medya araçlarını etkin biçimde kullanmaktadır. Geleneksel medya organlarının yanı sıra dijital medya ve sosyal ağlar, bu öğrencilerin günlük yaşamlarında önemli bir yer tutmaktadır. İnternetin ve mobil teknolojilerin yaygınlaşması ile öğrencilerin medya alışkanlıkları büyük ölçüde dijitalleşmiştir. WhatsApp, Telegram ve Signal gibi mesajlaşma uygulamaları, öğrencilerin anlık iletişim kurmalarını mümkün kılarken; Instagram, Twitter ve YouTube gibi platformlar hem gündemi takip etmelerine hem de kültürel içeriklere erişmelerine imkân tanımaktadır. Bu durum, medya kullanımını yalnızca bir eğlence veya haber alma aracı olmaktan çıkararak, aynı zamanda sosyal ilişkilerin ve kültürel bağların sürdürüldüğü bir alan haline getirmiştir.

Türkiye'deki medya içeriklerinin çoğunlukla Türkçe olması, Afrikalı öğrencilerin medya kullanım alışkanlıklarında belirleyici bir unsur haline gelmektedir. Türkiye'ye yeni gelen öğrenciler için dil bariyeri önemli bir sorun olarak öne çıkmakta ve bu durum, yerel medya araçlarına olan ilgiyi sınırlayabilmektedir. Öğrenciler zaman içinde Türkçe öğrenme süreçlerine paralel olarak yerel medya içeriklerine daha fazla yönelmeye başlamaktadır. Türk televizyon dizileri, haber kanalları ve sosyal medya hesapları,

öğrencilerin hem dil yeterliliklerini artırmalarına hem de Türkiye'nin toplumsal yapısı hakkında bilgi edinmelerine katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda medya, aynı zamanda bir eğitim aracı işlevi de görmektedir. Öte yandan dil yetersizlikleri nedeniyle öğrenciler, sıklıkla İngilizce yayın yapan uluslararası medya organlarına ve Afrika diasporasına yönelik özel dijital platformlara yönelmektedir. Bu eğilim, onların hem kendi kültürel kimliklerini koruma hem de çok kültürlü bir medya tüketim pratiği geliştirme çabalarının göstergesidir.

Medyanın sağladığı imkanlar yalnızca bireysel bilgi edinme ve dil gelişimi ile sınırlı değildir. Afrikalı öğrenciler, sosyal medya platformları üzerinden Türkiye'deki diğer Afrikalı öğrencilerle ve topluluklarla çeşitli gruplar kurarak iletişim ve dayanışma ağları oluşturmaktadır. Bu sanal topluluklar, öğrencilerin hem akademik hem de sosyal sorunlarına çözüm bulmalarını kolaylaştırmakta ve karşılıklı destek kültürünü geliştirmektedir. Aynı zamanda ortak etkinliklerin düzenlenmesi, deneyimlerin paylaşılması ve kültürel değerlerin korunması açısından da işlevsel bir rol üstlenmektedir. Sosyal medya bu yönüyle yalnızca bireyler arası iletişimi değil, toplumsal aidiyet ve dayanışmayı da pekiştiren bir araç konumuna yükselmiştir.

Afrikalı öğrencilerin Türkiye'deki yaşamlarına dair algılarının ve deneyimlerinin şekillenmesinde de etkili olmaktadır. Medyada karşılaşılan içerikler aracılığıyla öğrenciler, Türk toplumuna dair normları, değerleri ve davranış kalıplarını öğrenme fırsatı bulmaktadır. Bu durum, kültürel adaptasyon sürecinin doğal bir parçası haline gelmekte; medya hem yabancı hem de yerel kültür arasında köprü kuran bir işlev görmektedir. Sosyal medyada Türk öğrencilerle kurulan etkileşimler, kültürlerarası iletişimi teşvik ederek öğrencilerin hem dilsel hem de sosyal becerilerini geliştirmelerine imkân tanımaktadır. Türkiye'de öğrenim gören Afrikalı öğrencilerin medya kullanımı yalnızca teknolojik bir tercih olarak değil, çok boyutlu ve dinamik bir toplumsal deneyim olarak değerlendirilmelidir. Medya, bu öğrencilerin bilgiye ulaşma, kimlik inşa etme, sosyal ilişkilerini sürdürme ve kültürel adaptasyon sağlama gibi pek çok ihtiyacını karşılayan güçlü bir araç haline gelmiştir. Bu bağlamda medya kullanım pratiklerinin incelenmesi, yalnızca bireysel davranış kalıplarını değil, aynı zamanda Türkiye'deki uluslararası öğrenci deneyimlerinin daha geniş toplumsal ve kültürel bağlamını anlamak açısından da önem taşımaktadır.

Uluslararası öğrenci hareketliliği, küreselleşmenin etkisiyle her geçen yıl artmakta ve Türkiye bu süreçte önemli bir cazibe merkezi haline gelmektedir. Özellikle Afrika ülkelerinden gelen öğrenciler, Türkiye'de hem eğitim hem de sosyal yaşam bağlamında farklı deneyimler edinmektedir. Bu bağlamda onların medya kullanım alışkanlıkları, yalnızca gündelik yaşam pratikleri açısından değil, aynı zamanda kültürel uyum süreçleri bakımından da incelenmeye değer bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Konuyla ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, Türkiye'de uluslararası öğrencilerin genel uyum süreçlerine odaklanan çeşitli araştırmalar bulunmakla birlikte, Afrikalı öğrencilerin medya kullanımı özelinde gerçekleştirilen akademik çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Mevcut literatürde medya ile kültürel uyum ilişkisini tartışan çalışmalar bulunsa da bu çalışmalar daha çok göçmen gruplar ya da geniş uluslararası öğrenci kitleleri üzerine yoğunlaşmıştır (Kaya, 2018; Çağırken, 2024). Dolayısıyla bu araştırma, Afrikalı öğrencilerin Türkiye'deki medya pratiklerini nicel analiz perspektifinden inceleyerek literatürdeki boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Çalışmada nicel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Bu yöntemin seçilme nedeni, öğrencilerin medya içeriklerini yalnızca tüketen pasif alıcılar değil, aynı zamanda kendi kültürel birikimleri, deneyimleri ve sosyal bağlamları çerçevesinde anlamlandıran aktif öznelere dönüşmesini ortaya koyma imkânı sunmasıdır. Bu yaklaşım, öğrencilerin medyayı nasıl yorumladıklarını, kendi kültürel kimlikleriyle nasıl ilişkilendirdiklerini ve Türkiye'deki uyum süreçlerinde medyanın nasıl bir rol üstlendiğini daha derinlemesine inceleme fırsatı sağlamaktadır. Tez dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, iletişim ve kültür ilişkisi ele alınmış; iletişim kavramı, kültürleşme olgusu, kültürel uyumun boyutları, kültür şoku, etnik kimlik, sosyal çevre ve dini inanç faktörlerinin uyuma etkileri üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde, kültürel uyum bağlamında medya kullanımı incelenmiş; kültürlerarası uyum modelleri, kültürlerarası süreçler ve medyanın kültürel uyum üzerindeki işlevleri tartışılmıştır. Ayrıca nicel analiz yöntemleri detaylı biçimde ele alınarak, dini inanç ve uyum arasındaki ilişkiye de değinilmiştir. Üçüncü bölümde, Türkiye'deki Afrikalı öğrenciler üzerine gerçekleştirilen alan araştırmasına yer verilmiştir. Bu bölümde, öncelikle Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin medya alışkanlıkları ortaya konmuştur. Dördüncü bölümde ise, Afrikalı öğrencilerin kültürel uyumu ve medya kullanım pratiklerine ilişkin yöntem ve bulgular, veri toplama araçları, veri analizi, demografik veriler ve medya kullanım alışkanlıklarının kültürel uyumla ilişkisi ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir. Sonuç olarak bu çalışma, Türkiye'de eğitim

gören Afrikalı öğrencilerin medya kullanımlarını kültürel uyum perspektifinden ele alarak hem iletişim bilimleri literatürüne katkı sunmayı hem de uluslararası öğrencilerin Türkiye'deki deneyimlerinin daha iyi anlaşılmasına ışık tutmayı amaçlamaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM
1. İLETİŞİM VE KÜLTÜR

1.1. İletişim Kavramı

İletişim, insanın varoluşundan bu yana sürekli evrim geçiren ve birden fazla disiplini içeren karmaşık bir kavramdır. İletişim her bireyin deneyimlerini, tecrübelerini, bilgilerini ve hislerini başkalarıyla etkileşim içinde paylaşmasına olanak tanımaktadır. Bu etkileşim, sosyal bir varlık olan insanın temel gereksinimidir (Yengin, 2014: 19). Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte iletişim araçları, günümüz toplumunda bireylerin kendilerini sürdürebilmeleri için vazgeçilmez bir araç haline gelmiştir. İletişim kavramı, felsefe, tarih, psikoloji, sosyal psikoloji, ekonomi ve siyaset gibi farklı alanları kapsayan geniş bir yelpazede ele alınmaktadır. İletişim çalışmaları, Yunan felsefesinden modern sosyal bilimlere kadar uzanan geniş bir spektrumu kapsamaktadır. İletişimin bu kadar çok disiplini içermesi, onun tek bir tanım ile açıklanamayacak kadar zengin ve çeşitli olduğunu göstermektedir (Oskay, 2011: 1).

Günümüzde, iletişim araçları insan hayatının ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Teknolojik araçların hayatımızdaki yaygınlığı, bireylerin dünyayı algılama, yorum yapma ve diğer insanları etkileme şekillerini değiştirmiştir. İletişim araçları, başarılarımızı ve başarısızlıklarımızı şekillendirirken, aynı zamanda günlük yaşantımızda nasıl etkili olduklarını sürekli olarak sorgulamamıza neden olur. Erdoğan ve Alemdar, iletişimi doğal ve yapay araçlar aracılığıyla kurulan sürekli bir etkileşim olarak tanımlarlar, bu etkileşim teknoloji aracılığıyla daha da karmaşık bir hale gelmiştir (İrfan ve Alemdar, 2005: 17).

İletişim, en temelde insanların kimliklerini ve bilgilerini nasıl paylaştıklarını ifade etmektedir. Bu süreç, kültürlere göre değişkenlik göstermektedir ve dünyanın çeşitli yerlerindeki insanlarla artan etkileşimlerimiz iletişim ihtiyaçlarımızı da artırmaktadır. İnsanoğlu dünyaya geldiği ilk andan itibaren ağlayarak ve gülerek dünyayla iletişim kurar. Bu sözsüz iletişimin dil öğrenmeden önce kullanılan temel iletişim yöntemleridir. "İletişim fikirlerimizi paylaşma yeteneğimiz, tüm insan etkileşiminin temelidir." İletişim kelimesi Latince 'communicare' kelimesinden türetilmiştir ve düşünceleri, umutları ve bilgileri paylaşmayı ifade etmektedir. Örneğin, farklı kültürlerdeki selamlaşma biçimleri, temel bir iletişim biçimi olarak görülebilir ve bu eylem bir 'Merhaba' demekle, el sallama

veya göz teması gibi çeşitli hareketlerle gerçekleştirilebilmektedir (Samovar vd. 2013: 76).

İnsanlık tarihi boyunca iletişim, toplumun ayrılmaz bir parçası olmuştur. Bilgi teknolojilerindeki ilerlemeler, iletişim araçlarında ve iletişim rollerinde büyük değişikliklere yol açmıştır. Basılı yayınlardan dijital platformlara (telefon, radyo, telgraf, televizyon, uydu, e-posta, internet ve sosyal medya platformları gibi) uzanan bu araçlar, iletişimin zaman, mekân, coğrafi bölge, kültür ve ulusal sınırların ötesine taşınmasını sağlamıştır. İletişimle ilgili tek bir tanım bulmak zor olabilir çünkü kullanılan tanımlar büyük bir çeşitlilik göstermektedir.

Bu çeşitlilik, iletişimin tek boyutlu bir süreçten ziyade çok katmanlı, dinamik ve bağlama göre farklılaşan bir olgu olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla iletişimi yalnızca bilgi aktarımı olarak değil, aynı zamanda kültürel kimliklerin, toplumsal değerlerin ve bireysel deneyimlerin karşılıklı etkileşim yoluyla inşa edildiği bir süreç olarak ele almak gerekir. Bu bakış açısı, iletişimin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde dönüştürücü bir güç taşıdığını ortaya koymaktadır.

1.1.1. İletişim ve kültürel etkiler

Kültür, öğrenilen ve paylaşılan bir kod sistemidir ve bu sistem, etkili iletişim ve toplumsal etkileşim için zorunludur (Jandt ve Fred, 2007: 86). Kültür, toplumda bireylerin sosyal rollerini, iletişim biçimlerini ve hatta düşünce yapısını şekillendiren yapılardır. Ve kültür çeşitli davranış kalıplarını da beraberinde getirmektedir. Kültür, gerçeklik algımızı, dil kalıplarımızı, geleneklerimizi, normlarımızı ve rollerimizi nasıl algıladığımızı ve öğrendiğimizi etkiler. Bu da kültürün, ne yaptığımızı, nasıl göründüğümüzü, ne söylediğimizi ve nasıl söylediğimizi belirlediğine işaret etmektedir.

İletişim ve kültürün ayrılmaz bir bütün olduğunu anlamak, kültürün semboller, ritüeller ve gelenekler ürettiğini göstermektedir (Dodd ve Carley, 1998: 163). Örneğin, Batı kültürlerinde bireysel başarılar, dereceler, terfiler ve maddi kazanımlar gibi sembollerle ifade edilirken, diğer toplumlar grup başarılarını daha fazla önemseyebilmektedir. İletişim sistemleri ve kültürel semboller arasındaki uyumsuzluk, kültürel yanlış anlamalara yol açabilmektedir.

Kültür kavramı, tarihsel olarak ilk olarak Voltaire tarafından Fransız İhtilali öncesinde kullanılmıştır. Voltaire bu terimi kullanarak insan zekasının yüceltilmesi gerektiğini ve bu sürecin insan gelişimi için kritik bir görev olduğunu vurgulamıştır (Yıldız, 2012: 448). Türk dilinde ise Ziya Gökalp, "culture" kelimesine karşılık olarak "hars" terimini önermiş, ancak bu terim zaman içinde yerini "kültür" sözcüğüne bırakmıştır (Arslan, 2012: 11). Batı dillerinde kültür kelimesi, genellikle "medeniyet" ya da "zihnin geliştirilmesi" gibi kavramlarla eş anlamlı kullanılmakta ve bu gelişimin sonuçları olan eğitim, sanat ve edebiyatı ifade etmektedir.

Kültür kavramı, sosyologlar ve özellikle antropologlar arasında çok daha geniş bir yelpazede ele alınmaktadır. Sosyal antropoloji perspektifinde, kültür düşünme, hissetme ve davranış kalıplarını araştıran geniş bir terim olarak değerlendirilmektedir. Bu bakış açısı, kültürü sadece zihinsel gelişimi hedefleyen etkinliklerle sınırlı tutmaz; aynı zamanda günlük yaşamın basit unsurlarını da içermektedir. Bu unsurlar arasında selamlaşma, yeme alışkanlıkları, duygusal ifade biçimleri, kişisel mesafe, aşk ilişkileri ve kişisel hijyen gibi sosyal davranışlar bulunmaktadır (Hofstede vd., 2010:5). Aynı zamanda kültür, bir topluluğun (örneğin bir ulus veya kabile) biyolojik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılama ve hayatta kalmak için geliştirdiği günlük çözüm yöntemlerini içermektedir. Bu çerçevede kültür, "Nasıl hayatta kalınır?" sorusunun pratik cevaplarını barındırır. İnsan kültürü, sadece hayatta kalmayı sağlamakla kalmaz, aynı zamanda karmaşık sosyal yapılar ve ilişkiler inşa etme, günlük faaliyetlere anlam katma, yaratıcılığı destekleme, eğlence ve spor etkinlikleri düzenleme, bilimsel araştırmalar yapma ve kültürel pratikleri kurumsallaştırma gibi fonksiyonları da üstlenir (Matsumoto, 2007: 1289-1293). Bu bakış açısıyla, insan kültürü, bir topluluk tarafından oluşturulan, paylaşılan ve nesilden nesile aktarılan benzersiz bir anlam ve bilgi sistemidir. Dolayısıyla kültür toplumsal yaşamın her alanında kendini gösteren ve bireylerden devlet yönetimine kadar çeşitli sosyal rolleri ve iletişim süreçlerini düzenleyen geniş bir kapsama sahiptir. Bu kavram, bireylerin değerleri, tutumları ve davranışları aracılığıyla belirli iletişim kuralları oluşturur (Benli ve Ferman, 2019: 105). Kültür, bir topluluğun ortak yaşam biçimini tanımlar ve her bir tanım, kültürün farklı yönlerine odaklanarak bu geniş kavramı çeşitli açılardan ele almayı gerektirmektedir. Kültür terimi, antropoloji ve kültürlerarası psikoloji gibi alanlarda farklı anlamlar kazanmıştır ve artık günlük dilin bir parçası haline gelmiştir. Kültür, yalnızca yüksek kültür olarak adlandırılan resim ve klasik müzikle

sınırlı kalmayıp, çizgi roman ve pop müzik gibi popüler kültür ürünlerini de içermektedir. Her toplumun, medeni ya da ilkel diye bir ayrım yapılmaksızın kendi kültürü vardır ve bu, topluluklar tarafından yaşanan ortak bir yaşam tarzı olarak ifade edilebilmektedir (Berry vd., 2002: 229).

Kültür, uluslar, gruplar ve bireyler gibi farklı toplumsal düzeylerde etkili olmakta ve bu düzeylerdeki roller çeşitlenmektedir. Bilimsel çalışmalar, kültürü üç farklı yönelim düzeyinde incelemektedir (Mennicken, 2000:102). Bu bağlamda ilk yönelim, kültürün makro düzeyde, yani coğrafi alanlar ve etnik gruplar gibi kolektif olgular olarak incelenmesidir. Bu yaklaşım, kültürler arasındaki dilsel veya dinsel benzerlikleri açıklamaya yardımcı olur ancak çok dilli veya çok kültürlü toplumları tam olarak açıklayamaz. İkinci düzey, sosyal gruplar düzeyinde kültürel yönelimleri inceler ve bu çalışmalar, toplumsal gerçekliklerin, yaşam tarzlarının ve tüketim kalıplarının nasıl oluştuğuna dair değerli içgörüler sunmaktadır. Üçüncü yönelim ise kültürü mikro veya bireysel düzeyde ele almakta; bu çalışmalar, kültürün bireylerin zihniyetlerinde nasıl temsil edildiğini ve bu temsillerin insanların içsel psikolojik dinamiklerini nasıl şekillendirdiğini açıklamaktadır.

Kültürel etkileşimler sırasında, genellikle farkında olmadığımız pek çok kültürel izle karşılaşırız. Bu izler, ince ve anlaşılması zor olabilir, ancak farklı kültürel bağlamlarda insanlarla etkileşimde bulunduğumuzda, davranışlarımızı yönlendiren kültürel normların daha fazla farkına varırız. İletişim, bir yemeği veya bir deneyimi paylaşmak gibi, alıcının anlamlandırdığı şeylerin paylaşılmasını içermektedir. Bu nedenle, farklı kültürel kurallarca yönetilen kişilerle anlam paylaşımı yaparken zorluklar yaşanabilmektedir (Dodd ve Carley, 1998: 167). Kültür, bize zaman yönelimi, güç ilişkileri algısı, giyim kuralları, yeme alışkanlıkları ve çalışma biçimleri gibi hayatımızı düzenleyen ritüelleri ve prosedürleri öğretir. Bu kuralları öğrenmek, kültürel normlar dahilinde uygun davranış ve iletişim biçimlerini geliştirdiğimiz sosyalleşme sürecini ifade etmektedir.

Sonuç olarak kültür, bireylerin inançlarını ve değerlerini besleyen ve güçlendiren öğrenilmiş bir sistemdir ve bu nedenle, dünya hakkındaki algımızı ve anlayışımızı şekillendiren kültürel bir çerçevede öğretilmektedir. Bu şekilde, dünya görüşümüz kültürel olarak pekiştirilmiş bakış açılarıyla zenginleşir ve bu da iletişim tarzımıza

yansımaktadır. Örneğin, Avustralya kültürü, bireylere 'adil muamele' ve eşitlik gibi değerleri benimsemektedir. Bu isegenellikle "yeterince adil" gibi ifadelerle dile getirilmekte ve bu durum, Avustralya'nın iletişim stillerinin daha doğrudan ve açık olmasına yol açmaktadır. Kişilerarası çatışmalar genellikle doğrudan çözülür, taraflar bir araya gelerek sorunları yüz yüze çözmeyi tercih etmektedir. Buna karşın, Asya kültürlerinde, uyum ve hiyerarşiye verilen değerler nedeniyle çatışmalar genellikle üçüncü bir tarafın aracılığı ile dolaylı yollarla çözülmektedir. Bu farklılık, kültürel bağlamın iletişim pratikleri üzerindeki derin etkisini göstermektedir (Dodd ve Carley, 1998: 166). Bu örnekler, kültürün yalnızca toplumsal normları değil, aynı zamanda bireylerin iletişim kurma biçimlerini de şekillendirdiğini açıkça ortaya koymaktadır. Dolayısıyla kültürel farklılıkların, iletişim tarzlarında yarattığı çeşitlilik, kültürlerarası etkileşimlerde hem zenginleştirici bir unsur hem de potansiyel bir çatışma kaynağı olabilmektedir. Bu bağlamda, farklı kültürel arka planlardan gelen bireylerin iletişim süreçlerini anlamak, özellikle küreselleşme ile artan kültürlerarası etkileşimleri daha sağlıklı yönetebilmek açısından büyük önem taşımaktadır.

1.2. Kültürleşme Olgusu ve Uyum

Sosyal psikoloji ve sosyoloji alanlarında, bireysel davranış üzerindeki kültürel etkileri anlamak için yaygın olarak John W. Berry'nin tanımı kullanılmaktadır. Bu tanım, sosyal ve kültürel değişimlerin iki düzeyde gerçekleştiğini vurgulamaktadır (Berry, 1990: 202): Birincisi, gruplar arasında meydana gelen kültürel değişimler; ikincisi ise, kültürleşme sürecinde bireyler arasında gerçekleşen değişimlerdir. Berry, kültürleşmenin sadece bireyler tarafından değil, aynı zamanda gruplar tarafından da deneyimlenen, karmaşık ve dinamik bir süreç olduğunu belirtir. Bu süreçte, kültürel pratikler, kurumlar ve sosyal yapılar üzerinde önemli etkiler meydana gelmektedir. Berry, kültürel uyum sürecini açıklamak için dört farklı kültürleşme stratejisi tanımlamaktadır (1990: 204). Bu stratejiler, bireylerin veya grupların yeni bir kültürel ortama nasıl tepki verdiğini ve bu ortama nasıl uyum sağladığını gösteren çeşitli yöntemleri içermektedir.

İlk strateji olan asimilasyon, bireylerin kendi kültürel kimliklerini bırakıp egemen kültürün davranış ve inançlarını tamamen benimsediği durumu ifade etmektedir. Bu süreçte, bireyler kendi kültürel özelliklerini kaybeder ve egemen kültüre tamamen entegre olurlar.

İkinci strateji olan ayrışma, azınlık gruplarından bireylerin kendi kültürlerini korudukları ve egemen kültürle hiçbir sosyal etkileşimde bulunmadıkları durumu tanımlamaktadır. Bu strateji, kültürel izolasyon ve baskın kültürle etkileşimden kaçınma olarak karakterize edilmektedir.

Üçüncü strateji olan marjinalleşme, bireylerin hem kendi kültürlerini hem de karşılaştıkları yeni kültürü reddettikleri durumları kapsamaktadır. Bu durum, bireyin ne kendi köken kültürüne ne de yeni kültüre ait hissetmediği bir tür kültürel yalnızlık olarak görülebilir ve genellikle adaptasyon sürecinde karşılaşılan zorlukların bir göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Dördüncü strateji olan uyum süreci, bireylerin hem miras aldıkları kültürü sürdürdüklerini hem de yeni kültürel ortama adaptasyon gösterdiklerini ifade etmektedir. Bu strateji, bireyin hem kendi köken kültürünü muhafaza etmesi hem de yeni kültürel çevreye açık olması şeklinde kendini göstermektedir. Entegrasyon olarak tanımlanan bu strateji, bireyin veya grubun her iki kültür arasında bir köprü kurmasını sağlamakta ve kültürel çeşitlilik içinde uyum sağlamayı kolaylaştırmaktadır. Rudmin Berry'nin entegrasyon kavramını, kültürel mirasın seçici olarak korunması ve yeni kültür ögelerinin entegre edilmesi olarak daha da genişletmiştir. Rudmin'e göre bu süreçte hem köken hem de yeni kültürün unsurları dengeli bir şekilde benimsenmektedir (2003: 67-69).

Kültürel uyum çalışmalarında son yıllarda iki önemli model öne öne çıktığı dikkat çekmektedir. Bunlar, tek boyutlu ve iki boyutlu modellerdir. Tek boyutlu model, 1970'lerin başında ABD'de "eritme potası" (melting pot) teorisini desteklemek amacıyla geliştirilmiştir. Bu model, asimilasyon sürecini ve kültürel uyumu aynı olgu olarak değerlendirmekte ve göçmenlerin kendi kültürel değerlerini ve normlarını terk ederek ana kültüre tamamen entegre olmalarını öngörmektedir (Gordon, 1964: 74). Bu yaklaşım, kültürel değişimin yalnızca tek yönlü bir süreç olduğunu varsaymaktadır.

Bununla birlikte, tek boyutlu modelin sınırlılıklarına bir yanıt olarak, iki boyutlu model geliştirilmiştir. Model hem göçmenlerin kendi kültürlerini hem de yeni ülkenin ana kültürünü ayrı ve bağımsız kültürler olarak kabul etmektedir. Bu çerçevede, bireyler ve gruplar kendi kültürel kimliklerini muhafaza ederken, aynı zamanda ana kültürün bazı yönlerini de benimseyebilirler (Ryder vd., 2000: 50). İki boyutlu modelde kültürleşme

hem ana kültür hem de miras alınan kültürün birbirinden bağımsız olarak etkileşime girdiği daha karmaşık bir süreç olarak tanımlanmaktadır.

Özetle, kültürel uyum sürecinde bireyler farklı stratejiler benimseyebilmektedir. Asimilasyon, kişinin kendi kültürünü terk ederek baskın kültüre tamamen uyum sağlamasını; ayrışma, bireyin kendi kültürünü koruyup baskın kültürle etkileşimden kaçınmasını; marjinalleşme ise her iki kültürden de uzaklaşarak aidiyet duygusunu yitirmesini ifade etmektedir. Bu stratejiler, kültürlerarası uyumun tek yönlü değil, bireyin tercihlerine, toplumsal koşullara ve karşılaşılan fırsatlara göre şekillenen çok boyutlu bir süreç olduğunu göstermektedir. Özellikle uluslararası öğrenciler bağlamında düşünüldüğünde, bu stratejiler, onların Türkiye'deki eğitim, sosyal ilişkiler ve medya kullanımı pratiklerine de doğrudan yansıyabilmektedir. Dolayısıyla, hangi uyum stratejisinin benimsendiğinin anlaşılması, öğrencilerin kültürel deneyimlerini doğru analiz edebilmek için oldukça önemlidir.

1.3. Kültürleşme ve Uyum Kavramları

1.3.1. Sosyo-kültürel uyum

Sosyo-kültürel uyum, özellikle uluslararası öğrencilerin karşılaştığı önemli bir meydan okuma olarak öne çıkmaktadır. Bu uyum süreci, bireylerin yeni kültürel ve sosyal ortamlarına nasıl uyum sağladıklarını kapsar ve hem görünür hem de görünmez kültürel öğelerin öğrenilmesi, kişilerarası ilişkilerin kurulması ve sosyal etkileşimlerin geliştirilmesini içermektedir. Kagan ve Cohen, Amerika'daki uluslararası öğrenciler üzerine yaptıkları çalışmada, sosyo-kültürel uyumun dil becerileri, kültürel mesafe ve destekleyici sosyal ağlar gibi çeşitli faktörlere bağlı olduğunu belirtmişlerdir (1990: 133-136). Örneğin, İngilizce konuşulan ülkelerden gelen öğrencilerin Amerika kültürüne uyum sağlamalarının, İspanyolca konuşan Meksikalı öğrencilere göre daha kolay olduğunu gözlemlemişlerdir. Ancak, bu uyum süreci aynı zamanda bireylerin yeni kültürü öğrenme konusundaki istek ve tutumlarına da bağlıdır. Buna göre Türkiye'ye öğrenim için gelen Afrikalı öğrencilerin deneyimi, kültürel farklılıklar nedeniyle alışılmadık zorluklarla karşılaşma olasılıklarının yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum, Türk kültürünün Afrika'da genel olarak yaygın olmamasından kaynaklanmaktadır. Yapılan bir başka çalışma, uluslararası öğrencilerin psikolojik uyumu ile baş etme stilleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu araştırmalar, öğrencilerin yeni bir kültüre uyum sağlamak için

öğrendikleri becerileri değiştirmeleri gerektiğini ortaya koymuştur (Ward ve Kennedy, 2001: 631).

Kültürel uyum süreci, dört aşamalı bir yolculuk olarak ele alınmaktadır (Berry ve Sam, 1997: 295). Buna göre birey, yeni bir kültürle ilk kez karşılaştığında 'Şok Aşaması' yaşanmaktadır. Bu dönem, farklı kültürel öğelerle ilk temas sonucunda bireyde görülen şaşkınlık ve uyum zorluğu ile karakterize edilmektedir. İkinci olarak, 'Savunmacı-Gerileme Aşaması' gelmektedir. Bu aşamada birey, birey kendi kültürel değerlerini savunurken yeni kültürü reddetme eğilimindedir. Üçüncü aşama olan 'Bilgilenme Aşamasında, birey zamanla yeni kültür hakkında bilgi edinir ve bu kültürü anlamaya başlar. Son aşama olan 'Uyum ve Değişme Aşamasında ise, kişi öğrendiklerini kendi davranışlarına adapte ederek topluma uyum sağlar ve yeni kültürün bir parçası haline gelir.

Winkelman ise kültürel uyum sürecini biraz farklı bir sıralama ile tanımlamaktadır (1994: 122). 'Balayı Dönemi' ile başlayan bu süreçte, birey yeni kültüre olan heyecanı ve keşif arzusu ile doludur. İkinci aşamada, 'Düşmanlık/Saldırganlık' aşaması yaşanmakta; burada birey, yeni kültüre uyum sağlamanın zorluklarını ve stresini fark eder ve bazen hayal kırıklığına uğramaktadır. Üçüncü aşamada, 'İyileşme ve Yavaş Yavaş Adapte Olma' süreci gerçekleşmektedir. Buna göre bu aşamada birey, yeni kültürle daha rahat etmeye ve çevresini daha anlamlı olarak bulmaya başlamaktadır. Kültürel uyumu Tamamlama ve İki Kültürlülük aşamasında ise iki kültür arasında rahatça hareket duruma gelmekte ve yeni çevresinde etkin bir şekilde yer alabilmektedir.

1.3.2. Kültür şoku

Çalışma bağlamında ele alınması gereken kavramlardan bir diğeri de "kültür şoku" kavramıdır. Kavram, ilk kez 1960'larda antropolog Kalervo Oberg tarafından tanımlanmıştır. Oberg, farklı kültürel arka planlardan gelen bireylerin yabancı bir ülkede yaşarken karşılaştıkları zorlukları betimlemek amacıyla kültür şoku teorisini ortaya koymuştur. Oberg, kültür şokunu, bireylerin yabancı bir çevrede yaşarken yaşadıkları stres ve bu durumun zihinsel, duygusal rahatsızlıkları tetiklemesi olarak açıklamıştır (1960: 179). Buna göre, hızlı değişimler, bireyin alışkanlıklarının ve rutinlerinin bozulmasına neden olmakta, bu da hissizlik, yalnızlık, kaygı gibi duygusal tepkilere yol açabilmektedir.

Kültür şoku, bir kültürel ortamdan diğerine keskin bir geçiş yapıldığında, beklenmeyen kültürel özellikler ve normlarla karşılaşıldığında, bireyin kültürel değerlerinde, düşüncelerinde ve davranışlarında yaşanan geçici bir çalkantı olarak tanımlanmaktadır (Weinreich, 2009: 128). Bu kavramın ortaya çıkışından sonra kültür şoku, sosyoloji ve psikoloji disiplinlerinde geniş çapta incelenmiştir ve bu alandaki çalışmalar eğitim başta olmak üzere birçok farklı alana uygulanmıştır.

Kültür şoku kavramının anlaşılabilmesi için farklı göçmen gruplarının genel özelliklerini bilmek önemlidir. Buna göre kültürel uyum bağlamında çeşitli farklı göçmen grubundan söz etmek mümkündür. Bu bireylerin yurtdışı deneyimleri, yaşadıkları kültürel uyum süreçleri farklılık göstermektedir ve bu süreçler çeşitli sonuçlar doğurabilmektedir. Göçmen gruplarından ilki, belli bir amaçla yabancı bir ülkeye giden ve amacına ulaştıktan sonra anavatanına dönmeyi planlayan "konuklar" grubudur. Diğer gruplar ise, savaş veya zulümden kaçan mülteciler ile ekonomik fırsatlar veya aile birleşimi için kendi ülkelerinden ayrılan gönüllü göçmenlerdir. Mülteciler ve gönüllü göçmenler geçmişte reddedilmiş olsalar bile, ev sahibi ülkenin ekonomisine katkı sağladıkları durumlarda kabul edilebilirler hale gelmişlerdir (Steiner, 2009: 14-29).

Uluslararası öğrenciler ilk grupta yer alan “konuklar” kategorisinde göçmenler arasında kabul edilmekte (Berry, 2006: 32); ve kültür şokunun uluslararası öğrenciler arasında çeşitli seviyelerde yaşandığı belirtilmektedir. Buna göre karşılaştıkları kültür şoku, öğrencinin yeni kültüre uyum sağlama kapasitesine ve karşılaştığı sosyal destek, önceki kültürel deneyimler, iki kültür arasındaki farklılık derecesi gibi faktörlere bağlı olarak değişebilmektedir (Winkelman, 1994: 123). Kültür şokunun derecesi, öğrencinin akademik ve sosyal yaşam üzerinde olumsuz etkilere sahip olabileceğini göstermektedir. Bu nedenle, kültür şokunun zararlarını azaltmak amacıyla eğitim kurumları ve sosyal ağlar tarafından destekleyici önlemlerin alınması önem taşımaktadır (Yu ve Wright, 2016: 54). Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nde Asyalı öğrencilerin uyum süreçleri incelendiğinde, bu öğrencilerin Amerikan yemek kültürüne uyum sağlamada zorlandıkları ve Amerikan toplumunun bireycilik özelliklerinin, kolektivist Asya kültürüyle çatıştığı görülmüştür (Lee ve Ciftci, 2014: 98).

1.3.3. Etnik kimliğin uyuma etkisi

Erikson'un (1968) ego kimlik modeline dayanan etnik kimlik üzerine araştırmalar, bireylerin kimliklerini keşfetme süreçlerine odaklanır. Etnik kimlik, bir bireyin "ben kimim?" sorusuna verdiği cevaplarla şekillenir ve bu, kişinin kendini bir kültüre veya etnik gruba ait hissetme derecesiyle ilgilidir Erikson, 1968: 15). Öte yandan sosyo-kültürel uyuma ilişkin çalışmaların genellikle etnik kimliği, kişinin köken ülkesi ile ilişkilendirmesi, yaklaşımın kültürel uyumun anlaşılmasında önemli eksiklerinden biri olmaktadır. Çünkü etnik kimlik, bir kültürel gruba olan bağlılığı ifade ederken, kültürelleşme, kişinin yeni bir kültürle etkileşiminden öğrendiği unsurlarla ilgilidir (Cheryan ve Tsai, 2006: 80). Dolayısıyla etnik kimlik, paylaşılan tarih, bölge ve kültür gibi unsurlarla tanımlanan gruplar arasında belirlenirken, sosyo-kültürel adaptasyonda kültür, bireylerin birbirleriyle nasıl ilişki kurduğunu, yaşam tarzlarını ve davranışlarını etkileyen önemli bir olarak ortaya çıkmaktadır. Yapılan araştırmalar, güçlü etnik kimliğe sahip uluslararası öğrencilerin, kendi etnik gruplarıyla uyumlu davranışları seçme olasılığının daha yüksek olduğunu göstermiştir. Ancak, öğrenciler yeni kültürel ortamlarda uzun süre kaldıkça, bu bağlılık zayıflayabilmekte ve yeni kültürel normların benimsenmesine yol açabilmektedir (Phinney ve Ong, 2007: 273). Bu ise uluslararası öğrencilerin öğrenim gördükleri ülkelerin kültürel ortamlarıyla kurdukları ilişkilerin düzeyinin yanı sıra kalış sürelerinin de önemini ortaya koymaktadır.

1.3.4. Sosyal çevrenin uyuma etkisi

Sosyal çevre, uluslararası öğrencilerin bulunduğu ülke içerisinde sosyo-kültürel uyumları için bir diğer önemli faktör olarak kabul edilmektedir. Uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyal adaptasyon süreçlerini inceleyen çalışmalarda, sosyal çevre ve öğrencilerin uyumu arasında önemli bir bağlantı bulunmuştur (Kim, 2001: 36). Ev sahibi toplumun kabul düzeyi, bu uyum sürecini büyük ölçüde etkilemektedir; sosyal kabul ve destek, öğrencilerin yeni kültürel ve sosyal bağlamlara adaptasyonunu kolaylaştırmaktadır. Toplumun bu öğrencilere açık ve destekleyici yaklaşımı, uyum sürecini hızlandırırken, kabul seviyesinin düşük olması durumunda ayrımcılık ve yabancı düşmanlığı gibi toplumsal sorunlar ortaya çıkabilmektedir (Chen, 1999: 2175).

Ev sahibi toplumun baskın kültürel normlara uyum beklentisi ise uluslararası öğrenciler üzerinde bir uygunluk baskısı yaratmaktadır. Bu baskı, öğrencilerin sosyal

normlara uyum sağlama çabalarını artırırken, etnik ve kültürel kimliği güçlü olan gruplar için adaptasyon sürecini zorlaştırabilmektedir. Bu da öğrencilerin hem adaptasyon sürecini hem de kültürel kimliklerini koruma çabalarını etkileyebilmektedir. Bu nedenle, uluslararası öğrencilerin uyum süreçlerinde hem sosyal çevrenin kabul düzeyi hem de kültürel uyum yönündeki baskılar önemli duruma gelmektedir, çünkü bu faktörler öğrencilerin yeni sosyal bağlamlarına ne kadar başarılı bir şekilde entegre olacaklarını belirleyebilmektedir.

1.3.5. Dini inancın uyuma etkisi

Kültürleşme, bireylerin farklı bir kültürel çevreye girdiklerinde bu çevreye uyum sağlama sürecini ifade etmektedir. Bu süreçte bireyler, kendi kültürel kimliklerini koruma ve yeni kültüre uyum sağlama arasında bir denge arayışındadır. Çünkü kültürleşme genellikle bireylerin entegrasyon, asimilasyon, ayrışma veya marjinalleşme gibi stratejilerle karşılık verdiği bir süreçtir (Güvenç, 2002: 64). Uyum ise, bireylerin yeni çevrelerine fiziksel, psikolojik ve sosyal anlamda uyum sağlayabilmelerini ifade etmektedir. Uyum sürecinde bireylerin aidiyet hissi, sosyal destek mekanizmaları ve psikolojik iyi oluş düzeyleri büyük önem taşır (Kağıtçıbaşı, 2010: 42).

Bu bağlamda dini inançlar, kültürleşme ve uyum süreçlerinde önemli bir rol oynar. Dini kimlik, bireylerin hayatlarına anlam katma, zorluklarla başa çıkma ve stres yönetimi gibi alanlarda destek sağlar. Dini inançlar, bireylerin uyum süreçlerinde psikolojik dayanıklılık kazanmalarına da katkıda bulunur. Örneğin, ibadet ve dua gibi dini pratikler, bireylerin stres yönetiminde etkili etkenler olabilmektedir. Yine, dini topluluklar bireylere sosyal destek sağlayarak aidiyet hissini güçlendirebilmektedir. Göçmen topluluklarda yapılan araştırmalar, dini inançların bireylerin yeni çevrelerinde daha hızlı uyum sağlamalarına katkıda bulunduğunu göstermektedir (Köse, 2013: 51). Bu bağlamda, dini inançların bireylerin manevi ihtiyaçlarını karşılayarak kültürel şok etkilerini hafiflettiği ifade edilebilir (Erdoğan, 2014: 73). Bununla birlikte, dini inançlar uyum sürecinde zaman zaman zorluklara yol açabilmektedir. Öncelikle, dini inançların bu süreçteki rolü, bireyin bulunduğu toplumun kültürel ve dini yapısına göre değişiklik gösterebilmektedir. Öte yandan, özellikle farklı bir dini inanca sahip toplumlarda bireyler, ayrımcılık, ötekileştirme ve kimlik çatışması gibi sorunlarla karşılaşabilmektedir. Örneğin, geleneksel dini kıyafetlerin kullanımı ya da dini ritüellerin uygulanması, bireylerin yeni toplumda uyum sağlamalarını zorlaştırabilmektedir (Çayır, 2011: 48). Bu durum,

bireylerin izolasyon hissetmesine ve toplumsal entegrasyondan uzaklaşmasına neden olabilmektedir.

Bazı durumlarda, dini inançlar bireylerin yeni bir topluma daha kolay uyum sağlamalarını sağlayabilmektedir. Dini topluluklar, yeni gelen bireylere yardım ederek onlara rehberlik edebilir; iş bulmalarına, dil öğrenmelerine veya günlük yaşama alışmalarına katkıda bulunabilirler. Bu tür destek mekanizmaları, bireylerin sosyal uyum süreçlerini olumlu yönde etkileyebilir (Işık, 2021: 33-46). Dini inançlar her zaman uyumu kolaylaştırmayabilmektedir. Bireyin inancı ile içinde bulunduğu toplumun değerleri arasında farklılıklar olması durumunda, uyum süreci zorlaşabilmektedir. Örneğin, farklı dini kurallara sahip bir topluma gelen birey, bu farklılıklar nedeniyle bazı gelenekleri benimsemekte zorlanabilir veya toplum tarafından dışlanma riskiyle karşılaşabilmektedir. Bu durum, bireyin sosyal izolasyon yaşamasına ve uyum sürecinin olumsuz etkilenmesine neden olabilir (Sağır, 2020: 5-37). Dini topluluklar, bireylerin birbirleriyle bağlantı kurmalarına yardımcı olabilmektedir. Göçmenler veya farklı bir kültüre taşınan bireyler, kendi inançlarına uygun dini gruplar bularak burada yeni arkadaşlıklar kurabilirler. Bu tür gruplar, bireylere duygusal destek sunar ve yeni bir toplum içinde kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlar. Bu durum bazen bireyin sadece kendi dini topluluğuyla vakit geçirmesine ve yeni toplumla etkileşime girmemesine neden olabilmektedir. Bu da uyum sürecini yavaşlatabilir ve bireyin toplumdan kopuk bir yaşam sürmesine yol açabilir (Boduroğlu, 2025: 82-94).

Yeni bir çevreye taşınmak, bireyler için stresli bir süreç olabilmektedir. Yeni bir çevreye alışmak, yeni bir dil öğrenmek veya farklı bir kültüre uyum sağlamak zorlayıcı olabilmektedir. Bu noktada, dini inançlar bireyin manevi destek bulmasına yardımcı olabilmektedir. Dua etmek, meditasyon yapmak ya da dini ritüelleri yerine getirmek, bireye huzur ve güven duygusu verebilmektedir. Dini inancı güçlü olan bireyler, zorluklarla daha güçlü bir şekilde başa çıkabilir ve umutsuzluğa kapılmadan yeni çevrelerine alışabilirler (Sağır, 2020: 5-37). Faktörsıyla dini inançlar, bireylerin kültürleşme ve uyum süreçlerinde hem destekleyici hem de zorlaştırıcı bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle dini inançların destekleyici işlevlerinden yararlanabilmek için bireylerin dini kimliklerini özgürce ifade edebilecekleri ortamların oluşturulması önemlidir. Bu bağlamda dini farklılıkların sosyal uyum üzerinde olumsuz

etkilerini azaltacak politika ve uygulamaların hayata geçirilmesi önem kazanmaktadır (Köse, 2013: 55).

Sonuç olarak çalışmanın ilk bölümünde sunulan temel fikirler, araştırmanın kuramsal zeminini teşkil ederek Afrikalı öğrencilerin Türkiye'deki medya tüketim örüntülerini ve kültürel uyum süreçlerinin kavranılmasına destek olacak niteliktedir denilebilir. Öte yandan iletişim olgusu, salt bilgi aktarımıyla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda kimliklerin, değer yargılarının ve kültürel sembollerin paylaşılmasını da kapsamaktadır. Bu sebeple iletişim, kültürle yoğun bir etkileşim içinde bulunarak bireylerin çeşitli sosyal ortamlarda kendilerini nasıl ortaya koyduklarını ve çevreleriyle nasıl etkileşim kurduklarını şekillendiren bir kaynak gösterilmelidir. Kültürlenme fenomeni ve uyum kavramları ise, göçmenlerin ve uluslararası öğrencilerin karşılaştıkları yeni ayna gösterilmelidir. Kültürel çevrede nasıl bir yaklaşım benimsediklerini açıklayabilmek bakımından önemli kavramlardır. Bu bağlamda, sosyo-kültürel uyum; kültür çatışması, etnik özdeşlik, sosyal çevre ve dini inanç gibi kavramlar ışığında öğrencilerin yabancı bir topluma bütünleşme sürecini daha belirgin bir perspektifle incelemeyi mümkün kılmaktadır. Buna göre, tezin ana odağında yer alan medya tüketimi, bu kavramlarla doğrudan bağlantılıdır. Çünkü medya, öğrencilerin hem kendi kültürel kimliklerini koruyabilmeleri hem de Türkiye'nin kültürel dokusuna entegre olmaları yönünden etkin bir araçtır. İletişim ve kültürün karşılıklı etkileşimi ekseninde değerlendirildiğinde medya, öğrencilerin kültür şokunu atlatmalarında, sosyo-kültürel uyum aşamalarında destek olmada ve sosyal çevreleriyle ilişki kurmalarında aktif bir rol üstlenmektedir. Dolayısıyla burada incelenen kavramlar, çalışmanın sonraki bölümlerinde yapılacak olan nicel analizler için bir kavramsal yapı sunmakta ve Afrikalı öğrencilerin medya kullanım deneyimlerini yorumlamada kuramsal bir temel oluşturmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM
KÜLTÜREL UYUM BAĞLAMINDA MEDYA KULLANIMI

2.1. Kültürel Uyum

Bireylerin psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmasında içinde yaşadıkları ortamın önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu ise "uyum" kavramını gündeme getirmiştir. Genel bir tanımlama ile uyum, kişinin davranışlarını değiştirerek gelenek ve göreneklere uygun hareket etmesi olarak tanımlanmaktadır (Sözer, 2019: 422). Bazı bireyler farklı kültürlerde yaşamakta zorlanmazken, bazıları uyum konusunda sıkıntı yaşamaktadır. Kültür, yeni durumlar karşısında insanlara uyum sağlamada yardımcı olmaktadır (Güvenç, 2005:103).

Tanımdan da anlaşılacağı gibi kültürel uyum, iki kültür arasındaki etkileşim ve uyum sürecini inceleyen bir kavramdır. Bir kişinin farklı bir kültüre uyum sağlama yeteneğinin yanı sıra başka insanlarla ilişki kurma becerisini de kapsar (Karaeminoğulları, vd. 2009: 333). Bu konuda Hofstede'in Kültürel Boyutlar Teorisi de sıkça kullanılır. Bu teori, kültürel farklılıkları anlamak için gücün eşit dağılıp dağılmadığını, bireycilik ve toplulukçuluk arasındaki farkları, cinsiyet rollerini, belirsizlikten kaçınmayı ve uzun ya da kısa vadeli düşünme tarzlarını incelemektedir (Kisaka, 2018:20).

Kültürel uyum alanındaki araştırmalar zamanla gelişmiştir. Eski modeller, bireylerin zamanla kendi köken kültürlerinden uzaklaşacaklarını savunuyordu. Ancak günümüzde kabul edilen iki boyutlu model, bireylerin hem yeni hem de kendi köken kültürlerine bağlı kalabileceklerini öne sürmektedir (Kisaka, 2018:23).

Kültürel uyum, bireylerin yeni bir kültüre girdiğinde yaşadıkları psikolojik ve sosyal değişimleri kapsar. Psikolojik değişim, bireyin sosyal tutum ve davranışlarında yaşanan değişiklikleri içerirken, kültürel değişim ekonomik ve siyasi yaşamı etkileyebilmektedir. Bu süreçte kişinin eğitimi, daha önceki deneyimleri ve sosyal çevresinden aldığı destek oldukça önemlidir. Küreselleşme ile kültürel uyum sorunu günümüzde göçmenler ve uluslararası öğrenciler için büyük bir konu haline gelmiştir (Xi, vd., 2020:2). Öte yandan küreselleşme sonucu farklı ülkelerden gelen öğrenciler yeni kültürleri tanıma fırsatı bulmaktadır. Bu öğrencilerin akademik başarılarını arttırabilmesi

için yeni topluma uyum sağlamaları önemlidir. Çünkü, kültürel uyum sürecinde, sosyal ve kültürel ortama uyum sağlama yeteneği büyük bir avantaj sağlamaktadır. Bu durum, kültürel uyum sürecinin tüketim alışkanlıkları ve günlük hayat üzerindeki etkisini artırmaktadır. Farklı ülkelerde eğitim almak isteyen öğrenciler, bu süreci yakından deneyimlemektedir. Çünkü kültürün gelişimi ve aktarımı açısından eğitim önemli bir faktördür ve aynı zamanda kültürü yönlendiren bir güç olarak da görülmektedir (Çelik, 2019:18).

Yapılan çeşitli çalışmalarda kültürel uyum sürecinde uluslararası öğrencilerin yaşadığı deneyimler farklı değişkenler üzerinden incelemiştir. Bu değişkenler arasında, değişim sürecinin nasıl geliştiği, stresle nasıl başa çıkıldığı ve sosyal destek sistemlerinin etkisi gibi ölçütler bulunmaktadır. Örneğin, konuyla ilgili yapılan çalışmalardan birinde, Türkiye'de bir üniversitede eğitim gören Azerbaycan, Türkmenistan, Kazakistan, Moğolistan, Yunanistan, Özbekistan ve Gürcistan'dan gelen 15 uluslararası öğrencinin yaşadığı sorunlar incelenmiştir (Kıroğlu vd., 2010). Görüşmeler sonucunda öğrencilerin insan ilişkileri, barınma, ekonomik sıkıntılar, yemek alışkanlıkları, aile özlemi, kıyafet tercihleri ve gelenek-görenekler gibi konularda farklı seviyelerde zorluk yaşadıkları görülmüştür. Genel olarak, Türk kültürünün çalışmada yer verilen uluslararası öğrencilerin kültürlerine benzer olması nedeniyle Türklerin, uluslararası öğrencilere karşı olumsuz bir tutum sergilemediği belirtilmiştir. Ancak öğrencilerin büyük bir kısmı maddi sıkıntılar yaşadıklarını ve ailelerinden gelen paranın yetersiz olduğunu dile getirmiştir. Çoğu öğrenci, arkadaş edinirken öncelikle kendi ülkelerinden gelenleri tercih etmektedir. Barınma konusunda ise birçok öğrenci arkadaşlarıyla evde kaldıklarını ve Türk öğrencilerle ciddi bir sorun yaşamadıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin çoğu aile ve memleket özlemi çektiklerini ifade etmiş, yemek konusunda ise başlangıçta zorlansalar da zamanla Türk yemeklerine alıştıklarını söylemişlerdir. Gelenek ve görenekler açısından büyük bir sıkıntı yaşanmazken, bazı öğrenciler kıyafet tarzlarından dolayı çevrede rahatsız edildiklerini aktarmıştır (Kıroğlu vd., 2010: 37).

Klein'e göre kültürel uyum süreci izleme, stres ve uyum, kabullenme ve karar verme aşamalarından oluşmaktadır (Coşkunserçe, 2014:8). Öte yandan, kültürel uyum süreciyle ilgili yapılan çalışmaları incelendiğinde ise iki temel model ortaya konulduğu görülmektedir (Ryder, Alden ve Paulhus, 2000: 49). İlk model olan tek boyutlu kültürleşme yaklaşımına göre, bireyler kendi kültürlerinden uzaklaşarak yeni kültürün

normlarını benimser. İkinci model olan iki boyutlu kültürleşme yaklaşımı ise bireyin hem kendi kültürünü koruyabileceğini hem de yeni kültürün değerlerini öğrenip uyum sağlayabileceğini öne sürer.

İki yaklaşım arasındaki en büyük fark, bireyin doğup büyüdüğü kültür ile içinde yaşadığı kültür arasındaki ilişkinin nasıl ele alındığıdır. Tek boyutlu modelde, bireyin zamanla kendi kültürel değerlerinden uzaklaşıp yeni toplumun değerlerini benimsemesi beklenirken, iki boyutlu modelde bireyin her iki kültürü de aynı anda yaşayabileceği kabul edilir. Bu iki modelin avantajları ve dezavantajları akademik çalışmalarda sıkça tartışılan bir konu olmuştur.

Akültürasyon kavramı ise kültürler arası etkileşimin sonucunda bir kültürün başka bir kültürden etkilenmesi ya da farklı kültürlerin birbirleriyle kaynaşarak yeni kültürel özellikler oluşturması şeklinde tanımlanmaktadır (Çakmak, 2013:55). Sosyologlara göre akültürasyon, bir bireyin ya da grubun sürekli ve doğrudan başka bir kültürle temas kurması sonucu bazı kültürel özelliklerinin değişmesi sürecidir (Kürklü, 2018:1).

Bireylerin akültürasyon sürecini tek boyutlu ve iki boyutlu model çerçevesinde incelenmiştir. Tek boyutlu model, bireyin kendi kültürel özelliklerini bırakıp yeni bir kültüre uyum sağlamasını ifade ederken, iki boyutlu model bireyin hem kendi kültürünü koruması hem de yeni kültürel öğeleri benimsemesi gerektiğini savunur. Çalışma sonuçları, akültürasyonun karmaşık ve çok boyutlu bir süreç olduğunu, bireylerin bu süreçte nasıl uyum sağladıklarını anlamak için farklı faktörlerin göz önünde bulundurulması gerektiğini ortaya koymuştur (Ryder vd., 2000: 52).

Diğer yandan göçmenlerin yeni bir kültüre uyum sağlarken yaşadığı zorlukların, devletin kırılganlık durumu ve kültürel mesafe ile nasıl ilişkili olduğu da araştırılmıştır. Bu bağlamda, 178 ülke için 12 farklı gösterge ile devletlerin ne kadar kırılgan olduğunu gösteren Kırılgan Devlet Endeksi ile Hofstede'nin Kültürel Mesafe Endeksi karşılaştırılmış; buna ek olarak, insanların stres ve uyum sürecinde karşılaştıkları zorlukları değerlendiren Cerny Smith Değerlendirmesi arasındaki bağlantılar da incelenmiştir. Sonuçlara göre, kırılgan devletlerde göçmenlerin uyum süreci daha karmaşık ve zorlayıcı olurken, kültürel mesafenin de uyum sürecinde önemli bir etken olduğu belirlenmiştir (Nelson, 2019:127).

Kültürel kimlik, sosyal ilişkiler ve geleneklere bağlılık gibi konuları ölçmek için de çeşitli endeksler geliştirilmiştir. Örneğin, Vancouver Kültürleşme Endeksi (VIA) (Bilge ve Bozdağ, 2020), 20 maddeden oluşmaktadır. VIA'nın 12 maddesi, Ryder, Alden ve Paulhus'un (1999) köken kültürü ve ana akım kültürü ölçmek için geliştirdiği maddelerden uyarlanmış ve VIA'da yer alan maddeler çiftler halinde düzenlenmektedir. Buna göre her çift, farklı kültürel yönelimleri karşılaştırmaktadır. Örneğin, bir madde Çin kültürüne bağlılığı ölçerken, diğeri Kuzey Amerika kültürüne uyum sağlama isteğini değerlendirmektedir. Her madde, 1'den 5'e kadar derecelendirilen bir ölçekle ölçülmektedir. Örneğin, "Çin geleneklerini devam ettirmek istiyorum" ifadesi ile "Kuzey Amerikalı biriyle evlenmeye sıcak bakıyorum" gibi karşılaştırmalı ifadeler kullanılmaktadır (Ryder vd., 2000: 56).

Görüldüğü gibi çalışmalar, kültürel uyumun tek boyutlu bir süreç olmadığını, aksine bireylerin kişisel özellikleri, sosyal destek mekanizmaları ve içinde bulundukları kültürel bağlamla şekillenen çok katmanlı bir deneyim olduğunu göstermektedir. Klein'in modelinde vurgulanan stresle başa çıkma ve karar verme süreçleri, uluslararası öğrencilerin yeni bir topluma adapte olurken yaşadıkları zorlukların psikolojik boyutunu öne çıkarırken; Vancouver Kültürleşme Endeksi gibi ölçme araçları, bireylerin hem köken kültürlerine bağlılıklarını hem de yeni kültüre yönelimlerini somut biçimde değerlendirmeye imkân tanımaktadır. Bu bakımdan, kültürel uyum sürecinin hem öznel deneyimlerle hem de ölçülebilir göstergelerle incelenmesi, uluslararası öğrencilerin yaşadığı adaptasyon dinamiklerini daha bütüncül bir şekilde anlamaya katkı sağlamaktadır. Özellikle Afrikalı öğrenciler örneğinde, bu tür yaklaşımlar onların Türkiye'deki eğitim ve sosyal yaşam deneyimlerinin sistematik bir analizini mümkün kılmaktadır.

2.1.1. Kültürlerarası uyum modeli

Kültürlerarası uyum kavramı, bir kişinin yeni bir kültüre girdiğinde başlangıçta bir "dengesizlik" yaşamasını, ancak zamanla bu yeni ortama uyum sağlayarak dengeyi bulmasını ifade etmektedir (Kim, 2001: 121). Bu durum normaldir çünkü kişi yeni kültür hakkında az bilgiye sahiptir ya da bilgisi sınırlıdır. Çünkü, yeni bir kültüre alışmak, bireylerin yabancı bir ortama girdikten sonra, çevre ile uyumlu ve işlevsel bir ilişki kurmasını ve bunu sürdürmesini gerektiren bir süreçtir. Bu süreçte, insanlar farklı kültürel

çevrelerle etkileşim kurarken hem psikolojik hem de davranışsal değişiklikler yaşayabilmektedirler (Kim, 2005: 74).

Bireylerin yeni kültüre alışabilmesi için uyum becerilerini geliştirmesi ve yeni kültür hakkında bilgi edinmesi önemlidir. Bu süreç, kişinin kendi kültürü ile yeni kültür arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları fark etmesini de içermektedir. Meraklı olmak ve farklı kültürel özelliklere açık olmak, bireyin kültürlerarası yetkinlik kazanmasına yardımcı olabilmektedir. Aynı zamanda, yeni kültürdeki insanlarla iletişim kurmak, ilk başta bazı engeller olsa da uzun vadede uyum sağlamayı kolaylaştıran önemli bir adımdır (Lin vd., 2011: 428). Bu becerilerin çoğu öğretilemez ve özellikle ilk günlerde bireyin kendi çabasıyla öğrenmesi gereklidir. Psikolojik faktörler de kültürel uyum sürecinde büyük rol oynamaktadır. "Duygusal düzenleme, bireylerin psikolojik savunmalara başvurmadan kültürlerarası olaylar hakkında sağlıklı düşünmesini sağlar" (Matsumoto vd., 2006: 162). Yani, bireyler duygularını kontrol edemezlerse yeni kültüre uyum sağlamakta zorlanabilirler. Bu nedenle, kişinin ev sahibi kültüre sorunsuz uyum sağlayabilmesi için duygularını kontrol etmesi önemlidir. Uyum sürecini başarılı şekilde tamamlayan bireyler, geçmişte işe yarayan davranışları kullanarak iletişimde daha az hata yaparlar. Önceki olumlu deneyimlerinden yararlanarak, yanlış anlaşılmaları azaltabilirler.

Öte yandan, her bireyin uyum sürecinde aynı düzeyde başarı göstermesi beklenemez. Bu nedenle, uyum sağlayamamanın ardındaki nedenleri kavramak büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda bireylerin uyum sürecinde hangi koşullarda başarısız olabileceklerini açıklayarak bu durumu anlamlandırmayı amaçlamaktadır. Böylelikle, uyum çabalarının sonuç vermediği durumlarda ortaya çıkan dinamikler daha net bir biçimde ortaya konulabilmektedir. Modelde deneyim faktörü belirleyici bir unsur olarak öne çıkar. Önceden olumlu uyum deneyimleri yaşamış bireylerin, sonraki süreçlerde başarı şansları artarken; yalnızca olumsuz deneyimlere sahip olan bireylerin başarısızlık ihtimali yükselmektedir. Bu tür olumsuzluklar, kişinin iletişimden uzaklaşmasına ve zamanla kültürlerarası etkileşimlerden tamamen kaçınmasına yol açabilmektedir (Kim, 2005: 81).

İlk etkileşimlerde deneyimin ne kadar önemli olduğu, uyum sürecinde kullanılan stratejilerin belirlenmesine yardımcı olur. Model, bir bireyin kültürel farklılıkları anlama ve uyum sağlama yeteneğinin, geçmiş deneyimlerine bağlı olduğunu savunur. Eğer bir

kişi daha önce etkili uyum stratejileri kullandıysa, gelecekte de başarılı olma olasılığı yüksektir. Daha önce başarısız olmuş stratejiler kullanıldığında, kişinin yanlış anlamalara ve iletişim kopukluklarına daha yatkın olacağı düşünülmektedir (Kim, 2001: 127). Bu tür başarısız deneyimler tekrarlandığında, kişi zamanla kültürel etkileşimlerden tamamen kaçınabilir.

Yeni bir kültüre uyum sürecini açıklamak için, kültürlerarası uyumu inceleyen beş farklı model ortaya konulmuştur (Anderson, 1994: 298). Bunlar, toparlama modeli, öğrenme modeli, kurtarma modeli, dinamik gerilim azaltma modeli ve diyalektik modeldir.

- **Toparlama modeli**

Toparlama modeli, "kültür şoku" kavramı ile açıklanmaktadır. Daha önce değinildiği üzere kültür şoku, bir bireyin yeni bir kültüre girdiğinde hissettiği kaygı veya rahatsızlık durumudur. Bu kaygı, bireyin yeni ortama alışmasıyla zamanla azalır. Bu modele göre, bireyin yeni kültüre uyum sağlayabilmesi için kültür şokunu atlatması gerekmektedir (Lysgaard, 1955: 48). Diğer yandan toparlanma modeli süreci, genellikle U şeklinde bir eğri ile açıklanmaktadır. Buna göre, ilk olarak birey, balayı aşamasına girer. Bu aşamada, yeni kültürle tanışmak heyecan verici olabilir ve birey her şeyi olumlu görebilmektedir. Bir süre sonra kriz aşaması olarak adlandırılan kültür şoku dönemi başlar. Bu aşamada, birey iletişim zorlukları, alışkanlık farklılıkları ve sosyal uyumsuzluk gibi sorunlarla karşılaşabilmektedir. Kriz aşamasının ardından, birey zamanla toparlanma aşamasına geçer. Bu süreçte, birey yeni kültüre daha iyi uyum sağlamaya başlar, günlük yaşama daha rahat uyum sağlar. Son aşamada, tam uyum gerçekleşir ve birey ev sahibi kültürde kendini daha rahat hisseder ve bu kültürde işlevselliğini artırır (Chen, 2013: 6).

Öğrenme modeli, kültürlerarası uyum sürecinin, bireyin ev sahibi kültürün sosyal geleneklerini, normlarını ve kurallarını anlaması ve öğrenmesi ile gerçekleştiğini öne sürmektedir (Chen, 2010: 91). Bu model, kültürlerarası iletişim becerisine ulaşmada üç önemli faktörü içerir: Kültürlerarası duyarlılık, kültürlerarası farkındalık ve kültürlerarası etkinlik. Kültürlerarası duyarlılık, bireyin farklı kültürlerden gelen insanlarla etkileşim kurarken açık fikirli, saygılı ve empatik olma kapasitesini ifade etmektedir. Bu kavram, kültürel farklılıkları bir tehdit olarak değil, zenginleştirici bir unsur olarak görebilmeyi içermektedir. Kültürlerarası farkındalık, bireyin kendi kültürel değerlerinin, normlarının

ve önyargılarının farkında olmasıyla birlikte, diğer kültürlerin bakış açılarını ve davranış biçimlerini anlama yeteneğidir. Bu farkındalık, kültürler arası iletişimde yanlış anlamaların önüne geçilmesini sağlamaktadır. Kültürlerarası etkinlik ise bireyin farklı kültürel ortamlarda etkili bir biçimde iletişim kurma, iş birliği yapma ve uygun davranışlar sergileme becerisini kapsamaktadır. Bu kavram, duyarlılık ve farkındalığın davranışsal düzeyde uygulanmasını ifade etmektedir. Öte yandan, yeni bir çevrede başarılı olmak için bireylerin hem davranışsal hem de algısal kuralları öğrenmeleri gerekmektedir. Bunun yanı sıra, iletişim alanındaki uzmanlar, bireylerin yeni kültürde daha iyi etkileşim kurabilmesi için sözlü ve sözsüz iletişim becerilerini geliştirmeleri gerektiğini vurgulamaktadır (Chen, 2010: 94). Bu süreçte, bireyler sadece dili öğrenmekle kalmaz, aynı zamanda beden dili, jestler ve sosyal normlar gibi unsurları da öğrenerek, ev sahibi kültürde daha rahat iletişim kurabilmektedirler.

Kurtarma modeli, bireylerin yeni bir kültüre uyum sürecini psikolojik bir yolculuk olarak tanımlar. Bu yolculuk, bireyin başlangıçta yabancı bir kültürü anlamakta zorlanmasıyla başlar ve zamanla bu kültüre empati ve anlayış geliştirmesiyle devam eder (Anderson, 1994: 295). Bu modele en iyi örneklerden biri, U-şekilli uyum süreci modelidir (Lysgaard, 1955: 50). Buna göre, bireyler önce balayı aşaması olarak adlandırılan, yeni kültüre karşı olumlu bir yaklaşım geliştirirler. Kriz aşaması olarak bilinen bir dönemde, bireyler kültürel farklardan kaynaklanan zorluklar yaşarlar. Sonrasında, bireyler uyum sürecine girerek, yeni kültürü daha iyi anlamaya ve ona uyum sağlamaya başlarlar.

Dinamik gerilim azaltma modeli, kültürlerarası uyumu, bireyin yeni bir kültürle karşılaştığında yaşadığı belirsizlik ve gerilimleri azaltma süreci olarak ele alır (Chen ve K. Zhang, 2010: 103). Bu modele göre, bireyler ev sahibi kültürün yeni değerleriyle ve unsurlarıyla karşılaştığında, zihinsel dengeleri bozulabilir ve uyum sürecinde zorluk yaşayabilirler. Bu durum, bireyin içinde bir gerilim yaratabilmektedir. Bireyler bu gerilimle başa çıkabilmek için çeşitli teknikler geliştirerek yeni ortama uyum sağlamaya çalışırlar. Bu yaklaşıma bir örnek olarak Öznel Uyum Modeli verilebilmektedir. Buna göre bireyler ev sahibi kültürde yaşadıkları deneyimlerden memnuniyet duydukça, kendilerini daha dengede hissetmekte ve kültürel uyuma daha kolay ulaşmaktadırlar. Aksi durumda, olumsuz deneyimler bireylerin uyum sağlamasını zorlaştırabilmekte ve kültürel etkileşimlerden kaçınmalarına neden olabilmektedir (Luhmann vd. 2012).

Diyalektik model ise kültürlerarası uyum sürecini döngüsel ve sürekli tekrarlanan bir süreç olarak görmektedir. Bu modele göre, bireyler yeni kültürdeki insanlarla etkileşime girdikçe bazı iletişim problemleriyle karşılaşır ve bu sorunları çözmeye çalışarak uyum sürecine katkı sağlar (Chen ve Starosta, 2005: 85). Her problem çözme sürecinin birey için yeniden doğuş gibi bir his yarattığını öne sürülmüştür. Buna göre birey, karşılaştığı zorlukları çözdükçe yeni kültüre daha iyi uyum sağlamayı öğrenir. Bu bağlamda önceki kültürel uyum yaklaşımlarından farklı olarak, bireylerin kültürel engelleri aşabilmek için problem çözme stratejileri geliştirmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Anderson, 1994: 311).

Özetle, Kültürlerarası Uyum Modeli, bireylerin daha önceki deneyimlerine dayanarak farklı kültürlerden insanlarla nasıl iletişim kurduğunu ve mesajlarını nasıl uyarladığını açıklar. Bu model, özellikle ilk kültürlerarası karşılaşmalar sırasında yaşanan adaptasyon sürecine odaklanır. Bazı bireyler, farklı kültürel ortamlarla etkileşime girse de uyum sağlamak istemeyebilmektedir. Bu gibi durumlarda, bireyler sadece yüzeysel bir etkileşimde bulunabilir veya hiç iletişim kurmayabilirler. Model ayrıca, kültürlerarası etkileşimde başarılı olan bireylerin, gelecekte de kültürel etkileşimlere daha fazla katılma olasılığının yüksek olduğunu öngörmektedir. Bu bağlamda olumlu deneyimler yaşayan bireyler kültürel uyum sürecine daha açık olurken, olumsuz deneyimler yaşayan bireyler zamanla kültürel etkileşimlerden kaçınabilirler. Bu model, diğer kültürlerarası uyum modellerinden farklı olarak, her bireyin kültürlerarası bir birey olacağını garanti etmez. Nitekim bazı bireyler hiçbir zaman yeni kültüre tam anlamıyla uyum sağlamayabilmektedir. Olumsuz deneyimler yaşayan veya uyum sağlamaya istekli olmayan bireylerin, kültürlerarası iletişimde yeterlilik kazanamaması mümkündür.

Bu modelin ortaya koyduğu bakış açısı, kültürel uyumun her birey için aynı şekilde gerçekleşmediğini, kişisel deneyimlerin ve bireysel eğilimlerin süreci doğrudan etkilediğini göstermektedir. Özellikle uluslararası öğrenciler bağlamında düşünüldüğünde, kültürlerarası uyum yalnızca bulunduğu topluma entegrasyon meselesi değil, aynı zamanda öğrencinin yaşadığı deneyimlerin niteliğiyle de şekillenen dinamik bir süreçtir. Dolayısıyla, Afrikalı öğrencilerin Türkiye'de yaşadıkları olumlu ya da olumsuz deneyimler, onların hem sosyal ilişkilerini hem de medya kullanım pratiklerini belirleyebilmektedir. Bu açıdan model, çalışmada yapılacak nicel analizine de teorik bir

dayanak sunarak, öğrencilerin medya aracılığıyla yaşadıkları kültürel deneyimlerin ne ölçüde uyuma katkı sağladığını anlamayı kolaylaştırmaktadır.

2.1.2. Kültürlerarası uyum süreci

Kültürlerarası uyum süreci, bir kişinin daha önceki deneyimlerine dayanarak farklı bir kültürden gelen bireylerle nasıl iletişim kurduğunu ve mesajlarını nasıl ayarladığını ifade etmektedir. Bu süreç genellikle belirli bir zaman sırası izleyerek gerçekleşir (Ellingsworth, 1988: 64).

- **İlk sözler sırasındaki algılar (1. Aşama)**

Kültürlerarası uyum süreci, bireyin konuştuğu kişinin yabancı olduğunu düşünmesi veya onun iletişimini tam olarak anlayamaması başlamaktadır. Eğer bir kişi, konuştuğu kişinin farklı bir kültürel geçmişe sahip olduğunu algılamazsa, iletişimi değiştirme veya uyarlama gereği hissetmeyebilmektedir. Bu durumda, konuşacağı kişinin farklı bir kültürel kimliğe sahip olduğunu bilen biri, mesajlarını daha erken uyarlayabilmektedir. Bir kişi konuştuğu kişinin farklı bir dil geçmişine sahip olduğunu bilirse, onu "yabancı" olarak değerlendirmesi ve iletişimini daha en başında ona göre düzenlemesi daha olasıdır. Bu tür erken uyum çabaları, yalnızca konuşma başlamadan önce kişinin partnerinin kültürel kimliği hakkında bilgi sahibi olduğu durumlarla sınırlı değildir. İnsanlar genellikle ilk 30 ila 60 saniye içinde karşılarındaki kişinin ses tonu, ten rengi veya sözsüz ipuçları gibi özelliklerine bakarak, onun farklı bir kültürden olup olmadığını algılayabilmektedir. (Ellingsworth, 1988: 64). Eğer bir kişi konuştuğu kişinin yabancı olduğunu düşünüyorsa, ortak bilgi ve dil paylaşımının sınırlı olduğunu hissedebilmektedir. Bu durum da yanlış anlamaları artırabilir ve iletişimi zorlaştırabilir.

Konuşan bireylerin ortak bilgiye sahip olmaması durumunda yanlış anlamaların ortaya çıkma olasılığının arttığını belirtmektedir (Gumperz ve Tannen, 1979: 78). Eğer iki kişi arasında paylaşılan bilgi miktarı azsa, iletişimde eksiklikler olabilir ve bu da yanlış anlaşılmaların artmasına yol açabilmektedir. Bu yüzden, kültürlerarası iletişimde, bireylerin birbirlerini doğru anlamaları için daha fazla bilgi paylaşımı ve uyum sağlama sürecine ihtiyaç duyulmaktadır.

- **Deneyimin rolü (2. Aşama)**

Bir kişi, ilk mesajının anlaşılıp anlaşılmadığını gördükten sonra, iletişimini geliştirmek için daha önceki deneyimlerinden faydalanabilmektedir. Kültürlerarası uyum sürecinde deneyim iki şekilde olabilir: doğrudan deneyim ve dolaylı deneyim.

- Doğrudan deneyim, bireyin geçmişte farklı kültürlerden insanlarla yaşadığı gerçek etkileşimleri ifade etmektedir. Bu deneyimler olumlu veya olumsuz olabilmektedir. Bir kişi, daha önce farklı bir kültürden biriyle iletişim kurarken yaşadığı zorlukları hatırlayabilmektedir.

- Dolaylı deneyim, kişinin başkalarının yaşadığı deneyimleri gözlemlemesi veya duymasıdır. Eğer bir bireyin doğrudan deneyimi yoksa, başkalarının deneyimlerinden öğrenerek uyum sürecini şekillendirebilmektedir.

Olumsuz deneyimler, iletişimin başarısız olduğunu ve mesajın anlaşılamadığını göstermektedir. Olumlu deneyimler ise mesajın başarıyla iletildiğini ve karşı tarafın anlamakta zorlanmadığını göstermektedir. Kuzey Amerikalı bir birey, Hintli ve Kolombiyalı kişilerle geçmişte yavaş konuşarak daha iyi anlaşıldığını fark ederse, gelecekte de bu yöntemi kullanabilmektedir. Bu durumda, kişi kültürlerarası iletişiminde önceki olumlu deneyimlerini rehber olarak kullanmaktadır. Bu fikir, Stephan&Stephan'ın (1992) araştırmasıyla da desteklenmektedir. Araştırmada, Fas'ta kısa süre kalan Amerikalı öğrencilerin olumlu deneyimler yaşadıklarında, kültürlerarası etkileşimlerde kaygılarının azaldığı belirtilmiştir. Kaygı seviyesinin yüksek olması, sosyal performansı olumsuz etkileyebilir (Spitzberg ve Cupach, 1984: 80). Başarılı uyum sağlayan bireyler, geçmişte etkili olan davranışları tekrar kullanarak yanlış iletişimi azaltma olasılıklarını artırırlar. Geçmişte olumlu deneyimler yaşayan bireyler, kültürlerarası iletişimde daha başarılı olabilirler. Çünkü etkili iletişim yöntemlerini hatırlamak ve tekrar kullanmak, yanlış anlaşılmaları azaltmaya yardımcı olur. Sonuç olarak, olumlu deneyimler, bireyin daha sağlıklı kültürlerarası ilişkiler kurmasına katkı sağlar.

2.1.3. Kültürel uyum ve medya ilişkisi

Göç ve kültürel adaptasyon süreci, insanların yeni bir çevreye alışmasını gerektiren karmaşık bir süreçtir. Tarih boyunca, farklı kültürlere yeni gelen bireyler, kültürel uyum sürecine katkıda bulunmak veya direnmek için çeşitli teknolojileri kullanmışlardır. Araştırmalar, göçmenlerin medya araçlarını hem uyum sürecine yardımcı

olmak hem de kendi ülkeleriyle bağlarını sürdürmek için kullandıklarını göstermektedir. Bununla birlikte, internet, sosyal medya, bloglar ve multimedyanın kültürel adaptasyon sürecine nasıl etki ettiği konusunda yapılan araştırmalar daha sınırlıdır (Wang ve Huang, 2009: 28).

Teknolojinin hızla değişmesi ve göçün dünya genelinde ekonomik, politik ve sosyal açıdan önemli bir mesele olmaya devam etmesi, medyanın kültürel uyum sürecinde nasıl bir rol oynadığı konusundaki çalışmaların giderek daha fazla önem kazanmasını sağlamaktadır. Yeni medya ve dijital platformlar, göçmenlerin hem yeni kültüre uyum sağlamasında hem de kendi kültürel kimliklerini korumasında önemli bir araç haline gelmiştir. Kültürel adaptasyon üzerine yapılan araştırmalar, yeni bir kültüre uyum sağlamanın zorlayıcı bir süreç olduğunu göstermektedir. Buna ek olarak, Tsai ve J.H (2006), internetin göçmenlerin dil becerilerini geliştirme fırsatı sunduğunu ve bu sayede adaptasyon sürecine yardımcı olduğunu ortaya koymuştur. Günümüzde internet kullanımı hızla arttığı için, göçmenler medya araçlarını bilgi edinmek ve sosyal destek sağlamak için birincil kaynak olarak kullanmaktadırlar (Ye, 2006: 9).

Medyanın, bireylerin çevrelerini nasıl algıladıklarını etkilediği birçok çalışmada gösterilmiştir (Chen vd., 2008: 141). Göçmenler, yeni bir kültüre uyum sağlamaya çalışırken, sosyal medya kullanım alışkanlıkları ev sahibi kültürü nasıl algıladıklarını etkileyebilmektedir. Örneğin, bir göçmen yeni kültüre dair bilgi edinmek için ağırlıklı olarak ev sahibi ülkenin medya araçlarını kullanıyorsa, bu bireyin yeni kültüre daha hızlı uyum sağlama olasılığı artabilmektedir. Etnik medya kullanımına ağırlık veren bireylerin yeni kültürle etkileşim kurma motivasyonları daha düşük olabilmektedir. Bu bağlamda, sosyal medya kullanımı göçmenlerin kültürel kimlik algılarını da etkileyebilmektedir (Croucher vd.,2009: 10). Göçmenlerin, ev sahibi kültürle olan etkileşimleri; kullandıkları medya türü, baskın kültürü nasıl algıladıkları, dil yeterlilikleri, kültürel normlara aşinalıkları ve siyasi sisteme entegrasyon seviyeleri gibi faktörlerle ilişkilendirilmektedir. Buna göre genel olarak, aynı sosyal gruptan bireyler arasında sosyal medya kullanımının artması, kültürel adaptasyon sürecini yavaşlatabilmektedir. Göçmenler, sosyal medya aracılığıyla kendi etnik gruplarıyla daha fazla etkileşimde bulunarak, ev sahibi kültüre uyum sağlama motivasyonlarını azaltabilirler. Pek çok göçmen topluluğu, interneti kullanarak grup kimliklerini güçlendirmekte ve sınırlar oluşturmaktadır (Croucher vd., 2009: 17). Göçmenler, interneti anavatanlarıyla bağlantı kurmak, topluluk bağlarını

güçlendirmek, kültürel kimliklerini sürdürmek ve hayat arkadaşları bulmak gibi farklı amaçlarla kullanmaktadırlar.

Bu bulgular, medyanın göçmenlerin kültürel uyum sürecinde hem kolaylaştırıcı hem de sınırlandırıcı bir rol üstlenebileceğini göstermektedir. Ev sahibi ülkenin medya araçlarını kullanmak, bireylere yeni kültür hakkında bilgi edinme, dil becerilerini geliştirme ve toplumsal normlara aşinalık kazanma imkânı tanırken; yalnızca etnik medya ve kendi topluluklarına yönelik sosyal ağları kullanmak, kültürel adaptasyonu yavaşlatabilmektedir. Bu durum, uluslararası öğrencilerin medya kullanım alışkanlıklarını incelemenin neden önemli olduğunu da ortaya koymaktadır. Özellikle Türkiye'deki Afrikalı öğrenciler örneğinde, hangi medya türlerinin tercih edildiği, öğrencilerin hem kültürel kimliklerini sürdürme biçimlerini hem de ev sahibi kültüre uyum düzeylerini anlamada belirleyici olacaktır. Dolayısıyla medya, yalnızca bir iletişim aracı değil, aynı zamanda kültürlerarası uyumun yönünü ve hızını şekillendiren kritik bir faktör olarak değerlendirilebilmektedir.

2.1.4. Kültürel uyum sürecinde sosyal medyanın rolü

Son yıllarda, sosyal medya platformlarının kültürel adaptasyon sürecinde nasıl bir rol oynadığına dair birçok araştırma yapılmıştır. Bu çalışmalar, özellikle uluslararası öğrenciler, göçmenler ve yabancılar gibi farklı kültürel çevrelerde bulunan bireylerin, sosyal medyayı hem kültürel uyum hem de farklı amaçlar için kullandığını göstermektedir. Sosyal medya, bireylerin aileleri, arkadaşları ve ev sahibi ülkedeki kişilerle iletişim kurmasını sağlayarak kültürel adaptasyonu hızlandırmaktadır (Hendrickson ve Rosen, 2017: 92).

Günümüzde sosyal medya, sadece bireylerin kendi kültürel geçmişlerini korumalarına yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda ev sahibi kültürle entegrasyon sürecinde de önemli bir araç haline gelmiştir. Uluslararası öğrenciler ve göçmenler, sosyal medya platformları aracılığıyla hem eski sosyal çevreleriyle bağlarını sürdürmekte hem de yeni sosyal ağlar oluşturarak ev sahibi kültüre daha iyi uyum sağlamaktadırlar. Göçmenlerin ve uluslararası öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarını inceleyen araştırmalardan biri, Chen W. (2010) tarafından Singapur'da yapılmıştır. Bu çalışmada, Çinli göçmenlerin internet kullanım modelleri ve kültürel adaptasyon süreçleri analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, bireylerin ev sahibi ülkede geçirdiği süre

arttıkça, sosyal medya aracılığıyla ev sahibi kültürün vatandaşlarıyla daha fazla etkileşime girdikleri tespit edilmiştir. Sosyal medya kullanımı, göçmenlerin yeni kültüre uyum sürecinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu araştırma ayrıca, sosyal medyanın göçmenlerin kültürel uyum sürecini doğrudan etkileyebileceğini ortaya koymaktadır. Göçmenler, sosyal medya aracılığıyla ev sahibi kültürdeki insanlarla daha fazla iletişim kurduklarında, bu onların kültürel farkındalığını artırmakta ve kültürel adaptasyon sürecini hızlandırmaktadır (Chen, 2010: 151). Eğer bireyler sosyal medyayı sadece kendi etnik gruplarıyla etkileşimde bulunmak için kullanırlarsa, bu durum kültürel uyum sürecini yavaşlatabilir.

Benzer bir çalışmada Amerika Birleşik Devletleri'ndeki bir üniversitede eğitim gören on uluslararası öğrenciyle derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Çalışmanın sonuçları, öğrencilerin sosyal medya sitelerinde bağlantı arayışlarının, uyum zorluklarını aşmada ve yerel vatandaşlarla bir topluluk duygusu oluşturmada önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Sosyal medya, uluslararası öğrencilerin kendi kültürel kimliklerini koruyarak ev sahibi kültüre daha iyi uyum sağlamalarına da yardımcı olmaktadır. Bu platformlar, bireylere kültürel engelleri aşma, dil becerilerini geliştirme ve sosyal destek bulma fırsatı sunmaktadır. Sawyer (2012) tarafından yapılan bir diğer araştırma da benzer sonuçlar ortaya koymuştur. Bu çalışmaya göre, sosyal medya uluslararası öğrencilerin hem kendi kültürel kimliklerini korumasına hem de ev sahibi ülkeye ait olma duygusunu geliştirmesine yardımcı olmaktadır (Sawger, 2012: 165).

Kültürel uyum sürecinde, bireylerin psikolojik faktörlerle nasıl başa çıktığı da önemli bir konudur. Yeni bir kültüre göç eden bireyler ve uluslararası öğrenciler, başlangıçta kültürel şok yaşayabilirler. Yeni bir ortama alışmak, farklı yaşam tarzlarına ve sosyal normlara uyum sağlamak zor olabilmektedir. Sosyal medya kullanımı bireylerin kültürel şok ile başa çıkmalarına yardımcı olabilmektedir. Ailesi ve arkadaşlarıyla sürekli iletişim halinde olmak, bireylerin yeni ortamda daha rahat hissetmelerine katkı sağlar. Sawyer (2011: 76) tarafından yapılan bir diğer çalışmada, uluslararası öğrencilerin, yeni kültüre geldiklerinde sosyal medyayı daha fazla kullandıkları ve bu sayede kültürel uyum sürecinde kendilerini daha iyi hissettikleri ortaya konulmuştur.

Son yıllarda, sosyal medya platformlarının kültürel adaptasyon sürecine nasıl katkıda bulunduğunu araştıran birçok çalışma yapılmıştır. Uluslararası öğrenciler,

göçmenler ve mülteciler gibi yeni bir kültüre uyum sağlamak zorunda olan gruplar, sosyal medyayı hem eski bağlarını sürdürmek hem de yeni kültüre uyum sağlamak için aktif olarak kullanmaktadır. Bu bağlamda, sosyal medya platformlarının bireylerin iletişim becerilerini geliştirme, kültürel farkındalık kazanma ve sosyal sermaye oluşturma açısından önemli bir rol oynadığı görülmektedir (Hendrickson ve Rosen, 2017: 97), sosyal ağların ve görüntülü sohbet uygulamalarının dostluk kurma ve kültürel uyum sürecine katkı sağlama konusundaki etkisini incelemiştir. Araştırmada, Arjantin'deki çeşitli üniversitelerde öğrenim gören 105 öğrenciyle anket yapılmış ve 34 uluslararası öğrenciyle birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Sosyal sermaye, bireylerin sosyal ağlarını kullanarak elde ettikleri kaynaklar, destek mekanizmaları ve toplumsal bağlar olarak tanımlanmaktadır. Bu kavram, kültürel adaptasyon sürecinde büyük önem taşımaktadır. Göçmenler ve uluslararası öğrenciler, sosyal sermaye oluşturarak hem psikolojik hem de toplumsal açıdan yeni bir kültüre daha kolay uyum sağlayabilmektedirler. Bu konuda yapılan araştırmalardan biri, (Lin vd., 2011: 421) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, ABD'de öğrenim gören 195 uluslararası öğrencinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve sosyal sermaye edinimi incelenmiştir. Bulgular, özellikle Facebook gibi platformların bireylerin sosyal sermaye kazanmalarında ve kültürel adaptasyon süreçlerinde önemli bir rol oynadığını göstermiştir.

Eğitim ortamında sosyal uyum, uluslararası öğrencilerin hem akademik hem de kültürel adaptasyon süreçlerini etkileyen önemli bir faktördür. Yeni bir eğitim sistemine alışmak, farklı öğretim yöntemleriyle başa çıkmak ve sosyal çevreye uyum sağlamak, öğrenciler için zaman zaman zorlayıcı olabilmektedir. Bu süreçte, sosyal medya ve sosyal ağlar, öğrencilerin hem kişisel hem de akademik yaşamlarına entegre olmalarını kolaylaştıran önemli araçlar haline gelmiştir. Yeni Zelanda'daki Çinli uluslararası öğrencilerin eğitim süreçlerine uyum sağlamasında sosyal ağların etkisini araştırmıştır. Çalışmada, öğrencilerin yeni eğitim ortamına uyum sağlama sürecinde sosyal medyayı nasıl kullandıkları incelenmiştir. Bulgular, sosyal ağların öğrencilerin hem akademik hem de sosyal uyumlarını desteklemek için önemli bir araç olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin Facebook gibi platformları aktif olarak kullanarak kişisel ve akademik ağlarını genişlettikleri belirtilmiştir. Bu tür platformlar, uluslararası öğrencilerin hem kendi kültürel gruplarıyla hem de ev sahibi ülkenin vatandaşlarıyla iletişim kurmasını

sağlayarak, kültürel farkındalıklarını artırmalarına yardımcı olmaktadır. Böylece, öğrenciler hem kendi kültürel kimliklerini koruyabilir hem de yeni kültüre daha kolay uyum sağlayabilirler (Ahmad vd. 2014: 80), kültürel adaptasyon sürecini açıklamak için tarafından geliştirilen U-Şekilli Eğri Modeli'ni kullanmıştır. Araştırmada, Avustralya ve Birleşik Krallık'ta eğitim gören Malezyalı öğrenciler incelenmiştir. Yazarlar, dört odak grup görüşmesi gerçekleştirerek, öğrencilerin yeni kültüre uyum sürecinde sosyal medya ve internetin rolünü tartışmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, sosyal medya, öğrencilerin kendi ülkelerindeki aileleriyle ve arkadaşlarıyla bağlantıda kalmalarına yardımcı olmaktadır. Bu durum, bireylerin psikolojik olarak daha rahat hissetmelerini sağlamakta ve kültürel şok gibi faktörlerin etkisini azaltmaktadır. Yurtdışında eğitim gören öğrenciler için sosyal medya, yalnızca bilgi edinme aracı olarak değil, aynı zamanda duygusal destek mekanizması olarak da işlev görmektedir. Benzer şekilde, (Forbush ve B. Foucault-Welles, 2016: 10), ABD'deki 120 Çinli öğrenci arasında sosyal ağ kullanımının sosyal ve akademik adaptasyon üzerindeki etkisini araştırmıştır.

Sonuçlar, sosyal medya kullanımının arttıkça, bireylerin sosyal ve akademik uyum süreçlerinin de kolaylaştığını göstermiştir. Araştırma ayrıca sadece sosyal medyanın niceliksel kullanımının değil, aynı zamanda ilişkilerin kalitesinin de önemli bir faktör olduğunu ortaya koymuştur. Özetle öğrenciler sadece sosyal medya kullanmakla kalmamalı, aynı zamanda anlamlı ve destekleyici ilişkiler kurmalıdır. Çünkü sosyal medya, uluslararası öğrenciler ve göçmenler için yeni insanlarla bağlantı kurma, sosyal destek sağlama ve kültürel entegrasyon süreçlerini hızlandırma açısından önemli bir araçtır. (Rui ve H Wang, 2015: 13), sosyal medyanın uluslararası öğrenciler için bir iletişim ve etkileşim platformu sunduğunu belirtmiştir. Bu platformlar, bireylerin farklı kültürel geçmişlere sahip insanlarla tanışmasını, bağlantılar kurmasını ve mevcut ilişkilerini güçlendirmesini sağlamaktadır.

Kültürel uyum sürecinde, bireylerin sosyal destek sistemlerine erişimi, yeni bir ortama uyum sağlamalarını kolaylaştırmaktadır. (Sawyer, 2011: 120), sosyal medya platformlarının bireyler için güvenilir bilgi kaynakları sunduğunu ve kültürel adaptasyon sürecinde yardımcı olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler ve göçmenler sosyal medya aracılığıyla sorularına yanıt bulabilir, kültürel farkındalık kazanabilir ve topluluk hissi geliştirebilirler (Ryan vd., 2011: 12). Sosyal medyanın bilgi paylaşımını kolaylaştırarak kültürel farkındalık oluşturduğunu ve bireylerin yüz yüze iletişime alternatif olarak bu

platformları kullanarak ilişkilerini geliştirdiğini ifade etmiştir. Dil bariyerleri yaşayan bireyler için, sosyal medya yazılı ve görsel içerikler sunarak iletişimi kolaylaştırabilmektedir.

2.2. Kültürel Uyum

Kültürel uyum süreci, bireylerin yeni bir kültürle etkileşim kurarken geliştirdiği algılar, tutumlar ve uyum stratejileriyle ilgilidir (Gudykunst, 2003: 56). Bu süreç, bireylerin yeni kültürü nasıl anlamlandırdığına, onu nasıl yorumladığına ve kendi kimlikleriyle nasıl bağdaştırdığına bağlı olarak değişebilmektedir.

Kültürel uyum, bireylerin yeni bir kültürel ortamda yaşarken o toplumun normlarını, değerlerini ve davranış kalıplarını öğrenme sürecidir. Bu süreçte bireyin, yeni kültüre dair bilgileri nasıl algıladığı ve bu bilgileri nasıl yorumladığı önemlidir. Örneğin, göçmenler veya uluslararası öğrenciler yeni bir ülkeye geldiklerinde, yerel halkın davranışlarını ve iletişim tarzlarını gözlemleyerek sosyal ipuçları edinirler. Bu ipuçları, onların dil, beden dili ve toplumsal normlar gibi önemli kültürel unsurları anlamalarını ve yeni ortamlarına uyum sağlamalarını kolaylaştırmaktadır (Kim, 2001: 128).

2.3. Nicel Analiz Yaklaşımı

2.3.1. Nicel veri ve veri tipleri

İstatistiksel analiz yöntemlerinde analizi gerçekleştirilecek olan veri, çeşitli anlamları olan genel bir terimdir. Webster's New Collegiate Dictionary, veriyi "akıl yürütme, tartışma veya hesaplama için temel olarak kullanılan gerçek bilgiler (ölçüm veya istatistikler)" olarak tanımlamaktadır. Veri tek başına anlam taşımaz. Yorumlandığında anlam kazanır ve bilgiye dönüşür. Nicel ve nitel olmak üzere iki türü olan veri aynı zamanda yönteme de adını vermektedir. Nitekim nicel verilerle nicel analizler, nitel verilerle nitel analizler gerçekleştirilir (Migrant & Seasonal Head Start Technical Assistance Center, 2006: 5).

Nicel veriler kategorik, sıralı veya sürekli yapıda olan rakamlardır. Başka bir deyişle, nicel veriler nesnelere atanmış değerleri tanımlamak için kullanılır. Benzer şekilde, nicel veri "verilerin sayılar veya sayılar şeklinde değeri" olarak tanımlanır. Dolayısıyla nicel veri sayılar veya sayılarla ifade edilen verilerdir. Diğer bir ifadeye nicel analiz yöntemlerinde kullanılan veriler, sayısal olarak sayılabilir veya ifade edilebilir.

Veriler kategorilere ayrılabilir, ölçülebilir veya sıralanabilir. Kategorik veri, nesneleri gruplayan nicel veri türüdür. Kategorik veriler gruplara bölünebilen verilerdir. Kategorik verilere örnek olarak ırk ve cinsiyet verilebilir. İnsanları siyah, beyaz veya renkli ya da erkek ya da kadın olarak kategorize edebiliriz. Kategorilerin her biri sayı ile ifade edildiğinde nicel veri olur. Örneğin kadın için 1, erkek için 2 kodlandığında kategorik nicel verilere dönüştürülmüş olur. Sürekli veri, değerlerin bir süreklilik içinde bulunduğu ve kesirlerin veya ondalıkların mümkün olduğu nicel veri türüdür. Sayısal veriler sürekli bir aralık veya ölçekte ölçülür. Yani, değerler sürekli bir ölçekte yer alır. Sürekli verilerde, aralarında boşluk olmadan tüm değerler mümkündür. Sürekli veri genellikle fiziksel bir ölçümdür. Sürekli veri örnekleri arasında yaş, boy veya mesafe ölçümü yer alabilir. Sıralı (ordinal) veriler ise sürekli verilerin sıralı kategorilerinden oluşur. Örneğin yaş verisi sürekli bir veri iken yaşın 20 yaş altı, 21-30 yaş, 31-40 yaş şeklinde 1, 2, 3 şeklinde kodlanması sıralı veriyi oluşturur (Slater ve Hasson, 2024: 723).

Nicel veriler genellikle “kaç adet” veya “ne kadar” sorularına cevap vermek için kullanılır ve olayları veya gerçekleşme seviyelerini (ne sıklıkla veya ne ölçüde olur?) incelemek için kullanılır. Sosyal bilimlerde nicel veriler, bireylerin demografik özelliklerini, bir durumun kaç kişi tarafından temsil edildiğini, tutum ve davranışları gibi durumların incelenmesinde yardımcı olur. Nicel veriler ayrıca gelecekteki değerlendirmeler için de kanıt sağlar (Goertzen, 2017: 12).

2.3.2. Örneklem ve örnekleme yöntemleri

Nicel veri analizi, araştırılacak konuya ait verilerin hatasız toplanmasıyla başlamaktadır. Bilgilerin alınacağı kaynaklara birim, birim topluluğuna da anakütle (evren) adı verilmektedir. Örneğin Türkiye’de üniversitelerdeki öğrencilerin cinsiyet dağılımı incelenecekse her bir üniversite öğrencisi birim, üniversitelerdeki öğrencilerin toplamı ise anakütledir. Anakütle, sayılabilirliğine göre sonlu veya sonsuz olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Örneğin Türkiye nüfusu sayılabildiği için sonlu anakütle, Türkiye’deki arı sayısı ise sonsuz bir anakütledir. Anakütle ister sonlu ister sonsuz olsun birim sayısı çok fazla olduğunda anakütlenin tamamına ulaşmak zaman ve maliyet açısından mümkün olamayacağından örneklem seçimi yapılır. Anakütleden kısmi sayım/gözlem/örnekleme yapılarak veriler bu grup/gruplardan alınır. Örnekleme ait istatistiksel ölçümler yapılarak anakütle ölçülerinin tahmini yapılır (Orhunbilge, 2000: 1-2).

Örneklem seçiminde beklenen yararın sağlanabilmesi için dikkat edilmesi gereken koşullar bulunmaktadır. Bunlardan ilki örneklemin anakütledeki tüm birimlerin bütün özelliklerini kapsayan yöntemin seçilmesidir. Parametrelerin belli güven düzeyleri ile tahminlerini sağlamak bu şekilde mümkün olmaktadır. Diğer bir önemli konu evrendeki her bir birimin evrene oranını bilmektir ancak pratikte bu hiçbir zaman sağlanamaz. Çünkü bütün birimlere ulaşılabilse örnekleme ihtiyaç duyulmazdı (Serper ve Aytaç, 2000: 7-8).

Örneklemin evrenden farklı olması, birimlerin evrendeki birimlere göre daha az temsil edilmesi ve örneklemin yetersiz olması örneklem hatasına, diğer bir ifadeyle örneklemin evreni temsil etme yeteneğinde hataya neden olmaktadır. Bu nedenle uygun örnekleme yöntemleriyle gerekli örneklem sayısının hesaplanması gerekmektedir. Örnekleme yöntemleri tesadüfi (seçkisiz) ve tesadüfi olmayan (seçkisiz olmayan) yöntemler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır (Kadıoğlu, 2011: 16-18).

Örnekleme seçkisiz (tesadüfi) olduğunda olasılık kuralları ve dağılımları uygulanabilmekte, böylece örnek sonuçlarının anakütleyi temsil edip etmediği anlaşılmaktadır. Tesadüfi örnekleme yöntemleri basit tesadüfi örnekleme, sistematik örnekleme, zümrelere göre örnekleme, kademeli örnekleme, ikili-çoklu-ardışık örnekleme beş grupta toplanmaktadır. Tesadüfi olmayan örnekleme yöntemleri iradi ve kota örneklemesi olmak üzere iki kategoride ele alınmaktadır. İradi örnekleme yönteminde örneğe girecek birimler, araştırmacının uzman görüşlerine dayanarak anakütleyi temsil ettiğine inandığı birimlerdir. Anakütleyi temsil ettiği düşünülen az sayıda birim seçilerek istatistik ölçüler hesaplanabilir (Orhunbilge, 2000: 9). Bu çalışmada iradi örnekleme yönteminden yararlanılmış olup araştırmacının bulunduğu üniversitedeki Afrikalı öğrenciler kıtanın her bölgesinden beşer birimle temsil edilmiştir.

2.3.3. Nicel analiz yöntemleri

Nicel veri analizinde araştırma yöntemleri deneysel olmayan ve deneysel olmak üzere iki kategoride incelenmektedir. Deneysel olmayan araştırma yöntemleri anket, gözlemsel, ilişkisel, nedensel karşılaştırma desenlerinden oluşmaktadır. Deneysel olmayan araştırmalarda sıklıkla kullanılan veri toplama aracı anketlerdir. Anketler genellikle betimleyici bölüm ve ölçeklerden oluşmaktadır. Betimleyici araştırmanın amacı, bir olguyu ve onun özelliklerini tanımlamaktır. Bu tür araştırmalar her zaman

hipotezler gerektirmez. Bu araştırma daha çok ne ile ilgileniyor, nasıl ve neden değil sorularına yanıt aradığından veri toplamak için gözlem ve anket araçları sıkça kullanılır (Satapathy, 2019: 157).

Betimleyici araştırma deseni nitel görülse de sayısal verileri özet olarak tanıtan, özetleyen, birimlerin yığıldıkları değerleri ve bu değerler etrafında değerlerin yayılması serpilmesi, dağılımları hakkında bilgiler veren hesaplanmış değerlerdir. Betimsel istatistikler ortalamalar ve değişkenlik ölçüleri (range, kartillerarası fark, standart sapma, varyans ve değişim katsayılarından oluşmaktadır (Bayram, 2009: 51-52).

Gözlemsel araştırmalarda gözlemin bir araştırma süreci olarak ayırt edici özelliği, araştırmacıya doğal olarak oluşan sosyal durumlardan veri toplama fırsatı sunmasıdır. Gözlem, nitel araştırma alanında önemli olsa da aynı zamanda nicel verilerin toplanmasında da kullanılır. Katılımcıların davranışlarının gerçekleşmesi sayılıp, sıklığını belirlemek için kullanılabilir. Yapılandırılmış bir gözlem çok sistematiktir ve araştırmacının gözlemden sayısal veri üretmesini sağlayan deneysel olmayan araştırma desenlerinden biridir (Cohen vd., 2007: 396).

İlişkisel araştırmalar, değişkenler arasında bir ilişki olup olmadığını, varsa yönü (pozitif ya da olumsuz olsun) ve gücünü araştırmayı amaçlayan deneysel olmayan nicel bir araştırma desenidir. İlişkisel araştırmalar önemli insan davranışlarını açıklamaya yardımcı olmak veya olası sonuç davranışlarını tahmin etmek için olmak üzere iki temel amaçtan biri için yürütülür. Nedensel karşılaştırmalı tasarım, bir eylem veya olay gerçekleştikten sonra bağımsız ve bağımlı değişkenler arasında ilişkiler bulmaya çalışan bir deneysel olmayan araştırma desenidir (Çokluk vd., 2010: 55-56).

Deneysel araştırma yöntemleri, araştırmacının bağımlı değişken üzerindeki etkilerini görmek için farklı tasarımların kullanıldığı bir grup teknikten oluşur. Deney öncesi, yarı deneysel, deneysel ve tek konulu deneysel desen olarak farklılaşmaktadır. Deney öncesi araştırma deseni, deneysel araştırmanın en basit biçimidir. Bu, asıl sorundan önce yapılan ön araştırmadır. Tek seferlik vaka çalışması, tek grup ön test ve sonrası test tasarımı ve statik grup karşılaştırma tasarımı olmak üzere türü vardır. Yarı deneysel araştırma deseni, deneysel tasarıma benzerdir ancak seçkisiz olmaktan uzaktır. Eşdeğer olmayan kontrol grubu (sadece test sonrası tasarım), eşdeğer olmayan ön test son test

kontrol grubu tasarımı, zaman serisi tasarımı (kesintili zaman serisi tasarımı, kontrol zaman serisi tasarımı) olmak üzere üç türü bulunmaktadır (İslamoğlu, 2009: 107).

Deneysel araştırma deseni, katılımcıları rastgele seçmeyi içerir. Rastgele atama, geçerliliğe yönelik gereksiz tehditleri kontrol etmek için en güçlü tekniklerden biridir. Deneysel araştırma desenleri yalnızca kontrol gruplu son test, kontrol gruplu ön test ve son test, Solomon'un dört gruplu deseni ve tek özne tasarımından oluşmaktadır. Sadece test sonrası kontrol grubu tasarımında katılımcılar rastgele deneysel ve kontrol grubuna atanır. Ön test – son test kontrol grubu tasarımı en az iki gruptan oluşur. En güçlü olanı olarak kabul edilir. Solomon dört gruplu tasarım ise rastgele seçilen dört grubu içerir. İki grup önceden test edilmiş, ikisi ise test edilmemiştir. Ardından, önceden test edilen ve test edilmemiş bir grup deneysel çalışmaya alır. Son olarak, dört grup da son ölçüme girer. Tek konulu araştırma tasarımı, esas olarak psikoloji alanında az sayıda katılımcının davranışlarını ayrıntılı olarak incelemeyi içeren bir tasarımdır. Bu çalışma, bağımlı değişkenin zaman içinde tekrar tekrar ölçülmesini ve katılımcının davranışının iyileşip iyileşmediğini değerlendirmek için koşulları değiştirmekten oluşur (Karakuş ve Başıbüyük, 2010: 216).

2.3.4. Nicel analizde kullanılan istatistiksel teknikler

Nicel veriler betimleyici istatistikler ve çıkarımsal istatistikler olmak üzere iki yöntemle analiz edilebilir. Betimleyici istatistik, verileri tablolar, grafikler ve özet yöntemlerle organize etmek, görüntülemek ve tanımlamak için kullanılan yöntemlerden oluşur. Örneğin, belirli bir sınıfın başarılarını tanımlamak için faydalıdır. Frekans ve yüzde analizi betimleyici istatistik tekniklere örnek gösterilebilir. Sadece tanımlayıcı istatistiklerle bir grubun diğerinden daha iyi olduğu veya iki değişken arasında ilişki olup olmadığı sonucuna varılamadığından çıkarımsal istatistiksel yöntemlerin kullanılması gerekir. Çıkarımsal istatistikler, bir popülasyon hakkında karar veya tahmin yapmak için örnek sonuçları kullanan yöntemlerden oluşur. Bunlar, hipotezleri test etmek için kullanılan araçlardır. Hipotez testi için çıkarımsal istatistikler gereklidir (Mann & Lacke, 2010: 79).

Çıkarımsal istatistiklerde hangi tekniğin kullanılacağına veri tipine (kategorik, sıralı, sürekli) ve değişken sayısına göre karar verilmektedir. Sosyal bilimlerde değişken sayısına bağlı olarak tek değişkenli, iki değişkenli ve çok değişkenli olmak üzere üç tür

analiz vardır. Tek değişkenli tanımlayıcı analizde amaç, merkezi değerleri ve yanıt dağılımını ve araştırmanın yalnızca bir yönünü tanımlar. Örneğin örnekleme dahil edilen öğrencilerin not ortalaması, medyanı, standart sapması, normal dağılım durumu tek değişkenli veri analizidir. İki değişkenli analizde iki değişkenin ilişkisi veya karşılaştırmasında kullanılmaktadır. İki değişkenli analizde amaç, ilişkisel hipotezleri (nedensel veya ilişkilendirilmiş) test etmek, yani iki değişken arasındaki ilişkileri bulmaktır. Bağımsız iki örneklem t testi ve Mann Whitney U testi bu amaçla kullanılmaktadır. (Altunışık vd., 2007: 169). Kültürel uyum değişkenine (bağımlı değişkenine ait puanların cinsiyete (bağımsız değişken) göre farklılık gösterme durumu için gerçekleştirilen karşılaştırma testi iki değişkenli analize örnektir. Kültürel uyum ile çoklu dil becerisi arasındaki ilişki de iki değişkenli analize örnektir.

Çok değişkenli analizde ikiden fazla değişken analiz edilir ve amaç, ilişkisel hipotezleri (nedensel veya ilişkilendirilmiş) test etmek, yani değişkenler arasındaki ilişkileri bulmaktır. Bireyin yaşı ve çoklu dil becerisinin kültürel uyum üzerindeki etkisinin incelenmesi çok değişkenli analize örnektir. Pearson veya Spearman's Rho korelasyonu, çoklu regresyon analizi ve ANOVA testleri bu amaçla kullanılan istatistiksel tekniklerdir. Çıkarımsal istatistiklerde kullanılan bir diğer teknik ise tekrarlı ölçümlerde görülmektedir. Bir grubun bir veya birkaç değişkene ait puan ortalamaları ölçülür, deneysel veya diğer yöntemlerle belirli bir süre geçtikten sonra aynı grubun aynı değişkene ait puanları tekrar ölçülerek puanlar karşılaştırılır. Bu amaçla eşleştirilmiş t testi veya Wilcoxon işaretli sıralar testinden yararlanılmaktadır. Tekrarlanan ölçümlerde birden fazla gruba (kontrol, deney, plasebo) ait ölçümler de yapılarak karma desenli tekniklerden yararlanılabilir (Sümbüloğlu ve Akdağ, 2007: 5-6).

2.3.5. Nicel analizlerde varsayımlar

Nicel analizlerde değişkenlere ait puanların normal dağılım durumuna göre parametrik veya non-parametrik testler seçilmekte, kayıp değer, uç değer, varyansların homojenliği durumlarına göre farklı analizler yapılabilmekte veya analiz teknikleri değişmektedir. Normal dağılım, istatistikte en önemli olasılıktır. Çok değişkenli istatistiksel analizlerde çoklu normal dağılım aranır. Normal dağılım, çoğu değerin merkezi zirve etrafında kümelendiği ve geri kalanların simetrik olarak herhangi bir uça doğru inceldiği bir veri seti düzenlemesidir. Çan şeklindeki eğri, çoğu değerin merkezi

değere yakın olduğunu, daha azının merkezden ve geri kalanların simetrik olarak düştüğünü gösterir. Örneklem büyüklüğü fazlaysa, dağılımın normal olduğu varsayılır ve çok büyük örneklemde veriler normal dağılım eğilimindedir (Büyüköztürk, 2011: 40).

Sürekli bir değişkenden elde edilen puanların normal dağılım özelliği çeşitli yöntemlerle kontrol edilmektedir. Bunlardan ilki çarpıklık katsayısıdır. Ortalamanın ortancaya eşit olması çarpıklığın 0 olmasını sağlar. Ortalamanın ortancadan büyük olması sağa çarpıklık, küçük olması ise sola çarpıklığı işaret eder. Bununla birlikte çarpıklık katsayısının ±1 aralığında kalması normal dağılım varsayımını karşılamakta, bu aralık dışında olması normal dağılımdan aşırı sapma olarak nitelendirilmektedir. Diğer bir yöntem ise bir dağılımın genişliğini yorumlamak amacıyla kullanılan basıklık katsayısı olup ±1 aralığında olması beklenir ve bu değerlerin dışında olduğunda aşırı basık veya aşırı sivri olarak kabul edilir. Bir değişkene ait çarpıklık ve basıklık katsayıları uygun aralıklarda değilse puanların dönüştürülmesi veya non-parametrik testlerin kullanılması gerekmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013: 79).

Nicel analizler öncesinde kayıp değer ve uç değer kontrolleri yapılmaktadır. Uç değerler alışılagelen değerlerin dışındaki değerler ya da aşırı değerlere sahip olan örneklerdir. Genellikle veri girişinde yapılan hatalar veya anket uygulamalarında katılımcıların hatalı algılamasından kaynaklanmaktadır (Çokluk vd., 2010: 12). Kayıp değerlerin ele alınmasında çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Bunlardan ilki kayıp değerlerin olduğu örneği veri setinden çıkarmaktır. Bu yöntem, her örnekte yüzde beşten fazla kayıp olmadığı durumlarda, örnek sayısı çok olduğunda ve az sayıda örneğin çıkarılması durumunda uygundur. Bununla birlikte az sayıda örnek olduğunda veya çok sayıda kayıp değere sahip örnek olduğunda örneklem büyüklüğü ciddi oranda düşeceğinden temel analizler için yeterli sayıdan uzaklaşılmış olabilir. Bu nedenle ikinci yöntem olarak geçmiş bilgileri kullanma, ortalama değer atama, regresyon yöntemlerinden uygun olanıyla kayıp değerlerin yerine atama yapılır. Yerine atama yönteminin yapılabilmesi için her örnekteki kayıp değer oranının yüzde beş ile on beş arasında olması beklenir. Bu orandan fazla kayıp olduğunda ise ilgili değişken analiz dışında bırakılır (Çokluk vd., 2010: 21).

Varyansların homojenliği için homojenlik (eş varyanslılık) testleri uygulanmaktadır. Eşvaryanslılık, bir sürekli değişkendeki puanlarda gözlenen değişimin,

diğer değişken puanlarında da benzer şekilde gözlenmesidir. Değişken sayısına göre Levene testi, saçılma diyagramı, Box M testlerinden yararlanılmaktadır. Levene testi, örneklemin aynı varyansa sahip bir evrenden geldiğini ifade eder. Varyanslar arasındaki fark anlamlı olduğunda varyansların eşit olduğu şeklindeki hipotezin reddedildiği anlamına gelmektedir. Diğer yandan bağımsız değişkenin bazı düzeylerinde diğerlerinden yüksek ölçme hatası olması da eşvaryanslılık sayıltısının bozulmasına neden olmaktadır. Homojenlik durumu saçılma diyagramında da gözlenebilir. Çok değişkenli istatistiksel yöntemlerde kullanılan Box M testinde kovaryans matrislerinin eşitliği incelenir ve test istatistiği anlamlı olduğunda kovaryans matrislerinin eşit olmadığı, diğer bir ifadeyle homojenliğin sağlanamadığı anlaşılır (Tabachnick ve Fidell, 2013: 85-86).

Bu bölümde ele alınan kültürel uyum, kültürlerarası uyum modeli ve süreci, Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerin deneyimlerini anlamlandırmak için temel bir çerçeve sunmaktadır. Kültürel uyum, öğrencilerin yeni sosyal çevreye adaptasyon biçimlerini, kimliklerini nasıl yeniden tanımladıklarını ve toplumsal ilişkilerde hangi stratejileri tercih ettiklerini açıklamaya yardımcı olur. Bu noktada medya, öğrencilerin ev sahibi kültürü tanımalarında, sosyalleşmelerinde ve günlük yaşamlarını düzenlemelerinde kritik bir rol üstlenmektedir. Özellikle, öğrencilerin Türkiye medyasını mı yoksa etnik medya kaynaklarını mı tercih ettikleri, onların uyum düzeyleri hakkında önemli ipuçları vermektedir. Bunun yanında, nicel analiz yaklaşımları öğrencilerin medya içeriklerini nasıl yorumladıklarını ve bu yorumların kültürel uyum süreçlerine nasıl katkıda bulunduğunu ortaya koyar. Ayrıca dini inanç faktörü, kimliğin korunmasında ve ev sahibi kültüre entegrasyonda belirleyici rol oynayabilmektedir. Dolayısıyla tezde, medya kullanımı ve dini inanç arasındaki ilişkiler incelenerek, Afrikalı öğrencilerin Türkiye'deki kültürel uyum süreçlerinin çok boyutlu yapısı değerlendirilecektir (Chireshe, 2019).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TÜRKİYE'DE AFRİKALI ÖĞRENCİLERİN MEDYA KULLANIMI

3.1. Türkiye'deki Uluslararası Öğrenciler ve Medya Alışkanlıkları

Türkiye, son yıllarda yükseköğretimde uluslararasılaşma politikaları doğrultusunda pek çok ülkeden öğrenci kabul eden önemli bir merkez hâline gelmiştir. Özellikle Afrika, Orta Asya, Balkanlar ve Orta Doğu'dan gelen öğrenciler, Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinde eğitim almaktadır. Uluslararası öğrenciler hem akademik fırsatlar hem de kültürel deneyim elde etmek için Türkiye'yi tercih etmektedir. Türkiye Bursları gibi devlet destekli programlar da bu tercihi güçlendirmektedir. 2000'li yılların başında sayıları 15.000 civarında olan uluslararası öğrenciler, 2020'li yıllara gelindiğinde 200.000'in üzerine çıkmıştır (Çiftçi, 2023: 106). Bu artış, Türkiye'nin eğitim alanında cazibe merkezi hâline geldiğini göstermektedir. Öte yandan, bu öğrenciler, Türkiye'ye geldiklerinde yalnızca akademik değil; sosyal ve kültürel anlamda da yeni bir ortama uyum sağlamak kalmaktadırlar. Bu noktada medya kullanımı hem bilgilendirme hem de sosyalleşme aracı olarak önemli bir rol oynamaktadır (Korkmaz ve Yılmaz, 2022: 58). Sosyal medya, öğrencilerin kendi ülkeleriyle olan bağlarını sürdürmeleri, aileleriyle iletişimde kalmaları ve aynı zamanda Türkiye'deki yaşama uyum sağlamaları açısından büyük kolaylıklar sunmaktadır. Medya araçları sayesinde öğrenciler hem kendi kültürel kimliklerini korumakta hem de Türk toplumunu yakından tanımaktadırlar. Sosyal medya bu anlamda hem bireysel hem de kültürel bir köprü vazifesi görmektedir.

Uluslararası öğrenciler, sosyal medyada en çok Instagram, WhatsApp, YouTube ve TikTok gibi platformları tercih etmektedir (Korkmaz ve Yılmaz, 2022: 66). Bu platformlar hem görsel hem de hızlı iletişimi mümkün kıldığı için popülerdir. WhatsApp sayesinde aile ve arkadaşlarıyla sık sık konuşabilirken, Instagram ve TikTok gibi uygulamalarda ise hem kendi hayatlarını paylaşmakta hem de Türkiye'deki deneyimlerini belgelemektedirler. YouTube gibi platformlar üzerinden Türkçe öğrenmeye çalışmaları veya Türkiye hakkında bilgi edinmeleri de oldukça yaygındır. Bu yönüyle sosyal medya, öğrencilerin bilgiye ulaşma ve kültürel entegrasyon süreçlerinde aktif bir araçtır.

Medya alışkanlıkları, öğrencilerin geldikleri ülkelere göre farklılık gösterebilmektedir. Örneğin Arap ülkelerinden gelen öğrenciler, genellikle Arapça

içeriklere yönelirken, Afrika'dan gelen öğrenciler ise İngilizce veya Fransızca içerikleri tercih etmektedir (Çiftçi, 2023:112). Türkiye'de yaşamaya başladıktan sonra birçok öğrenci, sosyal medya hesaplarında Türkçe kullanmaya başlamaktadır. Türkçe dilinde içerik üretmek, onların hem dili geliştirmesine katkı sağlamakta hem de yerel çevreyle etkileşimini artırmaktadır. Bu da kültürel uyumu olumlu yönde etkilemektedir.

Bunların yanı sıra sosyal medya, sadece bireysel iletişim için değil, aynı zamanda kültürel katılım için de bir araç olarak kullanılmaktadır. Öğrenciler, Türkiye'deki yerel etkinlikleri, dini bayramları, halk kültürünü ve mutfağı sosyal medya üzerinden tanımakta ve bazen bu etkinliklere katılarak paylaşımlarda bulunmaktadırlar. Örneğin Tokat ilinde yapılan bir çalışmada, uluslararası öğrencilerin sosyal medya üzerinden Türk yemeklerini tanıtıp denedikleri, geleneksel kıyafetlerle fotoğraf paylaştıkları görülmüştür. Bu da sosyal medyanın öğrencilerin hem kültürü gözlemlemelerini hem de bu kültürün bir parçası hâline gelmelerini sağladığını göstermektedir (Yaman, 2023: 90). Öte yandan cinsiyet faktörü de sosyal medya kullanımında belirleyici olabilmektedir. Araştırmalarda, bazı kadın öğrencilerin sosyal medyada daha dikkatli davrandıkları, paylaşımlarında mahremiyete daha fazla özen gösterdikleri ve bazen sosyal baskı nedeniyle daha az içerik ürettikleri belirtilmektedir. Erkek öğrenciler ise daha özgür paylaşım yapma eğilimindedir (Korkmaz ve Yılmaz, 2022: 71). Bu farklılıklar hem öğrencinin geldiği toplumun değerlerinden hem de Türkiye'deki sosyal çevrenin etkilerinden kaynaklanabilmektedir. Genel olarak, sosyal medya uluslararası öğrenciler için kendilerini ifade etme ve kimliklerini görünür kılma açısından bir özgürlük alanı yaratmaktadır. Türkiye'deki uluslararası öğrenciler, medya kullanımını yalnızca bir eğlence ya da zaman geçirme aracı olarak da görmemekte; hem kendi ülkeleriyle bağlarını korudukları hem de Türkiye'deki yaşama entegre oldukları çok yönlü bir platform olarak da işlev yüklemektedirler (Çiftçi, 2023: 115). Sosyal medya sayesinde öğrenciler hem akademik hem de sosyal çevreleriyle etkileşime girmekte, kültürel alışverişte bulunmakta ve yeni bir yaşam kurmaktadırlar. Bu durum, dijitalleşmenin göçmen deneyimlerini nasıl dönüştürdüğünü de açıkça göstermektedir.

Yukarıda ortaya konulan bulgular, uluslararası öğrencilerin medya kullanımını yalnızca teknik bir iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda kimlik inşası, kültürel uyum ve sosyal etkileşim süreçlerinin ayrılmaz bir parçası olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. Sosyal medya platformları, öğrencilerin hem kendi kültürel kimliklerini

sürdürmelerine hem de Türkiye'deki sosyal yapıya uyum sağlamalarına aracılık etmektedir. Bu durum, medyanın kültürel etkileşimlerde "çifte işlev" üstlendiğini göstermektedir: bir yandan öğrencilerin köken kültürleriyle bağlarını korumalarını sağlarken diğer yandan da onları yeni bir kültürel çevreye dâhil etmektedir. Bu çerçevede, sosyal medya kullanımının öğrenciler arasında cinsiyet, dil, kültürel arka plan ve bireysel stratejiler bağlamında farklılaştığı görülmektedir. Dolayısıyla medya, homojen bir uyum sürecini değil; bireylerin kendi koşullarına, ihtiyaçlarına ve tercihlerine göre şekillenen çok katmanlı bir deneyimi yansıtmaktadır. Bu çok boyutluluk, Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerin medya kullanım pratiklerini incelemenin neden önemli olduğunu göstermekte hem göç hem de dijitalleşme bağlamında yeni bir tartışma alanı açmaktadır.

3.1.1. Türkiye'de uluslararası öğrenci olgusu

Türkiye, son yıllarda uluslararası öğrenci kabulünde ciddi bir artış göstermiştir. 2000'li yıllardan sonra yükseköğretimde uluslararasılaşma politikaları kapsamında atılan adımlar sonucunda Türkiye'de öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısında dikkat çekici bir yükseliş yaşanmıştır. 2002 yılında Türkiye'deki uluslararası öğrenci sayısı 15 bin civarındayken, 2024 yılı itibarıyla bu sayı yaklaşık 340 bine ulaşmıştır (İnce, 2018:25). Bu artış, Türkiye'nin küresel eğitim pazarında daha aktif rol alma hedefiyle doğrudan ilişkilidir. Yükseköğretim Kurulu'nun ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın yürüttüğü politikalarla birlikte, Türkiye'nin bir cazibe merkezi haline gelmesi sağlanmıştır. Öte yandan, Türkiye'nin uluslararası öğrenci politikaları sadece eğitim alanıyla sınırlı kalmamış, aynı zamanda kültürel diplomasi, ekonomik kazanç ve stratejik iş birliği gibi birçok alanı da kapsamıştır. Uluslararası öğrenciler, Türkiye'nin kamu diplomasisi faaliyetlerinde önemli aktörler olarak değerlendirilmektedir (Aydın, 2019: 75). Bu öğrenciler, ülkelerine döndüklerinde Türkiye'nin kültürel ve siyasi etkisini artıracak doğal elçiler haline gelmektedirler. Bu kapsamda, Türkiye Bursları programı gibi çeşitli destek mekanizmaları devreye sokulmuş ve bu program aracılığıyla binlerce öğrenciye burs imkânı tanınmıştır.

Uluslararası öğrencilerin Türkiye'yi tercih etmelerinde çeşitli faktörler etkili olmaktadır. Uygun öğrenim ücretleri, yaşam maliyetlerinin görece düşük olması, kaliteli eğitim fırsatları, ortak tarihi ve kültürel bağlar, Türkiye'nin coğrafi konumu ve kültürel zenginliği gibi unsurlar bu tercihlerde belirleyici rol oynamaktadır. Ayrıca Türkiye'nin Batı ile Doğu arasında bir köprü olması, Müslüman ülkelerden gelen öğrenciler için dini

ve kültürel uyum kolaylığı sağlamaktadır. Türkiye Bursları gibi prestijli burs programları da özellikle Afrika, Asya ve Balkanlar'dan gelen öğrenciler açısından büyük bir cazibe unsuru oluşturmaktadır (Kaya, 2019: 68).

Yükseköğretim Kurulu'nun 2010 yılından itibaren uluslararası öğrenci kabul süreçlerini üniversitelere bırakması, her üniversitenin kendi kontenjanlarını ve sınav kriterlerini belirlemesine imkân tanımıştır. Bu serbestlik, üniversitelerin uluslararasılaşma stratejilerini güçlendirmiştir. Üniversiteler, doğrudan uluslararası öğrencilere ulaşmak için uluslararası fuarlara katılmakta, çeşitli tanıtım çalışmaları yürütmekte ve eğitim programlarını İngilizce gibi yabancı dillerde açarak daha geniş kitlelere hitap etmeye başlamışlardır (Bolat, 2018: 517).

Öğrencilerin Türkiye'deki dağılımı incelendiğinde, İstanbul, Ankara, Konya, Eskişehir, Karabük ve Erzurum gibi şehirlerin öne çıktığı görülmektedir. İstanbul gibi büyük metropoller, çok sayıda üniversite ve sosyal imkân sunarken; Eskişehir ve Karabük gibi şehirler de daha düşük yaşam maliyetleri ve öğrenci dostu ortamlarıyla tercih edilmektedir (Sarıkaya, 2022: 318). Anadolu şehirlerinde bazı üniversitelerin hedefli uluslararası öğrenci stratejileri geliştirmeleri, bu bölgelerdeki uluslararası öğrenci sayısının artmasını sağlamıştır. Uluslararası öğrencilerin Türkiye deneyimi yalnızca eğitim ile sınırlı kalmamakta, kültürel uyum, sosyal katılım ve ekonomik katkı gibi boyutları da içermektedir (Öztürk ve Yılmaz, 2021: 125). Birçok öğrenci Türkiye'de eğitim alırken aynı zamanda Türkçe öğrenmekte, kültürel etkinliklere katılmakta ve Türk toplumuyla doğrudan etkileşim kurmaktadır. Bu da Türkiye'nin uluslararası imajı açısından son derece olumlu bir katkı sağlamaktadır. Bu öğrenciler, Türkiye'de konaklama, gıda, ulaşım gibi alanlarda harcamalar yaparak ülke ekonomisine de doğrudan katkı sunmaktadırlar.

Türkiye'nin uluslararası öğrenci olgusuna yönelik geliştirdiği politikalar çok boyutludur. Eğitim, kültür, ekonomi ve diplomasi alanlarında eşzamanlı kazanımlar hedeflenmektedir (İnce, 2018: 27). Uluslararası öğrencilerin Türkiye'deki yaşam koşulları, eğitim kalitesi, mezuniyet sonrası kariyer imkanları ve toplumsal entegrasyon gibi alanlarda sürdürülebilir iyileştirmeler yapılması da büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin küresel eğitim arenasında daha da güçlü bir aktör olabilmesi için uluslararası

öğrenciler konusunda uzun vadeli ve kapsayıcı stratejilerin kararlılıkla sürdürülmesi gerekmektedir.

Uluslararası öğrencilerin Türkiye'deki dağılımı ve deneyimleri üzerine yapılan değerlendirmeler, bu olgunun yalnızca eğitim boyutuyla sınırlı olmadığını, aynı zamanda kültürel, ekonomik ve diplomatik etkiler yarattığını göstermektedir. Özellikle büyük şehirler ile Anadolu şehirleri arasındaki farklılaşma, Türkiye'nin uluslararası öğrenci politikalarının bölgesel düzeyde çeşitlendiğini ortaya koymaktadır. Bu çeşitlilik, Türkiye'nin farklı sosyo-ekonomik ve kültürel bölgelerinin uluslararasılaşma sürecine nasıl katıldığını anlamak açısından da önemlidir. Bununla birlikte, uluslararası öğrencilerin Türkiye'de edindikleri deneyimlerin sürdürülebilir ve kalıcı etkiler yaratabilmesi için uyum, yaşam koşulları, dil yeterliliği ve mezuniyet sonrası fırsatlar gibi konularda bütüncül politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Özellikle Afrikalı öğrenciler bağlamında düşünüldüğünde, onların hem eğitim hem de kültürel entegrasyon süreçlerinde medyanın oynadığı rol, Türkiye'nin uluslararasılaşma politikalarının başarısını doğrudan etkileyen faktörlerden biri olarak değerlendirilebilmektedir. Bu nedenle, uluslararası öğrenci deneyimlerinin yalnızca sayısal artışlarla değil, niteliksel gelişmelerle de desteklenmesi, Türkiye'nin küresel eğitim arenasındaki konumunu güçlendirecektir.

3.1.2. Uluslararası öğrenciler ve medya kullanımı alışkanlıkları

Uluslararası öğrencilerin medya kullanım alışkanlıkları, akademik yaşamdan sosyal uyuma kadar birçok alanı doğrudan etkilemektedir. Türkiye'deki uluslararası öğrenciler hem akademik çalışmalarını desteklemek hem de sosyal bağlarını korumak amacıyla medya araçlarını yoğun bir şekilde kullanmaktadır. İnternet erişiminin yaygın olması ve akıllı cihazların kullanımının artması, öğrencilerin medya ile olan etkileşimlerini daha da artırmıştır (Kaya ve Sezgin, 2017: 56). Medya, bu öğrenciler için hem bilgi kaynağı hem de sosyal bir bağ kurma aracı olarak önemli bir işlev üstlenmektedir. Türkiye'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin medya kullanımında özellikle sosyal medya platformlarının büyük bir ağırlığa sahip olduğu görülmektedir. WhatsApp, Instagram, YouTube ve Facebook gibi platformlar, öğrencilerin hem kendi ülkelerindeki aileleri ve arkadaşlarıyla iletişimlerini sürdürmelerine hem de Türkiye'deki sosyal çevrelerine uyum sağlamalarına yardımcı olmaktadır (Altınay vd., 2021: 5). Ayrıca öğrenciler, sosyal medya üzerinden Türkiye'deki etkinliklerden, üniversite

duyurularından ve akademik fırsatlardan da haberdar olmaktadırlar. Sosyal medya, öğrencilerin grup çalışmaları organize etmeleri ve ders notları paylaşmaları açısından da vazgeçilmez bir araç haline gelmiştir.

Sosyal medya uluslararası öğrenciler için sadece bir iletişim aracı değil, aynı zamanda kültürel uyum sürecinin de bir parçası olmuştur. Öğrenciler, Türkiye'deki yaşam tarzı, gelenekler, yemek kültürü ve sosyal normlar hakkında bilgi edinmek için sosyal medyadan aktif şekilde yararlanmaktadırlar. Instagram gibi görsel ağırlıklı platformlar, Türkiye'nin kültürel unsurlarını hızlıca tanımalarına ve deneyimlemelerine olanak tanımaktadır. Bu süreç, öğrencilerin kültürel şok yaşamalarını azaltmakta ve yerel topluma daha hızlı entegre olmalarına yardımcı olmaktadır (Bayraktutan ve Çayır, 2020: 3986).

Bu olumlu yönlerinin yanında sosyal medya kullanımının olumsuz yönleri de göz ardı edilmemelidir. Sosyal medyada aşırı zaman geçiren öğrencilerde akademik başarı düzeylerinde düşüş yaşandığı ve zaman yönetimi problemleri ortaya çıktığı belirlenmiştir (Yıldırım, 2019: 134). Sosyal medyadan elde edilen yanlış veya eksik bilgiler, öğrencilerin kültürel adaptasyon süreçlerinde bazı yanlış anlamalara neden olabilmektedir. Bazı öğrenciler sosyal medyadaki bağımlılık düzeyine varan kullanımları sebebiyle sosyal izolasyon yaşayabilmekte, bu durum ise psikolojik iyi oluşlarını olumsuz etkileyebilmektedir.

COVID-19 salgını döneminde uluslararası öğrencilerin medya kullanımı daha da yoğunlaşmıştır. Salgın döneminde uzaktan eğitim uygulamalarına geçilmesiyle birlikte öğrenciler hem ders takibi hem de sosyal hayatlarını sürdürmek için dijital platformlara daha fazla yönelmişlerdir. Bu süreçte, sosyal medya üzerinden yürütülen çevrim içi etkinlikler, webinarlar ve sanal sosyalleşme grupları, uluslararası öğrenciler için önemli destek mekanizmaları olmuştur (Ekinci, 2021: 147). Dolayısıyla salgın süreci, sosyal medyanın sadece iletişim değil aynı zamanda psikolojik dayanışma aracı olarak da kullanılabileceğini göstermiştir.

Uluslararası öğrencilerin medya kullanım alışkanlıkları çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Medya hem eğitim hem de sosyal yaşamda önemli destekler sunmakta, öğrencilerin kültürel entegrasyon süreçlerini kolaylaştırmaktadır. Medya kullanımının bilinçli yönetilmemesi durumunda akademik performans düşüklüğü, sosyal izolasyon ve

psikolojik problemler gibi olumsuz sonuçlar da ortaya çıkabilmektedir (Ekinci, 2021: 151). Bu bağlamda medya kullanımının uluslararası öğrenciler açısından çok katmanlı bir işlev gördüğünü ortaya koymaktadır. Sosyal medya, öğrencilerin hem akademik başarılarını destekleyen bir araç hem de kültürel adaptasyon ve sosyal etkileşim süreçlerinde bir köprü görevi görmektedir. Özellikle görsel ve etkileşim odaklı platformlar, öğrencilerin Türkiye'deki yaşamı daha hızlı anlamalarını ve toplumsal bağlarını güçlendirmelerini sağlamaktadır. Bununla birlikte, medya kullanımının dengeli yönetilmemesi durumunda olumsuz etkiler de ortaya çıkabilmektedir. Aşırı kullanım, akademik performans düşüklüğü, yanlış bilgi edinme ve sosyal izolasyon gibi riskler yaratabilmektedir. Bu nedenle, uluslararası öğrencilerin medya okuryazarlığının artırılması ve bilinçli kullanım stratejilerinin geliştirilmesi hem bireysel hem de kültürel uyum süreçleri açısından oldukça önemlidir. Özellikle Afrikalı öğrenciler özelinde bu yaklaşım, onların Türkiye'deki deneyimlerinin daha verimli ve sağlıklı olmasına katkı sağlayacaktır.

3.2. Afrikalı Öğrencilerin Uyumu Üzerine Araştırmalar

Kültürel çalışmalar kapsamında, dünyanın farklı ülkelerinde Afrikalı öğrencilerin sosyo-kültürel uyum süreçlerine odaklanan çeşitli araştırmaları ortaya konulmuştur. Bu çalışmalar, başarılı bir uyum için çok önemli olan bazı temel noktaları belirlemiştir. Çalışmalarda her ne kadar olumlu uyum örneklerine dair bulgular bulunmuş olsa da Afrikalı öğrencilerin zaman içinde karşılaştıkları bazı zorluklar uyum süreçlerini olumsuz etkilemeye devam etmiştir. Bu güçlüklerin bir kısmı belirli tarihsel dönemlere kadar izlenebilmiştir. Bu arada yapılan araştırmaların büyük çoğunluğunun Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık, Avustralya ve Çin gibi ülkelerde gerçekleştirildiği dikkat çekmektedir. Bununla ilgili olarak örneğin, 1970'lerden 1990'ların sonlarına kadar olan süreçte yapılan çalışmalar, Afrikalı öğrencilerin her ne kadar başarılı uyum örnekleri sergilediğini gösterse de Amerikalılarla iletişim kurmada ve kendi aileleriyle irtibatlarını sürdürmede güçlük yaşadıklarını da ortaya koymuştur (Adelegan ve Parks, 1985: 504). İletişimde yaşanan bu yetersizlik, yalnızlık ve depresyon gibi sosyal-psikolojik sorunların gelişimine zemin hazırlamıştır.

Buna karşın, teknolojik gelişmeler, uluslararası öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmelerine önemli katkılar sunmuştur. Google Çeviri ve Facebook gibi dijital uygulamalar, Afrikalı öğrencilerin hem akademik hem de sosyal çevreleriyle daha etkin

iletişim kurabilmelerini mümkün kılmıştır. Böylece, iletişim engellerinin yarattığı izolasyon duygusu bir ölçüde hafifletilmiştir. Bagley ve Young (1988: 45-55) tarafından yapılan bir çalışmada, küçük çocuklar üzerinde yürütülen araştırmalar ışığında, yurtdışında eğitim gören Afrikalı öğrencilerin sosyo-kültürel uyum süreçlerinde ırkın belirleyici bir faktör olduğu ifade edilmiştir. Afrikalı öğrencilerin, kendi ülkelerinde siyah tenin norm olduğu ortamlarda yetişmelerine rağmen, Avrupalıların çoğunlukta olduğu ülkelere gittiklerinde ırkçılık ve toplumsal ayrımcılık gibi olumsuz deneyimlerle karşılaştıkları vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra kültürel değerler arasındaki çatışmalar da Afrikalı öğrencilerin yurtdışındaki deneyimlerinde önemli bir zorluk kaynağı olarak öne çıkmaktadır. Afrika ve Batı toplumları arasındaki inanç, değer ve norm farklılıkları, özellikle Birleşik Krallık'ta öğrenim gören Afrikalı ve Asyalı öğrencilerin hem akademik hem de sosyal yaşamlarında daha fazla sıkıntı yaşamalarına ve zayıf uyum sonuçları elde etmelerine neden olmaktadır (Gu ve Maley, 2008: 225).

Constantine ve çalışma arkadaşları (2005) tarafından yapılan bir nitel araştırmada ise, Afrikalı öğrencilerin kültürel uyum sürecinde ayrılık ve ayrımcılık duygusu yaşadıkları, bu durumun da stres ve korku gibi olumsuz psikolojik etkiler doğurduğu ortaya konulmuştur (2005: 55-66). Araştırmaya göre, daha kolektif toplum yapılarından bireyci toplumlara geçiş yapan Afrikalı öğrenciler, özellikle Amerika'da farklı olduklarını daha derinden hissetmekte ve daha az kabul gördüklerini algılamaktadırlar. Finlandiya'da gerçekleştirilen bir başka nitel araştırmada da Afrikalı öğrencilerin hem olumlu hem de olumsuz uyum deneyimleri yaşadıkları belirlenmiştir (Mattila vd., 2010: 153-157). Öğrenciler, Finlandiya'ya geldiklerinde doğru ve etkili bir oryantasyon sürecinden geçtikleri için eğitim sistemine daha kolay uyum sağlamışlardır. Bununla birlikte, Fince dilini öğrenmenin zorluğu, özellikle yazılı ve sözlü iletişimde ciddi sıkıntılar yaşamalarına ve sınıf içi tartışmalarda aktif bir şekilde yer almalarını engellemesine neden olmuştur.

Türkiye'de ise, 1990'lı yılların sonlarından itibaren uluslararası öğrencilerin sosyal ve kültürel uyum süreçlerini inceleyen çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu kapsamda Azmaz'ın (1995) Uludağ Üniversitesi'nde gerçekleştirdiği çalışmada, Orta Doğu kökenli öğrencilerin Türk kültürüne belirli benzerlikler gösterdiklerini ifade ettikleri ve Türk kültürünün bazı yönlerini anladıkları tespit edilmiştir. Öğrenciler, Türk toplumunun örgütlenme biçimi konusunda kültür şoku yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Türkiye'nin

Müslüman bir ülke olmasına rağmen demokratik ve laik bir yapıya sahip olması, öğrenciler için şaşırtıcı bulunmuştur (Azmaz, 1995: 67). Bununla birlikte, Türkçeyi öğrenmenin öğrencilerin büyük bir kısmı için önemli bir zorluk oluşturduğu da belirlenmiştir.

Uluslararası öğrencilerin Türkçeyi öğrenme konusunda yaşadıkları güçlükler, farklı çalışmalarla da desteklenmiştir. Araştırmalara göre, Türkiye'deki üniversitelerde eğitim gören uluslararası öğrenciler akademik başarı, ekonomik problemler, barınma, beslenme alışkanlıkları ve özellikle dil öğrenimi konularında çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadırlar (Çağlar, 1999: 137). Karaoğlu'nun (2007) Ankara Üniversitesi'nde yürüttüğü nitel araştırmada ise, uluslararası öğrencilerin uyum süreçleri ile kültürel mesafe arasındaki ilişki ele alınmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, iki kültür arasında daha fazla fark olduğunda öğrenciler uyum sürecinde daha fazla zorluk yaşamaktadır. Kültürel benzerliklerin mevcut olduğu durumlarda, grup düzeyinde uyum daha kolay sağlanmakta; bireysel düzeyde ise bu süreç öğrenciden öğrenciye farklılık göstermektedir (Karaoğlu, 2007: 97).

Türkiye'de uluslararası öğrencilerin sosyo-kültürel uyumlarına yönelik çalışmalar yapılmış olsa da bu araştırmaların büyük kısmı "uluslararası öğrenci" kavramını homojen bir grup olarak ele almıştır. Orta Doğu'dan gelen ve Türkiye ile kültürel benzerlikler taşıyan öğrencilere odaklanan çalışmalar çoğunluktadır. Buna karşın, Türkiye'de yükseköğrenim görmekte olan Afrikalı öğrencilerin yaşadığı deneyimlere dair herhangi bir araştırmanın bulunmaması dikkat çekmektedir. Her ne kadar Türkiye'de uluslararası öğrencilerin karşılaştıkları uyum süreçlerine dair sınırlı sayıda araştırma yapılmış olsa da mevcut çalışmalar uluslararası öğrencilerin çoğunlukla benzer zorluklarla karşı karşıya kaldıklarını göstermektedir. Bu bağlamda, Türkiye'de eğitim gören Afrikalı öğrencilerin de benzer zorluklar yaşayacakları öngörülebilmektedir. Karşılaşılan güçlüklerin düzeyi ve türü, öğrencilerin kendi kültürel geçmişlerine ve sosyal altyapılarına bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir. Gerçekten de Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan araştırmalar, Afrikalı öğrencilerin sosyo-kültürel uyum süreçlerinde diğer öğrenci gruplarına kıyasla daha fazla zorlukla karşılaşabileceklerini ortaya koymuştur (Karaoğlu, 2007: 101).

Diğer yandan diğer ülkelerde yapılan söz konusu araştırmalar Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin uyum süreçlerini Afrikalı öğrenciler özelinde değerlendirmek için de önemli bir temel sunmaktadır. Araştırmalar, Afrikalı öğrencilerin yurtdışında karşılaştıkları uyum zorluklarının sadece akademik değil, aynı zamanda sosyal, kültürel ve psikolojik boyutları olduğunu göstermektedir. Tarihsel olarak Amerika, İngiltere, Avustralya ve Çin gibi ülkelerde yapılan çalışmalar, Afrikalı öğrencilerin hem kendi kültürleri ile bağlarını sürdürme hem de ev sahibi kültüre uyum sağlama süreçlerinde çeşitli güçlükler yaşadıklarını ortaya koymuştur (Örn. Bk., Adelegan ve Parks, 1985; Bagley ve Young, 1988; Gu ve Maley, 2008; Constantine vd., 2005). Bu güçlükler; iletişim eksiklikleri, kültürel çatışmalar, ayrımcılık ve psikolojik baskılar şeklinde kendini göstermektedir.

Türkiye özelinde yapılan araştırmalar ise uluslararası öğrencilerin çoğunlukla Orta Doğu kökenli ve Türkiye ile kültürel benzerlikler taşıyan öğrenciler üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu durum, Afrikalı öğrencilerin deneyimlerinin henüz yeterince incelenmediğini göstermektedir. Mevcut bulgular, kültürel mesafenin ve dil öğrenimi güçlüklerinin uyum sürecini doğrudan etkilediğini ve öğrencilerin sosyo-kültürel uyum düzeylerinde farklılıklar yaratabileceğini ortaya koymaktadır (Azmaz, 1995; Çağlar, 1999; Karaoğlu, 2007).

Dolayısıyla, Türkiye'de eğitim gören Afrikalı öğrenciler için yapılacak özel araştırmalar, uyum süreçlerini anlamak, potansiyel zorlukları önceden belirlemek ve uygun destek mekanizmaları geliştirmek açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, Türkiye'deki üniversitelerin, Afrikalı öğrencilerin kültürel adaptasyonunu kolaylaştıracak rehberlik, dil destek programları ve sosyal entegrasyon faaliyetlerini artırmaları önerilmektedir.

3.2.1.Türkiye'de Afrikalı öğrenciler ve tercih nedenleri

Son yıllarda Türkiye, uluslararası öğrenci hareketliliği bağlamında önemli bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Bu sürecin dikkat çeken boyutlarından biri ise Türkiye'nin Afrikalı öğrenciler açısından giderek artan bir tercih edilme eğilimidir. Türkiye'nin sahip olduğu stratejik coğrafi konum, kültürel çeşitliliği ve köklü eğitim geleneği, bu tercihler üzerinde belirleyici rol oynamaktadır. Türkiye, küresel düzeyde eğitimde uluslararasılaşma politikalarını benimseyerek, özellikle gelişmekte olan

ülkelerden gelen öğrencilere yönelik cazip burs programları ve akademik fırsatlar sunmaktadır. Türkiye Bursları Programı başta olmak üzere çeşitli burs ve destek sistemleri, ekonomik kısıtlamalar nedeniyle Avrupa ve Kuzey Amerika'daki yükseköğretim kurumlarına erişimi sınırlı olan Afrikalı öğrenciler için önemli bir alternatif oluşturmaktadır. Türkiye'nin Afrikalı öğrenciler nezdindeki çekiciliğinin bir diğer boyutu da sahip olduğu kültürel ve dini yakınlıklardır. Türkiye, özellikle İslam coğrafyasındaki ülkelerle tarihi ve kültürel bağlarını sık sık vurgulamakta ve bu bağlamda eğitim diplomasisini aktif olarak kullanmaktadır. Afrika kıtasının önemli bir bölümünün Müslüman nüfusa sahip olması, Türkiye'nin "yumuşak güç" politikaları ile uyumlu olarak öğrenci tercihlerine etki etmektedir. Afrikalı öğrenciler için Türkiye hem dini kimliklerini rahatça yaşayabilecekleri hem de kültürel anlamda daha az yabancılık hissedecekleri bir ortam sunmaktadır (Baydemir, 2020: 58). Nitekim araştırmalar, Türkiye'ye gelen Afrikalı öğrencilerin sosyal uyum süreçlerinde, ortak dini paydaların önemli kolaylaştırıcı faktörlerden biri olduğunu göstermektedir.

Eğitim kalitesi ve program çeşitliliği de Afrikalı öğrencilerin Türkiye'yi tercih nedenleri arasında yer almaktadır. Türkiye üniversiteleri, mühendislikten sosyal bilimlere kadar çok geniş bir yelpazede İngilizce ve diğer yabancı dillerde eğitim veren programlar sunmaktadır. Bununla birlikte üniversiteler, Bologna Süreci kapsamında Avrupa Yükseköğretim Alanı ile uyumlu eğitim sistemleri geliştirmiştir. Bu durum, Türkiye'den alınan diplomaların uluslararası geçerliliğini artırmakta ve mezunların dünya genelinde istihdam olanaklarına erişimini kolaylaştırmaktadır. Türkiye'nin Afrika ülkeleri ile gerçekleştirdiği ikili anlaşmalar ve öğrenci değişim programları da eğitim tercihlerini destekleyen yapısal unsurlar arasında yer almaktadır. Afrikalı öğrencilerin Türkiye'ye yöneliminde ekonomik faktörler de dikkate değer bir yer tutmaktadır. Türkiye'deki yaşam maliyetlerinin, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika gibi bölgelere kıyasla daha uygun olması, düşük ve orta gelir grubundaki Afrikalı öğrenciler için önemli bir avantajdır (Oktar, 2018: 63). Ulaşım, barınma, beslenme ve sağlık hizmetleri açısından Türkiye'nin sunduğu nispeten düşük maliyetli imkanlar, ailelerin ve öğrencilerin eğitim kararlarında etkili olmaktadır. Üstelik Türkiye'deki üniversitelerin sunduğu yarı zamanlı çalışma imkanları ve mezuniyet sonrası sağlanan iş fırsatları da öğrencilerin gelecek planlarına katkıda bulunmaktadır.

Türkiye'nin Afrika kıtası ile son yıllarda geliştirdiği çok boyutlu diplomatik, ekonomik ve kültürel ilişkiler de bu tercihlere ivme kazandırmaktadır. Türk Dış Politikasında Afrika açılımı stratejik bir yön kazanmış ve TİKA, Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı gibi kurumlar aracılığıyla eğitimden kültüre pek çok alanda iş birlikleri geliştirilmiştir. Bu bağlamda Afrikalı öğrenciler, Türkiye'de eğitim almanın sadece akademik değil, aynı zamanda kültürel ve profesyonel ağlar kurma açısından da fırsatlar sunduğunu ifade etmektedir (Baydemir, 2020: 61).

Özet olarak, Türkiye, Afrikalı öğrenciler için hem eğitim hem de gelecekteki kariyer olanakları bakımından umut vadeden bir destinasyon haline geldiği görülmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
YÖNTEM VE BULGULAR

4.1. Türkiye'de Afrikalı Öğrencilerin Medya kullanımı

Bu çalışma, Türkiye'de öğrenim gören Afrikalı öğrencilerin medya kullanım alışkanlıklarını ve bu alışkanlıkların sosyo-kültürel uyum süreçlerine etkilerini anlamak amacıyla yapılmıştır. Türkiye, son yıllarda uluslararası öğrenciler için önemli bir eğitim merkezi hâline gelmiş; özellikle Afrika, Orta Doğu ve Asya ülkelerinden gelen öğrenciler hem akademik hem de kültürel deneyimler kazanmak için Türkiye'yi tercih etmektedir. Ancak mevcut araştırmalar, uluslararası öğrenciler genelinde medya kullanımının uyum sürecine etkilerini ele alırken, Afrikalı öğrencilerin özel deneyimlerini yeterince incelememektedir. Bu eksikliği gidermek, Türkiye'de Afrikalı öğrencilerin sosyal medya ve diğer medya araçlarını nasıl kullandıklarını, hangi amaçlarla etkileşimde bulunduklarını ve bu kullanımın kültürel adaptasyonlarını nasıl şekillendirdiğini ortaya koymak çalışmanın temel motivasyonunu oluşturmaktadır.

Araştırmanın temel sorusu, "Türkiye'de öğrenim gören Afrikalı öğrenciler, medya kullanım alışkanlıkları aracılığıyla sosyo-kültürel uyum süreçlerini nasıl şekillendirmektedir?" olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede çalışmanın amacı, Afrikalı öğrencilerin medya kullanım davranışlarını incelemek, bu davranışların kültürel entegrasyon, sosyal bağlantı ve akademik yaşam üzerindeki etkilerini değerlendirmek ve öğrencilerin uyum süreçlerine dair örüntüleri ortaya koymaktır. Konunun çerçevesi, medya kullanımının bireysel ve kültürel boyutlarını kapsamakta; sosyal medya, haber ve dijital iletişim araçları aracılığıyla öğrencilerin bilgiye erişim, toplumsal katılım ve kültürel deneyim süreçlerini analiz etmeyi hedeflemektedir. Böylece çalışma hem teorik literatüre katkı sunmayı hem de Türkiye'deki üniversitelerin uluslararası öğrenciler için geliştirebileceği politika ve uygulamalara ışık tutmayı amaçlamaktadır.

4.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama amacıyla dört bölümden oluşan anket formundan yararlanılmıştır. Anket formunun birinci bölümünde katılımcıların genel (demografik) bilgileri, ikinci bölümünde Türkiye'deki medya kullanımı ve kültürel uyumuna ilişkin

bilgiler, üçüncü bölümünde medya kullanım alışkanlıkları, dördüncü ve son bölümde Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımı bilgileri yer almaktadır.

4.3. Veri Analizi

Bu araştırmada elde edilen verilerin analizinde, istatistiksel süreçlerin yürütülmesi amacıyla istatistik-tezdestek.com.tr web sitesi aracılığıyla profesyonel destek alınmıştır. Alınan destek, yalnızca verilerin SPSS (Statistical Package Program for Social Science) 21.0 programına aktarılması, uygun analiz yöntemlerinin seçimi ve istatistiksel çıktılarının elde edilmesi aşamalarında teknik nitelikte olmuştur. Bulguların yorumlanması, kuramsal çerçevenin oluşturulması ve sonuçların yazımı tamamen araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Anketin dört bölümündeki her maddeye verilen cevaplar frekans ve yüzde tablolarında gösterilmiştir. İkinci, üçüncü ve dördüncü bölümdeki cevapların birinci bölümdeki demografik bilgilere göre karşılaştırılmasında çapraz tablo ve ki-kare testinden yararlanılmıştır. Analizlerde güven aralığı %95 ($p<0,05$) olarak belirlenmiştir.

4.4. Bulguların Yorumlanması

4.4.1. Demografik bulgular

Tablo 1'de katılımcıların genel bilgilerine göre dağılımına yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Genel Bilgileri

Demografik bilgi	n	%
Cinsiyet		
Kadın	10	40,0
Erkek	15	60,0
Yaş grupları		
18-27 yaş	15	60,0
28-32 yaş	10	40,0
Afrika'nın hangi bölgesinden?		
Kuzey	5	20,0
Orta	5	20,0
Güney	5	20,0
Doğu	5	20,0
Batı	5	20,0
Türkiye'de bulunma süresi		
2-3 yıl	5	20,0
4 yıl ve üstü	20	80,0
Öğrenim durumu		
Lisans öğrencisi	15	60,0
Lisansüstü öğrencisi	10	40,0
Eğitim için Türkiye'yi tercih etme nedeni		
Burs olanakları	9	36,0
Akademik kalite	11	44,0

Kültürel yakınlık	5	20,0
Türkiye'de bulunduğu sürede sosyal çevresini oluşturan gruplar		
Afrikalı öğrenciler	7	28,0
Türk ve Afrikalı öğrenciler	18	72,0

Araştırmaya katılan 25 Afrika kökenli öğrencinin %40'ı kadın, %60'ı erkektir. Katılımcıların %60'ı 18-27 yaş, %40'ı 28-32 yaş grubundadır. Katılımcıların %20'si Kuzey Afrika, %20'si orta, %20'si güney, %20'si doğu, %20'si batı Afrika'dan gelmiştir. Katılımcıların %20'sinin Türkiye'de bulunma süresi 2-3 yıl, %80'inin 4 yıl ve üstüdür. Katılımcıların %60'ı lisans, %40'ı lisansüstü düzeyde öğrenim görmüştür. Katılımcıların %60'ı lisans, %40'ı lisansüstü düzeyde öğrenim görmektedir. Katılımcıların %36'sı burs olanakları nedeniyle, %44'ü akademik kalite, %20'si kültürel yakınlık nedeniyle eğitim için Türkiye'yi tercih etmiştir. Katılımcıların %28'inin Türkiye'de bulunduğu sürede sosyal çevresi Afrikalı öğrencilerden oluşmakta, %72'sinin sosyal çevresi Türk ve Afrikalı öğrencilerden oluşmaktadır.

4.4.2. Kültürel uyum ve medya kullanımına ilişkin bulgular

Tablo 2'de katılımcıların Türkiye'deki medya kullanımı ve kültürel uyumuna ilişkin bilgilerin dağılımına yer verilmiştir.

Tablo 2. Kültürel Uyum ve Medya Kullanımına İlişkin Dağılım

	n	%
Türkiye'de kültürel uyum sürecinde zorlanma		
Kısmen evet	11	44,0
Hayır	14	56,0
Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktör		
Dil	9	36,0
Sosyal çevre	16	64,0
Kültürel uyum sürecinde medya kullanımı etkili olmuştur		
Evet	7	28,0
Hayır	18	72,0
Uyum sürecinde en çok yararlandığı medya platformu		
Sosyal medya	12	48,0
TV / diziler	13	52,0
Türkçe medya içeriklerini anlama konusunda kendisini yeterli görme düzeyi		
Orta	15	60,0
Çok iyi	10	40,0
Medya kullanımının Türk kültürüne dair bilgi edinmeye etkisi		
Az etkili	9	36,0
Etkili	16	64,0

Katılımcıların %44'ü Türkiye'de kültürel uyum sürecinde kısmen zorlandığını, %56'sı hiç zorlanmadığını ifade etmiştir.

H1a: Türkiye'de bulunma süresi az olan Afrikalı öğrenciler için kültürel uyumu en çok zorlaştıran faktör dildir.

H1b: Türkiye'de bulunma süresi uzun olan Afrikalı öğrenciler için kültürel uyumu en çok zorlaştıran faktör sosyal çevredir.

Katılımcıların %36'sı için Türkiye'ye uyum sağlamasını en çok zorlaştıran faktör dil, %64'ü için sosyal çevre olmuştur.

H1a Ret: Türkiye'de bulunma süresi az olan Afrikalı öğrenciler için kültürel uyumu en çok zorlaştıran faktör dildir.

H1b Kabul: Türkiye'de bulunma süresi uzun olan Afrikalı öğrenciler için kültürel uyumu en çok zorlaştıran faktör sosyal çevredir.

Katılımcıların %28'ine göre kültürel uyum sürecinde medya kullanımı olmuştur. Katılımcıların %48'i kültürel uyum sürecinde sosyal medyadan, %52'si TV / dizilerden yararlanmıştır. Katılımcıların %60'ı Türkçe medya içeriklerini anlama konusunda kendisini orta düzeyde iyi, %40'ı çok iyi olarak değerlendirmektedir. Katılımcıların %36'sı medya kullanımının Türk kültürüne dair bilgi edinmeye etkisinin az olduğunu, %64'ü etkili olduğunu ifade etmiştir.

4.4.3. Medya kullanım alışkanlıklarına ilişkin bulgular

Tablo 3'te katılımcıların medya kullanım alışkanlıklarına göre dağılımına yer verilmiştir.

Tablo 3. Medya Kullanım Alışkanlıklarının Dağılım

	n	%
Günlük medya kullanım süresi		
1-3 saat	14	56,0
4 saat ve üstü	11	44,0
Haber takip ettiği kaynaklar		
Uluslararası haber siteleri / sosyal medya	16	64,0
Türk haber siteleri / sosyal medya	9	36,0
Türk TV dizilerini izleme durumu		
Evet	16	64,0
Hayır	9	36,0

Sosyal medya platformlarını kullanım amacı		
Bilgi / haber alma	15	60,0
Sosyalleşme / iletişim	10	40,0
Türkiye'de en çok kullandığı sosyal medya platformları		
Görsel paylaşım (Youtube / Instagram)	15	60,0
İletişim (WhatsApp / X)	10	40,0

Tablo 3. (Devamı) Medya Kullanım Alışkanlıklarının Dağılım

	n	**%**
Türkiye'ye geldikten sonra medya kullanım alışkanlıklarının değişme durumu		
Evet	18	72,0
Hayır	7	28,0
Türkiye'deki medya içeriğinin çeşitliliği		
Yeterli	17	68,0
Yetersiz	8	32,0
Türkiye'deki haber kaynaklarına güven		
Evet	11	44,0
Kararsız	14	56,0
Türkiye'deki medya kullanımının akademik başarıya etkisi		
Evet	11	44,0
Hayır	6	24,0
Kararsız	8	32,0
Türkiye'deki medya kullanımının daha az yalnız hissetmesine etkisi		
Evet	14	56,0
Hayır	4	16,0
Kararsız	7	28,0

Katılımcıların %56'sı günlük 1-3 saat, %44'ü günlük 4 saat ve daha uzun süre medya kullanmaktadır. Katılımcıların %64'ü uluslararası, %36'sı Türk haber siteleri ve sosyal medyadan haberleri takip etmektedir. Katılımcıların %64'ü Türk TV dizilerini izlemektedir. Katılımcıların %60'ı sosyal medya platformlarını bilgi/haber alma amacıyla, %40'ı sosyalleşme / iletişim amacıyla kullanmaktadır. Katılımcıların %60'ı Türkiye'de en çok görsel paylaşım (Youtube/Instagram) platformlarını, %40'ı iletişim (Whatsapp / X) platformlarını kullanmaktadır. Katılımcıların %72'sinin Türkiye'ye geldikten sonra medya kullanım alışkanlıkları değişmiştir. Katılımcıların %68'i Türkiye'deki medya içeriğini yeterli bulmaktadır. Katılımcıların %44'ü Türkiye'deki haber kaynaklarına güvendiğini, %56'sı kararsız olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların %44'ü Türkiye'deki medya kullanımının akademik başarısına etkisi olduğunu, %24'ü etkisi olmadığını, %32'si kararsız olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların %56'sı Türkiye'deki medya kullanımının kendisini daha az yalnız hissetmesine etkisi olduğunu, %16'sı etkisi olmadığını, %28'i kararsız olduğunu ifade etmiştir.

4.4.4. Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımına ait bulgular

Tablo 4'te katılımcıların Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımına göre dağılımına yer verilmiştir.

Tablo 4. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisi

	n	%
TV programlarının kültürel uyuma etkisi		
Olumlu	11	44,0
Kararsız	14	56,0
Medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisi		
Az / orta düzeyde	12	48,0
İyi düzeyde	13	52,0
Medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisi		
Olumlu	13	52,0
Etkisi olmadı	12	48,0
Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlar		
Bilgi edinme	17	68,0
Dil öğrenme	8	32,0
Türkiye'deki medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil		
Kısmen evet	10	40,0
Hayır	15	60,0
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumu		
Evet	14	56,0
Hayır	11	44,0
Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algı		
Tarafsız	15	60,0
Olumlu/taraflı	10	40,0
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme		
Evet	18	72,0
Hayır	7	28,0
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim		
Evet	24	96,0
Hayır	1	4,0
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisi		
Evet	10	40,0
Kararsız	15	60,0
Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerinde etkisi		
Evet	13	52,0
Hayır	12	48,0

Katılımcıların %44'ü Türk TV programlarının kültürel uyuma olumlu katkısı olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların %48'i medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisinin az/orta düzeyde, %52'si iyi düzeyde olduğu görüşündedir. Katılımcıların %52'si medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algısını olumlu yönde

etkilediğini, %48'i etkisinin olmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların %40'ı Türk TV programlarının Afrikalı öğrencilere yönelik olumlu temsile yer verdiğini, %40'ı tarafsız olduğunu, %20'si olumsuz temsile yer verdiğini ifade etmiştir. Katılımcıların %68'i Türkiye'de medya kullanımının bilgi edinmede, %32'si dil öğrenmede yararlı olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların %40'ı Türkiye'deki medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik temsili kısmen yeterli bulmakta, %60'ı yeterli bulmamaktadır. Katılımcıların %56'sı Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne olan bakış açısını etkilediğini ifade etmiştir. Katılımcıların %60'ı Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algıyı tarafsız olarak görmektedir.

H2: Türkiye'de öğrenim gören Afrikalı öğrencilerin sosyal medya kullanımı, kültürel uyum düzeylerini olumlu yönde etkilemektedir.

Katılımcıların %72'si sosyal medyanın Türkiye'de sosyal çevresini genişletmeye yardımcı olduğu görüşündedir.

H2 Kabul: Türkiye'de öğrenim gören Afrikalı öğrencilerin sosyal medya kullanımı, kültürel uyum düzeylerini olumlu yönde etkilemektedir.

Katılımcıların %96'sı sosyal medya üzerinden Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim kurmaktadır. Katılımcıların %40'ı Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkili olduğunu, %60'ı kararsız olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların %52'si Türkiye'de medya içeriklerinin kültürel kimliği üzerinde etkili olduğunu ifade etmiştir.

4.4.5. Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımının demografik değişkenlere göre

Tablo 5'te Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımının cinsiyete göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 5. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

	Kadın		**Erkek**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Türkiye'de kültürel uyum sürecinde zorlanma					1,732	0,188
Kısmen evet	6	60,0	5	33,3		
Hayır	4	40,0	10	66,7		

Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktör					0,116	0,734
Dil	4	40,0	5	33,3		
Sosyal çevre	6	60,0	10	66,7		
Kültürel uyum sürecinde medya kullanımı etkili olmuştur					1,190	0,275
Evet	4	40,0	3	20,0		
Hayır	6	60,0	12	80,0		
Uyum sürecinde en çok yararlandığı medya platformu					2,163	0,141
Sosyal medya	3	30,0	9	60,0		
TV / diziler	7	70,0	6	40,0		

Tablo 5. (Devamı) Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

	Kadın		**Erkek**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Türkçe medya içeriklerini anlama konusunda kendisini yeterli görme düzeyi					0,000	1,000
Orta	6	60,0	9	60,0		
Çok iyi	4	40,0	6	40,0		
Medya kullanımının Türk kültürüne dair bilgi edinmeye etkisi					0,116	0,734
Az etkili	4	40,0	5	33,3		
Etkili	6	60,0	10	66,7		

Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımına ilişkin görüşlerin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 6'da Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımının yaş gruplarına göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 6. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması

	18-27 yaş		**28-32 yaş**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Türkiye'de kültürel uyum sürecinde zorlanma					0,244	0,622
Kısmen evet	6	40,0	5	50,0		
Hayır	9	60,0	5	50,0		
Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktör					0,116	0,734
Dil	5	33,3	4	40,0		
Sosyal çevre	10	66,7	6	60,0		
Kültürel uyum sürecinde medya kullanımı etkili olmuştur					0,033	0,856
Evet	4	26,7	3	30,0		
Hayır	11	73,3	7	70,0		
Uyum sürecinde en çok yararlandığı medya platformu					2,163	0,141
Sosyal medya	9	60,0	3	30,0		
TV / diziler	6	40,0	7	70,0		
Türkçe medya içeriklerini anlama konusunda kendisini yeterli görme düzeyi					0,694	0,405
Orta	10	66,7	5	50,0		
Çok iyi	5	33,3	5	50,0		

Medya kullanımının Türk kültürüne dair bilgi edinmeye etkisi					0,260	0,610
Az etkili	6	40,0	3	30,0		
Etkili	9	60,0	7	70,0		

Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımına ilişkin görüşlerin, yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

Tablo 7'de Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımının Afrika'nın hangi bölgesinden olduğuna göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 7. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Afrika'nın Hangi Bölgesinden Olduğuna Göre Karşılaştırılması

	Kuzey		**Güney**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Türkiye'de kültürel uyum sürecinde zorlanma					0,244	0,622
Kısmen evet	5	50,0	6	40,0		
Hayır	5	50,0	9	60,0		
Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktör					0,116	0,734
Dil	4	40,0	5	33,3		
Sosyal çevre	6	60,0	10	66,7		
Kültürel uyum sürecinde medya kullanımı etkili olmuştur					1,190	0,275
Evet	4	40,0	3	20,0		
Hayır	6	60,0	12	80,0		
Uyum sürecinde en çok yararlandığı medya platformu					2,163	0,141
Sosyal medya	3	30,0	9	60,0		
TV / diziler	7	70,0	6	40,0		
Türkçe medya içeriklerini anlama konusunda kendisini yeterli görme düzeyi					0,694	0,405
Orta	7	70,0	8	53,3		
Çok iyi	3	30,0	7	46,7		
Medya kullanımının Türk kültürüne dair bilgi edinmeye etkisi					1,418	0,234
Az etkili	5	50,0	4	26,7		
Etkili	5	50,0	11	73,3		

Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımına ilişkin görüşlerin, Afrika'nın hangi bölgesinden olduğuna göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

Tablo 8'de Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımının Türkiye'de bulunma süresine göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 8. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Türkiye'de Bulunma Süresine Göre Karşılaştırılması

	2-3 yıl		**4 yıl ve üstü**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**

Türkiye'de kültürel uyum sürecinde zorlanma					0,041	0,840
Kısmen evet	2	40,0	9	45,0		
Hayır	3	60,0	11	55,0		
Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktör					5,252	**0,022**
Dil	4	80,0	5	25,0		
Sosyal çevre	1	20,0	15	75,0		
Kültürel uyum sürecinde medya kullanımı etkili olmuştur					0,198	0,656
Evet	1	20,0	6	30,0		
Hayır	4	80,0	14	70,0		
Uyum sürecinde en çok yararlandığı medya platformu					0,361	0,548
Sosyal medya	3	60,0	9	45,0		
TV / diziler	2	40,0	11	55,0		

Tablo 8. (Devamı) Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Türkiye'de Bulunma Süresine Göre Karşılaştırılması

	2-3 yıl		**4 yıl ve üstü**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Türkçe medya içeriklerini anlama konusunda kendisini yeterli görme düzeyi					1,042	0,307
Orta	4	80,0	11	55,0		
Çok iyi	1	20,0	9	45,0		
Medya kullanımının Türk kültürüne dair bilgi edinmeye etkisi					1,563	0,211
Az etkili	3	60,0	6	30,0		
Etkili	2	40,0	14	70,0		

Türkiye'de kültürel uyum sürecinde zorlanma durumu, kültürel uyum sürecinde medya kullanımının etkili olduğuna ilişkin görüşler, uyum sürecinde en çok yararlanılan medya platformu, Türkçe medya içeriklerini anlama konusunda kendisini yeterli görme düzeyi, Medya kullanımının Türk kültürüne dair bilgi edinmeye etkisine ilişkin görüşlerin Türkiye'de bulunma süresine göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktöre ilişkin görüşlerin Türkiye'de bulunma süresine göre anlamlı farklılık gösterdiği ($X^2=5,25$; $p<0,05$) tespit edilmiştir. Türkiye'de bulunma süresi 2-3 yıl olan katılımcılar için Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktör dil (%80), Türkiye'de bulunma süresi 4 yıl ve üstü olan katılımcılar için Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktör sosyal çevre (%75) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 9'da Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımının öğrenim durumuna göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 9. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması

	Lisans		Lisansüstü			
	n	%	n	%	X^2	p
Türkiye'de kültürel uyum sürecinde zorlanma					0,244	0,622
Kısmen evet	6	40,0	5	50,0		
Hayır	9	60,0	5	50,0		
Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktör					0,260	0,610
Dil	3	20,0	4	40,0		
Sosyal çevre	12	80,0	6	60,0		
Kültürel uyum sürecinde medya kullanımı etkili olmuştur					1,190	0,275
Evet	9	60,0	3	30,0		
Hayır	6	40,0	7	70,0		

Tablo 9. (Devamı) Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması

	Lisans		Lisansüstü			
	n	%	n	%	X^2	p
Uyum sürecinde en çok yararlandığı medya platformu					2,163	0,141
Sosyal medya	10	66,7	5	50,0		
TV / diziler	5	33,3	5	50,0		
Türkçe medya içeriklerini anlama konusunda kendisini yeterli görme düzeyi					0,694	0,405
Orta	6	40,0	3	30,0		
Çok iyi	9	60,0	7	70,0		
Medya kullanımının Türk kültürüne dair bilgi edinmeye etkisi					0,260	0,610
Az etkili	3	60,0	6	30,0		
Etkili	2	40,0	14	70,0		

Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımına ilişkin görüşlerin, öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 10'da Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımının eğitim için Türkiye'yi tercih etme nedenlerine göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 10. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Eğitim İçin Türkiye'yi Tercih Etme Nedenlerine Göre Karşılaştırılması

	Burs olanakları		Eğitim kalitesi		Kültürel yakınlık			
	n	%	n	%	n	%	X^2	p
Türkiye'de kültürel uyum sürecinde zorlanma							4,372	0,112
Kısmen evet	2	22,2	5	45,5	4	80,0		
Hayır	7	77,8	6	54,5	1	20,0		
Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktör							1,010	0,603
Dil	3	33,3	5	45,5	1	20,0		

Sosyal çevre	6	66,7	6	54,5	4	80,0		
Kültürel uyum sürecinde medya kullanımı etkili olmuştur							0,689	0,708
Evet	2	22,2	4	36,4	1	20,0		
Hayır	7	77,8	7	63,6	4	80,0		
Uyum sürecinde en çok yararlandığı medya platformu							2,855	0,240
Sosyal medya	6	66,7	5	45,5	1	20,0		
TV / diziler	3	33,3	6	54,5	4	80,0		
Türkçe medya içeriklerini anlama konusunda kendisini yeterli görme düzeyi							1,650	0,438
Orta	5	55,6	8	72,7	2	40,0		
Çok iyi	4	44,4	3	27,3	3	60,0		
Medya kullanımının Türk kültürüne dair bilgi edinmeye etkisi							3,044	0,218
Az etkili	5	55,6	2	18,2	2	40,0		
Etkili	4	44,4	9	81,8	3	60,0		

Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımına ilişkin görüşlerin, eğitim için Türkiye'yi tercih etme nedenlerine göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 11'de Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımının Türkiye'de bulunduğu sürede sosyal çevresini oluşturan gruplara göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 11. Türkiye'de Kültürel Uyum ve Medya Kullanımının Türkiye'de Bulunduğu Sürede Sosyal Çevresini Oluşturan Gruplara Göre Karşılaştırılması

	Afrikalı öğrenciler		**Türk ve Afrikalı**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Türkiye'de kültürel uyum sürecinde zorlanma					0,939	0,332
Kısmen evet	2	28,6	9	50,0		
Hayır	5	71,4	9	50,0		
Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktör					0,198	0,656
Dil	3	42,9	6	33,3		
Sosyal çevre	4	57,1	12	66,7		
Kültürel uyum sürecinde medya kullanımı etkili olmuştur					3,781	0,052
Evet	0	0,0	7	38,9		
Hayır	7	100,0	11	61,1		
Uyum sürecinde en çok yararlandığı medya platformu					0,326	0,568
Sosyal medya	4	57,1	8	44,4		
TV / diziler	3	42,9	10	55,6		
Türkçe medya içeriklerini anlama konusunda kendisini yeterli görme düzeyi					1,190	0,275
Orta	3	42,9	12	66,7		
Çok iyi	4	57,1	6	33,3		
Medya kullanımının Türk kültürüne dair bilgi edinmeye etkisi					0,198	0,656
Az etkili	3	42,9	6	33,3		
Etkili	4	57,1	12	66,7		

Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımına ilişkin görüşlerin, Türkiye'de bulunduğu sürede sosyal çevresini oluşturan gruplara göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

4.4.6. Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının demografik değişkenlere göre karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

Tablo 12'de Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının cinsiyete göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 12. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

	Kadın		Erkek			
	n	%	n	%	X^2	p
Günlük medya kullanım süresi					0,108	0,742
1-3 saat	6	60,0	8	53,3		
4 saat ve üstü	4	40,0	7	46,7		
Haber takip ettiği kaynaklar					1,418	0,234
Uluslararası haber siteleri / sosyal medya	5	50,0	11	73,3		
Türk haber siteleri / sosyal medya	5	50,0	4	26,7		
Türk TV dizilerini izleme durumu					0,116	0,734
Evet	6	60,0	10	66,7		
Hayır	4	40,0	5	33,3		
Sosyal medya platformlarını kullanım amacı					0,694	0,405
Bilgi / haber alma	7	70,0	8	53,3		
Sosyalleşme / iletişim	3	30,0	7	46,7		
Türkiye'de en çok kullandığı sosyal medya platformları					0,694	0,405
Görsel paylaşım (Youtube / Instagram)	7	70,0	8	53,3		
İletişim (WhatsApp / X)	3	30,0	7	46,7		
Türkiye'ye geldikten sonra medya kullanım alışkanlıklarının değişme durumu					4,001	0,075
Evet	5	50,0	13	86,7		
Hayır	5	50,0	2	13,3		
Türkiye'deki medya içeriğinin çeşitliliği					2,482	0,115
Yeterli	5	50,0	12	80,0		
Yetersiz	5	50,0	3	20,0		
Türkiye'deki haber kaynaklarına güven					0,108	0,742
Evet	4	40,0	7	46,7		
Kararsız	6	60,0	8	53,3		
Türkiye'deki medya kullanımının akademik başarıya etkisi					1,039	0,308
Evet	3	30,0	8	53,3		
Hayır	3	30,0	3	20,0		
Kararsız	4	40,0	4	26,7		
Türkiye'deki medya kullanımının daha az yalnız hissetmesine etkisi					0,134	0,714
Evet	4	40,0	10	66,7		
Hayır	4	40,0	0	0,0		
Kararsız	2	20,0	5	33,3		

Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

Tablo 13'te Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının yaş gruplarına göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 13. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması

	18-27 yaş		28-32 yaş			
	n	%	n	%	X^2	p
Günlük medya kullanım süresi					1,732	0,188
1-3 saat	10	66,7	4	40,0		
4 saat ve üstü	5	33,3	6	60,0		

Tablo 13. (Devamı) Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması

	18-27 yaş		28-32 yaş			
	n	%	n	%	X^2	p
Haber takip ettiği kaynaklar					0,116	0,734
Uluslararası haber siteleri / sosyal medya	10	66,7	6	60,0		
Türk haber siteleri / sosyal medya	5	33,3	4	40,0		
Türk TV dizilerini izleme durumu					1,852	0,174
Evet	8	53,3	8	80,0		
Hayır	7	46,7	2	20,0		
Sosyal medya platformlarını kullanım amacı					0,694	0,405
Bilgi / haber alma	8	53,3	7	70,0		
Sosyalleşme / iletişim	7	46,7	3	30,0		
Türkiye'de en çok kullandığı sosyal medya platformları					0,694	0,405
Görsel paylaşım (Youtube / Instagram)	8	53,3	7	70,0		
İletişim (WhatsApp / X)	7	46,7	3	30,0		
Türkiye'ye geldikten sonra medya kullanım alışkanlıklarının değişme durumu					0,529	0,467
Evet	10	66,7	8	80,0		
Hayır	5	33,3	2	20,0		
Türkiye'deki medya içeriğinin çeşitliliği					0,031	0,861
Yeterli	10	66,7	7	70,0		
Yetersiz	5	33,3	3	30,0		
Türkiye'deki haber kaynaklarına güven					0,108	0,742
Evet	7	46,7	4	40,0		
Kararsız	8	53,3	6	60,0		
Türkiye'deki medya kullanımının akademik başarıya etkisi					0,331	0,847
Evet	7	46,7	4	40,0		
Hayır	3	20,0	3	30,0		
Kararsız	5	33,3	3	30,0		
Türkiye'deki medya kullanımının daha az yalnız hissetmesine etkisi					4,018	0,134
Evet	6	40,0	8	80,0		
Hayır	3	20,0	1	10,0		
Kararsız	6	40,0	1	10,0		

Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

Tablo 14'te Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının Afrika'nın hangi bölgesinden olduğuna göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 14. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Afrika'nın Hangi Bölgesinden Olduğuna Göre Karşılaştırılması

	Kuzey		Güney			
	n	%	n	%	X^2	p
Günlük medya kullanım süresi					1,326	0,250
1-3 saat	7	70,0	7	46,7		
4 saat ve üstü	3	30,0	8	53,3		
Haber takip ettiği kaynaklar					0,116	0,734
Uluslararası haber siteleri / sosyal medya	6	60,0	10	66,7		
Türk haber siteleri / sosyal medya	4	40,0	5	33,3		

Tablo 14. (Devamı) Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması

	Kuzey		Güney			
	n	%	n	%	X^2	p
Türk TV dizilerini izleme durumu					1,852	0,174
Evet	8	80,0	8	53,3		
Hayır	2	20,0	7	46,7		
Sosyal medya platformlarını kullanım amacı					0,000	1,000
Bilgi / haber alma	6	60,0	9	60,0		
Sosyalleşme / iletişim	4	40,0	6	40,0		
Türkiye'de en çok kullandığı sosyal medya platformları					0,000	1,000
Görsel paylaşım (Youtube / Instagram)	6	60,0	9	60,0		
İletişim (WhatsApp / X)	4	40,0	6	40,0		
Türkiye'ye geldikten sonra medya kullanım alışkanlıklarının değişme durumu					0,033	0,856
Evet	7	70,0	11	73,3		
Hayır	3	30,0	4	26,7		
Türkiye'deki medya içeriğinin çeşitliliği					3,707	0,054
Yeterli	9	90,0	8	53,3		
Yetersiz	1	10,0	7	46,7		
Türkiye'deki haber kaynaklarına güven					1,326	0,250
Evet	3	30,0	8	53,3		
Kararsız	7	70,0	7	46,7		
Türkiye'deki medya kullanımının akademik başarıya etkisi					0,331	0,847
Evet	4	40,0	7	46,7		
Hayır	3	30,0	3	20,0		
Kararsız	3	30,0	5	33,3		
Türkiye'deki medya kullanımının daha az yalnız hissetmesine etkisi					0,298	0,862
Evet	5	50,0	9	60,0		
Hayır	2	20,0	2	13,3		
Kararsız	3	30,0	4	26,7		

Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının Afrika'nın hangi bölgesinden olduğuna göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

Tablo 15'te Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının Türkiye'de bulunma süresine göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 15. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Türkiye'de Bulunma Süresine Göre Karşılaştırılması

	2-3 yıl		4 yıl ve üstü			
	n	%	n	%	X^2	p
Günlük medya kullanım süresi					1,461	0,227
1-3 saat	4	80,0	10	50,0		
4 saat ve üstü	1	20,0	10	50,0		
Haber takip ettiği kaynaklar					0,694	0,405
Uluslararası haber siteleri / sosyal medya	4	80,0	12	60,0		
Türk haber siteleri / sosyal medya	1	20,0	8	40,0		
Türk TV dizilerini izleme durumu					1,563	0,211
Evet	2	40,0	14	70,0		
Hayır	3	60,0	6	30,0		

Tablo 15. (Devamı) Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Türkiye'de Bulunma Süresine Göre Karşılaştırılması

	2-3 yıl		4 yıl ve üstü			
	n	%	n	%	X^2	p
Sosyal medya platformlarını kullanım amacı					0,000	1,000
Bilgi / haber alma	3	60,0	12	60,0		
Sosyalleşme / iletişim	2	40,0	8	40,0		
Türkiye'de en çok kullandığı sosyal medya platformları					2,344	0,126
Görsel paylaşım (Youtube / Instagram)	1	20,0	14	70,0		
İletişim (WhatsApp / X)	4	80,0	6	30,0		
Türkiye'ye geldikten sonra medya kullanım alışkanlıklarının değişme durumu					0,446	0,504
Evet	3	60,0	15	75,0		
Hayır	2	40,0	5	25,0		
Türkiye'deki medya içeriğinin çeşitliliği					0,414	0,520
Yeterli	4	80,0	13	65,0		
Yetersiz	1	20,0	7	35,0		
Türkiye'deki haber kaynaklarına güven					0,041	0,840
Evet	2	40,0	9	45,0		
Kararsız	3	60,0	11	55,0		
Türkiye'deki medya kullanımının akademik başarıya etkisi					3,883	0,144
Evet	4	80,0	7	35,0		
Hayır	1	20,0	5	25,0		
Kararsız	0	0,0	8	40,0		
Türkiye'deki medya kullanımının daha az yalnız hissetmesine etkisi					0,670	0,715
Evet	2	40,0	12	60,0		
Hayır	1	20,0	3	15,0		
Kararsız	2	40,0	5	25,0		

Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının Türkiye'de bulunma süresine göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

Tablo 16'da Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının öğrenim durumuna göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 16. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması

	Lisans		Lisansüstü			
	n	%	n	%	X^2	p
Günlük medya kullanım süresi					0,244	0,622
1-3 saat	9	60,0	5	50,0		
4 saat ve üstü	6	40,0	5	50,0		
Haber takip ettiği kaynaklar					0,116	0,734
Uluslararası haber siteleri / sosyal medya	10	66,7	6	60,0		
Türk haber siteleri / sosyal medya	5	33,3	4	40,0		
Türk TV dizilerini izleme durumu					0,116	0,734
Evet	10	66,7	6	60,0		
Hayır	5	33,3	4	40,0		

Tablo 16. (Devamı) Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması

	Lisans		Lisansüstü			
	n	%	n	%	X^2	p
Sosyal medya platformlarını kullanım amacı					0,694	0,405
Bilgi / haber alma	8	53,3	7	70,0		
Sosyalleşme / iletişim	7	46,7	3	30,0		
Türkiye'de en çok kullandığı sosyal medya platformları					0,694	0,405
Görsel paylaşım (Youtube / Instagram)	8	53,3	7	70,0		
İletişim (WhatsApp / X)	7	46,7	3	30,0		
Türkiye'ye geldikten sonra medya kullanım alışkanlıklarının değişme durumu					0,033	0,856
Evet	11	73,3	7	70,0		
Hayır	4	26,7	3	30,0		
Türkiye'deki medya içeriğinin çeşitliliği					0,490	0,484
Yeterli	11	73,3	6	60,0		
Yetersiz	4	26,7	4	40,0		
Türkiye'deki haber kaynaklarına güven					0,108	0,742
Evet	7	46,7	4	40,0		
Kararsız	8	53,3	6	60,0		
Türkiye'deki medya kullanımının akademik başarıya etkisi					0,268	0,874
Evet	6	40,0	5	50,0		
Hayır	4	26,7	2	20,0		
Kararsız	5	33,3	3	30,0		
Türkiye'deki medya kullanımının daha az yalnız hissetmesine etkisi					0,595	0,743
Evet	8	53,3	6	60,0		
Hayır	2	13,3	2	20,0		
Kararsız	5	33,3	2	20,0		

Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

Tablo 17'de Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının eğitim için Türkiye'yi tercih etme nedenlerine göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 17. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Eğitim İçin Türkiye'yi Tercih Etme Nedenlerine Göre Karşılaştırılması

	Burs olanakları		**Eğiti kalitesi**		**Kültürel yakınlık**			
	n	**%**	**n**	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Günlük medya kullanım süresi							3,486	0,175
1-3 saat	7	77,8	4	36,4	3	60,0		
4 saat ve üstü	2	22,2	7	63,6	2	40,0		
Haber takip ettiği kaynaklar							1,203	0,548
Uluslararası haber siteleri / sosyal medya	7	77,8	6	54,5	3	60,0		
Türk haber siteleri / sosyal medya	2	22,2	5	45,5	2	40,0		
Türk TV dizilerini izleme durumu							2,413	0,299
Evet	4	44,4	8	72,7	4	80,0		
Hayır	5	55,6	3	27,3	1	20,0		

Tablo 17. (Devamı) Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Eğitim İçin Türkiye'yi Tercih Etme Nedenlerine Göre Karşılaştırılması

	Burs olanakları		**Eğiti kalitesi**		**Kültürel yakınlık**			
	n	**%**	**n**	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Sosyal medya platformlarını kullanım amacı							1,650	0,438
Bilgi / haber alma	5	55,6	8	72,7	2	40,0		
Sosyalleşme / iletişim	4	44,4	3	27,3	3	60,0		
Türkiye'de en çok kullandığı sosyal medya platformları							4,377	0,112
Görsel paylaşım (Youtube / Instagram)	5	55,6	5	45,5	5	100,0		
İletişim (WhatsApp / X)	4	44,4	6	54,5	0	0,0		
Türkiye'ye geldikten sonra medya kullanım alışkanlıklarının değişme durumu							2,453	0,293
Evet	6	66,7	7	63,6	5	100,0		
Hayır	3	33,3	4	36,4	0	0,0		
Türkiye'deki medya içeriğinin çeşitliliği							2,774	0,250
Yeterli	6	66,7	9	81,8	2	40,0		
Yetersiz	3	33,3	2	18,2	3	60,0		
Türkiye'deki haber kaynaklarına güven							0,043	0,979
Evet	4	44,4	5	45,5	2	40,0		
Kararsız	5	55,6	6	54,5	3	60,0		
Türkiye'deki medya kullanımının akademik başarıya etkisi							3,246	0,518
Evet	4	44,4	6	54,5	1	20,0		
Hayır	3	33,3	1	9,1	2	40,0		
Kararsız	2	22,2	4	36,4	2	40,0		

Türkiye'deki medya kullanımının daha az yalnız hissetmesine etkisi							2,814	0,589
Evet	5	55,6	7	63,6	2	40,0		
Hayır	1	11,1	1	9,1	2	40,0		
Kararsız	3	33,3	3	27,3	1	20,0		

Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının Türkiye'yi tercih etme nedenlerine göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

Tablo 18'de Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının Türkiye'de bulunduğu sürede sosyal çevresini oluşturan gruplara göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 18. Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Türkiye'de Bulunduğu Sürede Sosyal Çevresini Oluşturan Gruplara Göre Karşılaştırılması

	Afrikalı öğrenciler		**Türk ve Afrikalı**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Günlük medya kullanım süresi					0,939	0,332
1-3 saat	5	71,4	9	50,0		
4 saat ve üstü	2	28,6	9	50,0		

Tablo 18. (Devamı) Türkiye'de Medya Kullanım Alışkanlıklarının Türkiye'de Bulunduğu Sürede Sosyal Çevresini Oluşturan Gruplara Göre Karşılaştırılması

	Afrikalı öğrenciler		**Türk ve Afrikalı**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Haber takip ettiği kaynaklar					0,198	0,656
Uluslararası haber siteleri / sosyal medya	4	57,1	12	66,7		
Türk haber siteleri / sosyal medya	3	42,9	6	33,3		
Türk TV dizilerini izleme durumu					3,376	0,066
Evet	2	28,6	14	77,8		
Hayır	5	71,4	4	22,2		
Sosyal medya platformlarını kullanım amacı					1,190	0,275
Bilgi / haber alma	3	42,9	12	66,7		
Sosyalleşme / iletişim	4	57,1	6	33,3		
Türkiye'de en çok kullandığı sosyal medya platformları					0,033	0,856
Görsel paylaşım (Youtube / Instagram)	4	57,1	11	61,1		
İletişim (WhatsApp / X)	3	42,9	7	38,9		
Türkiye'ye geldikten sonra medya kullanım alışkanlıklarının değişme durumu					0,002	0,968
Evet	5	71,4	13	72,2		
Hayır	2	28,6	5	27,8		
Türkiye'deki medya içeriğinin çeşitliliği					0,053	0,819
Yeterli	5	71,4	12	66,7		
Yetersiz	2	28,6	6	33,3		
Türkiye'deki haber kaynaklarına güven					0,939	0,332
Evet	2	28,6	9	50,0		
Kararsız	5	71,4	9	50,0		

Türkiye'deki medya kullanımının akademik başarıya etkisi					0,743	0,690
Evet	3	42,9	8	44,4		
Hayır	1	14,3	5	27,8		
Kararsız	3	42,9	5	27,8		
Türkiye'deki medya kullanımının daha az yalnız hissetmesine etkisi					1,084	0,582
Evet	3	42,9	11	61,1		
Hayır	1	14,3	3	16,7		
Kararsız	3	42,9	4	22,2		

Türkiye'de medya kullanım alışkanlıklarının Türkiye'de bulunduğu sürede sosyal çevresini oluşturan gruplara göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

4.4.7. Medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisinin demografik değişkenlere göre karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

Tablo 19'da Türkiye'de medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisine yönelik görüşlerin, cinsiyete göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 19. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

	Kadın		**Erkek**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
TV programlarının kültürel uyuma etkisi					0,108	0,742
Olumlu	4	40,0	7	46,7		
Kararsız	6	60,0	8	53,3		
Medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisi					3,232	0,072
Az / orta düzeyde	7	70,0	5	33,3		
İyi düzeyde	3	30,0	10	66,7		
Medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisi					3,232	0,072
Olumlu	3	30,0	10	66,7		
Etkisi olmadı	7	70,0	5	33,3		
Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlar					0,031	0,861
Bilgi edinme	7	70,0	10	66,7		
Dil öğrenme	3	30,0	5	33,3		
Türkiye'deki medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil					0,694	0,405
Kısmen evet	3	30,0	7	46,7		
Hayır	7	70,0	8	53,3		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumu					1,326	0,250
Evet	7	70,0	7	46,7		
Hayır	3	30,0	8	53,3		
Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algı					0,000	1,000
Tarafsız	6	60,0	9	60,0		
Olumlu/taraflı	4	40,0	6	40,0		

Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme					1,190	0,275
Evet	6	60,0	12	80,0		
Hayır	4	40,0	3	20,0		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim					1,563	0,211
Evet	9	90,0	15	100,0		
Hayır	1	10,0	0	0,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisi					0,000	1,000
Evet	4	40,0	6	40,0		
Kararsız	6	60,0	9	60,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerinde etkisi					2,163	0,141
Evet	7	70,0	6	40,0		
Hayır	3	30,0	9	60,0		

Türkiye'de medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisine yönelik görüşlerin, cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

Tablo 20'de Türkiye'de medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisine yönelik görüşlerin, yaş gruplarına göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 20. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması

	18-27 yaş		**28-32 yaş**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
TV programlarının kültürel uyuma etkisi					0,244	0,622
Olumlu	6	40,0	5	50,0		
Kararsız	9	60,0	5	50,0		
Medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisine ilişkin görüşlerin					0,027	0,870
Az / orta düzeyde	7	46,7	5	50,0		
İyi düzeyde	8	53,3	5	50,0		
Medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisi					0,427	0,513
Olumlu	7	46,7	6	60,0		
Etkisi olmadı	8	53,3	4	40,0		
Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlar					0,031	0,861
Bilgi edinme	10	66,7	7	70,0		
Dil öğrenme	5	33,3	3	30,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil					2,778	0,096
Kısmen evet	8	53,3	2	20,0		
Hayır	7	46,7	8	80,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumu					4,098	**0,043**
Evet	6	40,0	8	80,0		
Hayır	9	60,0	2	20,0		

Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algı					0,694	0,405
Tarafsız	8	53,3	7	70,0		
Olumlu/taraflı	7	46,7	3	30,0		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme					1,190	0,275
Evet	12	80,0	6	60,0		
Hayır	3	20,0	4	40,0		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim					1,563	0,211
Evet	15	100,0	9	90,0		
Hayır	0	0,0	1	10,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisi					0,694	0,405
Evet	7	46,7	3	30,0		
Kararsız	8	53,3	7	70,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerinde etkisi					0,027	0,870
Evet	8	53,3	5	50,0		
Hayır	7	46,7	5	50,0		

TV programlarının kültürel uyuma etkisine ilişkin görüşler, medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisine ilişkin görüşler, medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisine ilişkin görüşler, Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlara ilişkin görüşleri, Türkiye'de medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil olduğu görüşleri, Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algıya ilişkin görüşler, Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme durumu, sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim kurma durumu, Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisine ilişkin görüşler, Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerindeki etkisine ilişkin görüşlerin yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

H3: 28-32 yaş grubu Afrikalı öğrencilerin, Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkilediği görüşü, genç yaş grubuna (18-27 yaş) göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumuna ilişkin görüşlerin yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği ($X^2=4,098$; $p<0,05$) tespit edilmiştir. 18-27 yaş grubu katılımcıların %40'ı, 28-32 yaş grubu katılımcıların %80'i Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkilediği görüşündedir.

H3 Kabul: 28-32 yaş grubu Afrikalı öğrencilerin, Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkilediği görüşü, genç yaş grubuna (18-27 yaş) göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 21'de Türkiye'de medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisine yönelik görüşlerin, Afrika'nın hangi bölgesinden olduğuna göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 21. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Afrika'nın Hangi Bölgesinden Olduğuna Göre Karşılaştırılması

	Kuzey		Güney			
	n	%	n	%	X^2	p
TV programlarının kültürel uyuma etkisi					0,108	0,742
Olumlu	4	40,0	7	46,7		
Kararsız	6	60,0	8	53,3		
Medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisine ilişkin görüşlerin					0,027	0,870
Az / orta düzeyde	5	50,0	7	46,7		
İyi düzeyde	5	50,0	8	53,3		
Medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisi					3,232	0,072
Olumlu	3	30,0	10	66,7		
Etkisi olmadı	7	70,0	5	33,3		

Tablo 21. (Devamı) Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Afrika'nın Hangi Bölgesinden Olduğuna Göre Karşılaştırılması

	Kuzey		Güney			
	n	%	n	%	X^2	p
Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlar					1,103	0,294
Bilgi edinme	8	80,0	9	60,0		
Dil öğrenme	2	20,0	6	40,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil					0,694	0,405
Kısmen evet	3	30,0	7	46,7		
Hayır	7	70,0	8	53,3		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumu					0,108	0,742
Evet	6	60,0	8	53,3		
Hayır	4	40,0	7	46,7		
Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algı					0,000	1,000
Tarafsız	6	60,0	9	60,0		
Olumlu/taraflı	4	40,0	6	40,0		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme					0,033	0,856
Evet	7	70,0	11	73,3		
Hayır	3	30,0	4	26,7		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim					1,563	0,211
Evet	9	90,0	15	100,0		

Hayır	1	10,0	0	0,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisi					2,778	0,096
Evet	2	20,0	8	53,3		
Kararsız	8	80,0	7	46,7		
Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerinde etkisi					6,838	**0,009**
Evet	2	20,0	11	73,3		
Hayır	8	80,0	4	26,7		

TV programlarının kültürel uyuma etkisine ilişkin görüşler, medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisine ilişkin görüşler, medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisine ilişkin görüşler, Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlara ilişkin görüşleri, Türkiye'de medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil olduğu görüşleri, Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumuna ilişkin görüşleri, Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algıya ilişkin görüşler, Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme durumu, sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim kurma durumu, Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisine ilişkin görüşlerin Afrika'nın hangi bölgesinden olduğuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

H4: Afrika'nın güney bölgesinden gelen Afrikalı öğrencilerin, Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimlikleri üzerinde etkili olduğu görüşü, kuzey bölgesinden gelen katılımcılara göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerindeki etkisinin Afrika'nın hangi bölgesinden olduğuna göre anlamlı farklılık gösterdiği ($X^2=6,838$; $p<0,05$) tespit edilmiştir. Afrika'nın kuzey bölgesinden gelen katılımcıların %20'si, güney bölgesinden gelen katılımcıların %73,3'ü Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerinde etkili olduğu görüşündedir.

H4 Kabul: Afrika'nın güney bölgesinden gelen Afrikalı öğrencilerin, Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimlikleri üzerinde etkili olduğu görüşü, kuzey bölgesinden gelen katılımcılara göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 22'de Türkiye'de medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisine yönelik görüşlerin, Türkiye'de bulunma süresine göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 22. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Türkiye'de Bulunma Süresine Göre Karşılaştırılması

	2-3 yıl		4 yıl ve üstü			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
TV programlarının kültürel uyuma etkisi					1,461	0,227
Olumlu	1	20,0	10	50,0		
Kararsız	4	80,0	10	50,0		
Medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisine ilişkin görüşlerin					0,361	0,548
Az / orta düzeyde	3	60,0	9	45,0		
İyi düzeyde	2	40,0	11	55,0		
Medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisi					0,361	0,548
Olumlu	2	40,0	11	55,0		
Etkisi olmadı	3	60,0	9	45,0		
Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlar					0,184	0,668
Bilgi edinme	3	60,0	14	70,0		
Dil öğrenme	2	40,0	6	30,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil					1,042	0,307
Kısmen evet	3	60,0	7	35,0		
Hayır	2	40,0	13	65,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumu					7,955	**0,005**
Evet	0	0,0	14	70,0		
Hayır	5	100,0	6	30,0		
Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algı					0,000	1,000
Tarafsız	3	60,0	12	60,0		
Olumlu/taraflı	2	40,0	8	40,0		

Tablo 22. (Devamı) Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Türkiye'de Bulunma Süresine Göre Karşılaştırılması

	2-3 yıl		4 yıl ve üstü			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme					0,446	0,504
Evet	3	60,0	15	75,0		
Hayır	2	40,0	5	25,0		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim					0,260	0,610
Evet	5	100,0	19	95,0		
Hayır	0	0,0	1	5,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisi					1,042	0,307
Evet	1	20,0	9	45,0		
Kararsız	4	80,0	11	55,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerinde etkisi					0,361	0,548
Evet	2	40,0	11	55,0		
Hayır	3	60,0	9	45,0		

TV programlarının kültürel uyuma etkisine ilişkin görüşler, medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisine ilişkin görüşler, medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisine ilişkin görüşler, Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlara ilişkin görüşleri, Türkiye'de medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil olduğu görüşleri, Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algıya ilişkin görüşler, Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme durumu, sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim kurma durumu, Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisine ilişkin görüşler, Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerindeki etkisine ilişkin görüşlerin Türkiye'de bulunma süresine göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

H5: Türkiye'de uzun süre (4 yıl ve üstü) bulunan Afrikalı öğrencilerin, Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkilediği görüşü, kısa süre bulunan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumuna ilişkin görüşlerin Türkiye'de bulunma süresine göre anlamlı farklılık gösterdiği ($X^2=7,955$; $p<0,05$) tespit edilmiştir. Türkiye'de bulunma süresi 2-3 yıl olan katılımcıların hiçbiri (%0), Türkiye'de bulunma süresi 4 yıl ve üstü olanların %70'i Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkilediği görüşündedir.

H5 Kabul: Türkiye'de uzun süre (4 yıl ve üstü) bulunan Afrikalı öğrencilerin, Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkilediği görüşü, kısa süre bulunan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 23'te Türkiye'de medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisine yönelik görüşlerin, öğrenim durumuna göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 23. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması

	Lisans		Lisansüstü			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
TV programlarının kültürel uyuma etkisi					0,962	0,327
Olumlu	6	40,0	5	50,0		
Kararsız	9	60,0	5	50,0		
Medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisine ilişkin görüşlerin						

Az / orta düzeyde	6	40,0	6	60,0		
İyi düzeyde	9	60,0	4	40,0		
Medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisi					0,427	0,513
Olumlu	7	46,7	6	60,0		
Etkisi olmadı	8	53,3	4	40,0		
Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlar					1,103	0,294
Bilgi edinme	9	60,0	8	80,0		
Dil öğrenme	6	40,0	2	20,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil					0,694	0,405
Kısmen evet	7	46,7	3	30,0		
Hayır	8	53,3	7	70,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumu					3,896	**0,048**
Evet	6	40,0	8	80,0		
Hayır	9	60,0	2	20,0		
Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algı					0,694	0,405
Tarafsız	8	53,3	7	70,0		
Olumlu/taraflı	7	46,7	3	30,0		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme					0,529	0,467
Evet	10	66,7	8	80,0		
Hayır	5	33,3	2	20,0		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim					1,563	0,211
Evet	15	100,0	9	90,0		
Hayır	0	0,0	1	10,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisi					0,694	0,405
Evet	7	46,7	3	30,0		
Kararsız	8	53,3	7	70,0		

Tablo 24. (Devamı) Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Öğrenim Durumuna Göre Karşılaştırılması

	Lisans		**Lisansüstü**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerinde etkisi					0,427	0,513
Evet	7	46,7	6	60,0		
Hayır	8	53,3	4	40,0		

TV programlarının kültürel uyuma etkisine ilişkin görüşler, medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisine ilişkin görüşler, medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisine ilişkin görüşler, Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlara ilişkin görüşleri, Türkiye'de medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil olduğu görüşleri, Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algıya ilişkin görüşler, Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme durumu, sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim kurma durumu, Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisine ilişkin görüşler, Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel

kimliği üzerindeki etkisine ilişkin görüşlerin öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği (p>0,05) tespit edilmiştir.

H6: Lisansüstü düzeyde öğrenim gören Afrikalı öğrencilerin, Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkilediği görüşü, lisans öğrencilerine göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumuna ilişkin görüşlerin öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği (X^2=3,896; p<0,05) tespit edilmiştir. Lisans öğrenimi görmekte olan katılımcıların %40'ı, lisansüstü öğrenim gören katılımcıların %80'i Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkilediği görüşündedir.

H6 Kabul: Lisansüstü düzeyde öğrenim gören Afrikalı öğrencilerin, Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkilediği görüşü, lisans öğrencilerine göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 24'te Türkiye'de medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisine yönelik görüşlerin, eğitim için Türkiye'yi tercih etme nedenlerine göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 24. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Eğitim İçin Türkiye'yi Tercih Etme Nedenlerine Göre Karşılaştırılması

	Burs olanakları		**Eğiti kalitesi**		**Kültürel yakınlık**			
	n	**%**	**n**	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
TV programlarının kültürel uyuma etkisi							0,945	0,624
Olumlu	3	33,3	6	54,5	2	40,0		
Kararsız	6	66,7	5	45,5	3	60,0		
Medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisine ilişkin görüşlerin							2,694	0,260
Az / orta düzeyde	4	44,4	4	36,4	4	80,0		
İyi düzeyde	5	55,6	7	63,6	1	20,0		
Medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisi							0,363	0,834
Olumlu	5	55,6	6	54,5	2	40,0		
Etkisi olmadı	4	44,4	5	45,5	3	60,0		
Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlar							0,639	0,727
Bilgi edinme	7	77,8	7	63,6	3	60,0		
Dil öğrenme	2	22,2	4	36,4	2	40,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil							4,377	0,112
Kısmen evet	4	44,4	6	54,5	0	0,0		

Hayır	5	55,6	5	45,5	5	100,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumu							1,666	0,435
Evet	4	44,4	6	54,5	4	80,0		
Hayır	5	55,6	5	45,5	1	20,0		
Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algı							2,155	0,340
Tarafsız	7	77,8	5	45,5	3	60,0		
Olumlu/taraflı	2	22,2	6	54,5	2	40,0		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme							0,289	0,866
Evet	6	66,7	8	72,7	4	80,0		
Hayır	3	33,3	3	27,3	1	20,0		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim							1,326	0,515
Evet	9	100,0	10	90,9	5	100,0		
Hayır	0	0,0	1	9,1	0	0,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisi							1,044	0,593
Evet	4	44,4	5	45,5	1	20,0		
Kararsız	5	55,6	6	54,5	4	80,0		
Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerinde etkisi							2,694	0,260
Evet	5	55,6	4	36,4	4	80,0		
Hayır	4	44,4	7	63,6	1	20,0		

Türkiye'de medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisine yönelik görüşlerin, eğitim için Türkiye'yi tercih etme nedenlerine göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 25'te Türkiye'de medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisine yönelik görüşlerin, Türkiye'de bulunduğu sürede sosyal çevresini oluşturan gruplara göre karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 25. Medya Kullanımının Kültürel Uyumla İlişkisinin Türkiye'de Bulunduğu Sürede Sosyal Çevresini Oluşturan Gruplara Göre Karşılaştırılması

	Afrikalı öğrenciler		**Türk ve Afrikalı**			
	n	**%**	**n**	**%**	**X^2**	**p**
TV programlarının kültürel uyuma etkisi					0,005	0,943
Olumlu	3	42,9	8	44,4		
Kararsız	4	57,1	10	55,6		
Medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecine etkisine ilişkin görüşlerin					1,470	0,225
Az / orta düzeyde	2	28,6	10	55,6		
İyi düzeyde	5	71,4	8	44,4		
Medya kullanımının Türk kültürüne yönelik algıya etkisi					0,103	0,748
Olumlu	4	57,1	9	50,0		
Etkisi olmadı	3	42,9	9	50,0		

Türkiye'de medya kullanımının en çok faydalı olduğu alanlar					0,053	0,819
Bilgi edinme	5	71,4	12	66,7		
Dil öğrenme	2	28,6	6	33,3		
Türkiye'deki medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil					0,529	0,467
Kısmen evet	2	28,6	8	44,4		
Hayır	5	71,4	10	55,6		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkileme durumu					0,682	0,409
Evet	3	42,9	11	61,1		
Hayır	4	57,1	7	38,9		
Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algı					0,033	0,856
Tarafsız	4	57,1	11	61,1		
Olumlu/taraflı	3	42,9	7	38,9		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'de sosyal çevreyi genişletebilme					1,064	0,302
Evet	4	57,1	14	77,8		
Hayır	3	42,9	4	22,2		
Sosyal medya aracılığıyla Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim					0,405	0,524
Evet	7	100,0	17	94,4		
Hayır	0	0,0	1	5,6		
Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkisi					0,529	0,467
Evet	2	28,6	8	44,4		
Kararsız	5	71,4	10	55,6		
Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerinde etkisi					1,470	0,225
Evet	5	71,4	8	44,4		
Hayır	2	28,6	10	55,6		

Türkiye'de medya kullanımının kültürel uyumla ilişkisine yönelik görüşlerin, Türkiye'de bulunduğu sürede sosyal çevresini oluşturan gruplara göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Türkiye'de eğitim gören Afrikalı öğrencilerin medya kullanım alışkanlıklarına ilişkin gerçekleştirilen bu analiz, günümüzün dijitalleşen dünyasında medyanın yalnızca bir bilgi edinme aracı olmanın ötesine geçerek sosyal uyum, kimlik inşası ve kültürel entegrasyon süreçlerinde merkezi bir rol üstlendiğini ortaya koymuştur. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular, Afrikalı öğrencilerin medya tüketim pratiklerinin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ve bireysel, toplumsal ve kültürel düzeyde çeşitli işlevler üstlendiğini göstermektedir. Bu öğrenciler, medya araçlarını yalnızca memleketleriyle iletişim kurmak veya bilgi edinmek amacıyla değil, aynı zamanda yeni kültürel ortama uyum sağlamak, sosyal ilişkiler kurmak ve psikososyal destek bulmak için de yoğun biçimde kullanmaktadır. Sosyal medya platformlarının sunduğu olanaklar, öğrencilerin hem kendi aralarında hem de yerel topluluklarla etkileşim kurmalarını kolaylaştırmakta, bu da medya kullanımını çok yönlü bir adaptasyon aracı haline getirmektedir.

Afrikalı öğrencilerin medya kullanımındaki en dikkat çekici unsur, içerik tercihleri ve dil bariyerlerinin medya ile kurdukları ilişkiye yön vermesidir. Türkçe yeterliliklerinin sınırlı olması nedeniyle öğrenciler, sıklıkla İngilizce içeriklere ya da kendi yerel dillerinde yayın yapan dijital platformlara yönelmektedir. Bununla birlikte, Türkiye'deki yaşamlarına dair daha fazla bilgi edinme ve topluma entegre olma motivasyonu, zamanla yerel medya kaynaklarına olan ilgilerini de artırmaktadır. Türk televizyon dizileri, haber programları ve sosyal medya hesapları, öğrencilerin hem dil becerilerini geliştirmelerine hem de Türkiye'nin sosyal, kültürel ve siyasi gündemine dair bilgi sahibi olmalarına katkı sağlamaktadır. Medya, bu öğrencilerin Türkiye'deki yaşam deneyimlerinde dilsel bir öğrenme aracı işlevi de görmektedir.

Dini ve kültürel kimliklerin medya tüketimi üzerindeki etkisi de araştırma bulguları arasında öne çıkmıştır. Afrikalı öğrenciler, dini ve kültürel aidiyetlerini sürdürmek adına çoğunlukla kendi toplumlarına özgü içeriklere ve topluluklara yönelmekte; bu durum, medya kullanımında hem içe dönüklüğün hem de dışa açılmanın aynı anda var olduğu ikili bir yapının oluşmasına yol açmaktadır. Belirli sosyal medya grupları ve çevrimiçi topluluklar, öğrencilerin hem duygusal hem de sosyal destek bulmalarına katkıda bulunurken, aşırı içe kapanıklık durumunda ise entegrasyon sürecini

olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu bağlamda, medya kullanımının, uyum sürecini destekleyen bir araç olabileceği kadar, bireylerin yalnızca kendi kültürel çevreleri ile sınırlı kalmasına da neden olabileceği dikkate alınmalıdır.

Türkiye'de eğitim gören Afrikalı öğrencilerin medya kullanım pratikleri, sosyal uyum, kültürel entegrasyon ve kimlik sürdürme süreçleriyle doğrudan ilişkilidir. Medya hem adaptasyon hem de aidiyet duygusu geliştirme noktasında kritik bir köprü işlevi görmekte; öğrencilerin yeni çevrelerine alışmalarını kolaylaştırırken aynı zamanda kendi kültürel kimliklerini korumalarına da olanak tanımaktadır. bu süreçte, dil yeterliliği, kültürel farkındalık ve medya okuryazarlığı gibi unsurların önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla, üniversiteler ve ilgili kurumlar, Afrikalı öğrencilerin medya ile kurdukları ilişkiyi daha sağlıklı ve entegrasyon odaklı bir biçime dönüştürecek politikalar geliştirmeli, medya okuryazarlığı eğitimleri ve kültürlerarası iletişim programları ile öğrencilerin çok boyutlu uyum süreçlerine destek sağlamalıdır. Böylece medya, ayrışmayı değil bütünleşmeyi teşvik eden güçlü bir araç haline getirilebilmektedir.

Bu çalışmada Türkiye'de üniversite öğrenimi görmekte olan Afrikalı öğrencilerin medya kullanım alışkanlıkları, kültürel uyumları ve medya kullanımı ile kültürel uyum arasındaki ilişkilere bakılmıştır.

Araştırmaya katılan Afrikalı üniversite öğrencilerinin eğitim için Türkiye'yi tercih etme nedenleri sırasıyla akademik kalite, burs olanakları ve kültürel yakınlık olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların yarıya yakınının Türkiye'de kültürle uyum sürecinde kısmen zorlandığı, çoğunluğunun ise zorlanmadığı, zorlayıcı faktörlerin en önemlisinin sosyal çevre ve dil olduğu ve çoğunluğunun Afrikalı öğrencilerle arkadaşlık kurduğu, yaklaşık üçte ikisinin hem Türk hem de Afrikalı öğrencilerle arkadaşlık kurduğu, uyum sürecini kolaylaştırıcı faktörlerin en önemlisinin TV/diziler olduğu ve medyanın Türk kültürüne dair bilgi edinmede etkili olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Bu çalışma, Türkiye'de öğrenim gören Afrikalı öğrencilerin medya kullanım alışkanlıklarını ve bu alışkanlıkların kültürel uyum süreçlerine olan etkilerini kapsamlı bir şekilde incelemiştir. Yapılan literatür taraması ve saha araştırması bulguları birlikte değerlendirildiğinde, Afrikalı öğrencilerin medya kullanımının yalnızca bilgi edinme veya iletişim kurma işlevi taşımadığı, aynı zamanda sosyal uyum, kimlik inşası ve kültürel entegrasyon süreçlerinde merkezi bir rol oynadığı görülmüştür. Öğrenciler,

medya araçlarını hem kendi ülkeleriyle bağlantıda kalmak hem Türkiye'deki sosyal ve kültürel çevreyi tanımak, hem de psikososyal destek sağlamak amacıyla yoğun bir şekilde kullanmaktadır. Bu bağlamda medya, öğrencilerin yalnızca akademik değil, sosyal ve kültürel olarak da adaptasyonlarını kolaylaştıran çok boyutlu bir araç hâline gelmektedir. Özellikle sosyal medya platformları, öğrencilerin hem kendi aralarındaki iletişimi sürdürmelerine hem de yerel topluluklarla etkileşim kurmalarına olanak sağlamaktadır.

Araştırma bulguları, Afrikalı öğrencilerin Türkiye'ye geldikten sonra medya kullanım alışkanlıklarında gözle görülür değişiklikler olduğunu göstermektedir. Katılımcılar, günlük ortalama üç saat civarında sosyal medya kullanmakta ve bu süreyi, Türk televizyon ve dizilerini izlemek, Türkiye ile ilgili güncel gelişmeleri takip etmek, akademik ve sosyal duyurulardan haberdar olmak gibi amaçlarla değerlendirmektedir. Medya araçları, öğrencilerin hem bireysel hem de toplu düzeyde kültürel adaptasyon süreçlerini desteklemekte ve onların yeni kültürel ortamda kendilerini daha rahat ifade etmelerine olanak tanımaktadır. Aynı zamanda sosyal medya, öğrencilerin kendi kültürel kimliklerini korumalarına ve güçlendirmelerine yardımcı olurken, Türkiye'deki yerel kültürü de gözlemlemelerine ve öğrenmelerine imkân sağlamaktadır. Bu yönüyle medya, bireysel uyumun yanı sıra kültürel etkileşim ve entegrasyon süreçlerinin de vazgeçilmez bir unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır.

Elde edilen bulgular, medya kullanımının öğrencilerin sosyal ilişkiler geliştirmesi, grup aktivitelerine katılım göstermesi ve psikososyal destek bulması gibi işlevlerini de ortaya koymaktadır. Öğrenciler, medya aracılığıyla hem kendi uluslararası arkadaş çevrelerini oluşturmakta hem de Türk öğrencilerle ve toplumla etkileşime geçerek kültürel köprüler kurmaktadır. Bu durum, medya kullanımının sadece bir iletişim aracı olmanın ötesine geçerek adaptasyon sürecinde kritik bir araç hâline geldiğini göstermektedir.

Öte yandan medya kullanımı, dil öğrenimi, kültürel normlara aşinalık ve sosyal çevre ile uyum sağlama gibi süreçleri de destekleyerek Afrikalı öğrencilerin Türkiye'deki akademik ve sosyal yaşamlarına entegre olmalarını kolaylaştırmaktadır.

Sonuç olarak, Türkiye'de öğrenim gören Afrikalı öğrencilerin medya kullanım alışkanlıkları, onların kültürel uyum süreçlerini doğrudan şekillendiren çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Medya, öğrencilerin bilgiye erişimini kolaylaştırırken, sosyal ve kültürel

entegrasyonlarını da desteklemekte hem bireysel hem toplumsal düzeyde uyumu güçlendirmektedir. Bu çalışma, dijitalleşen dünyada medya kullanımının uluslararası öğrencilerin deneyimlerini dönüştürdüğünü, sosyal bağ kurma ve kültürel adaptasyon süreçlerini kolaylaştırdığını ortaya koymaktadır. Bulgular, medya kullanımının bilinçli ve dengeli bir şekilde yönetilmesinin, uluslararası öğrencilerin akademik başarı, sosyal uyum ve psikolojik iyi oluşları üzerinde olumlu etkiler yaratabileceğini göstermektedir. Bu açıdan, eğitim kurumlarının ve politika yapıcıların, Afrikalı öğrencilerin medya kullanımını destekleyici ve yönlendirici stratejiler geliştirmesi, kültürel uyum süreçlerinin daha sağlıklı ilerlemesine katkı sağlayacaktır.

Bu çalışma, Türkiye'de öğrenim gören Afrikalı üniversite öğrencilerinin medya kullanım alışkanlıklarının, akademik başarıları, dil öğrenme süreçleri ve kültürel uyumları üzerindeki etkilerini kapsamlı bir biçimde ele almıştır. Araştırma bulguları, öğrencilerin medya araçlarından aldıkları desteğin, özellikle Türkiye'ye uyum süreçlerinde belirgin olduğunu göstermektedir. Katılımcılar, sosyal medyayı ve televizyon/dizi izlemeyi yalnızca eğlence veya bilgi edinme amacıyla değil, aynı zamanda sosyal ve duygusal destek sağlamak, kendilerini daha az yalnız hissetmek ve Türkiye'deki yaşamlarına dair bilgi edinmek için kullanmaktadır. Medya, Afrikalı öğrencilerin hem Türkçe dil yeterliklerini geliştirmelerine hem de Türkiye'nin sosyal, kültürel ve siyasi gündemine dair farkındalık kazanmalarına olanak tanımakta, dolayısıyla dil ve kültürel uyum süreçlerinde önemli bir rol üstlenmektedir.

Araştırma bulguları ayrıca, Afrikalı öğrencilerin medya kullanımındaki temel yönelimlerin içerik tercihleri ve dil yeterliği ile yakından ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrenciler, Türk televizyon dizilerini ve haber programlarını tercih ederek hem Türkçe becerilerini geliştirmekte hem de Türkiye'deki sosyal yaşam ve kültür hakkında bilgi sahibi olmaktadırlar. Günlük ortalama üç saat ve üzeri sosyal medya kullanımının, öğrencilerin duygusal ve sosyal destek bulmalarını sağladığı, topluluk aidiyetlerini güçlendirdiği ve adaptasyon süreçlerini kolaylaştırdığı görülmüştür. Bunun yanı sıra, medyada Afrikalı öğrencilere yönelik temsillerin sınırlı olmasına rağmen, içeriklerin tarafsız ve kültürel algıyı olumlu yönde etkilemesi, öğrencilerin hem kendi kültürel kimliklerini korumalarına hem de Türkiye'deki yeni sosyal çevreye uyum sağlamalarına katkıda bulunmaktadır. Sonuç olarak, medya, Afrikalı öğrenciler için hem

akademik hem sosyal hem de kültürel anlamda uyumu destekleyen çok boyutlu bir araç olarak işlev görmektedir.

Türkiye'de kültürel uyum ve medya kullanımının genel olarak öğrencilerin cinsiyetine, yaş gruplarına, Afrika'nın hangi bölgesinden olduğuna, Türkiye'de bulunma süresine, öğrenim durumuna, eğitim için Türkiye'yi tercih etme nedenine, Türkiye'de bulunduğu sürede sosyal çevresini oluşturan gruplara göre anlamlı farklılık göstermediği bulguları elde edilmiştir. Kültürel uyum ve medya kullanımına ilişkin maddelerden Türkiye'ye uyum sağlamayı en çok zorlaştıran faktörün Türkiye'de bulunma süresine göre anlamlı farklılık gösterdiği ve dil faktörünün Türkiye'de bulunma süresi az olan öğrencilerde daha etkili olduğu bulguları elde edilmiştir.

Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısının yaş grupları, Türkiye'de bulunma süresi ve öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği, Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerinde etkisine ilişkin görüşlerin yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgularına ulaşılmıştır. 28-32 yaş grubu, Türkiye'de 4 yıldan uzun süredir bulunan ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören Afrikalı üniversite öğrencilerinin Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrika kültürüne bakış açısını etkilediği görüşünün, 18-27 yaş grubu, Türkiye'de 3 yıl ve daha kısa süredir bulunan ve lisans düzeyinde öğrenim görmekte olan katılımcılara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulguları elde edilmiştir. 28-32 yaş grubu Afrikalı üniversite öğrencilerinin Türkiye'deki medya içeriklerinin kendi kültürel kimliği üzerinde etkisine ilişkin görüşünün, 18-27 yaş grubu öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulguları elde edilmiştir. Bu çalışmada Türkiye'de öğrenim görmekte olan Afrikalı öğrencilerin kültürel uyum ve medya kullanımının demografik değişkenlere göre farklılaşmasına ilişkin yapılan analizlerin literatür ile karşılaştırılması amacıyla tez ve makale incelenmiş olup yabancı uyruklu üniversite öğrencileri ile kültürel uyum ve medya kullanımı üzerine çok az sayıda çalışmaya ulaşılmış, bu çalışmaların çoğunluğu nitel çalışmalardan oluştuğundan elde edilen bulguların demografik değişkenlere göre farklılaşma durumu literatür ile yeterince karşılaştırılamamıştır.

Yükseköğrenimde uluslararası öğrencilerin uyum sürecine ilişkin çalışma yürütücüleri ve ileride yapılacak çalışmalarda araştırmacılara öneriler şunlardır:

- Medya veya sosyal medya kullanımının, uyum sürecini destekleyen bir araç olabileceği dikkate alınarak yükseköğrenimde ilgili birimlerce medya ve sosyal medya daha etkin kullanılabilmektedir.

- Türkiye'ye uyum sürecinde dil yeterliliği, kültürel farkındalık ve medya okuryazarlığı gibi unsurların önemi ortaya çıktığından öğrencilerin dil ve kültürel adaptasyonunu geliştirecek etkinlikler organize edilerek medya ve sosyal medyada sunulabilmektedir.

- Afrikalı öğrencilerin medya ile kurdukları ilişkiyi daha sağlıklı ve entegrasyon odaklı bir biçime dönüştürecek politikalar geliştirilebilmektedir.

- Afrikalı veya diğer yabancı uyruklu öğrencilerin medya kullanım alışkanlıkları ile kültürel uyum süreçleri arasındaki ilişkiye yönelik daha fazla araştırmaya yer verilebilmektedir.

- Afrikalı veya diğer yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıkları üzerinde etkili olabilecek faktörlerin (Örneğin Türkiye'de bulunma süresi, sosyal medyadaki takipçi sayıları, sosyal medyayı günlük kullanım süresi, kullanım amaçları) derinlemesine incelenmesi amacıyla daha fazla sayıda ve farklı üniversiteler bünyesinde araştırmalar yapılabilmektedir.

KAYNAKÇA

Abdoulahi Mohamed, G. (2019). İzmir'deki Afrikalı öğrencilerin yaşam kalitesinin belirlenmesi ve ilişkili etmenlerin değerlendirilmesi (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.

Adelegan, F., & Parks, D. (1985). Problems of transition for African students in an American university. *Journal of College Student Personnel*, 26(6), 504–508.

Ahmad, A., Mirza, E., & Mohd, R. (2014). Adaptation and the new media technology: A study on Malaysian students in Australia and United Kingdom. *Malaysian Journal of Communication.* 30(1):187-198 DOI:10.17576/JKMJC-2014-3001-10

Alemdar, K., & İrfan, E. (2005). Öteki Kuram: Kitle iletişim kuram ve araştırmalarının tarihsel ve eleştirel bir değerlendirmesi. Ankara: *Erk Yayınları*.

Altınay, F., Altınay, Z., & Altınay, M. (2021). The use of digital technologies and social media among international students: A study on adaptation and education. *Journal of Education and Learning*, 10(4), 1-9.

Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2007). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: SPSS uygulamalı. 5. Baskı. Sakarya: *Sakarya Yayıncılık*.

Anderson, L. (1994). A new look at an old construct: Cross-cultural adaptation. *International Journal of Intercultural Relations*, 18(3), 293–328.

Arslan, M. (2012). Ziya Gökalp'te kültür ve uygarlık anlayışı. *İstanbul University Journal of Sociology*, 3(10), 11-19.

Aydın, M. (2019). Türkiye'nin uluslararası öğrenci politikaları. İstanbul: *Nobel Akademik Yayıncılık*.

Azmaz, S. (1995). Orta Asya Cumhuriyetleri'nden gelen Uludağ Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin uyum düzeylerini etkileyen bazı etmenler (Yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.

Bagley, C., & Young, L. (1988). Evaluation of color and ethnicity in young children in Jamaica, Ghana, England, and Canada. *International Journal of Intercultural Relations*, 12(1), 45–60. https://doi.org/10.1016/0147-1767(88)90006-5

Bashingwa, M. (2021). Intercultural impacts of social media usage for international students in their educational situations: The case study on African students in Sakarya University (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

Başaran, M., Jibril, S., & Vural, Ö. F. (2024) The plights of West-African students in Turkish universities: A case study of Gaziantep University. *International Journal on Lifelong Education and Leadership*, 10(1), 24-34.

Baydemir, M. (2020). Türkiye'nin Afrika açılımı: Yükseköğretimde Sahraaltı Afrikalı öğrenci hareketliliği (2013-2018). *Pesa International Journal of Social Studies*, 6(1), 56-68. https://doi.org/10.25272/j.2149-8385.2020.6.1.05.

Bayram, N. (2009). Sosyal bilimlerde SPSS ile veri analizi. Genişletilmiş 2. Baskı. Bursa: *Ezgi Kitabevi*.

Bayraktutan, Y., & Çayır, K. (2020). Türkiye'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin sosyal medya kullanımı ve kültürel uyumları. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 9(5), 3980-3995.

Berry, J. W. (1990). Psychology of acculturation. In Cross-cultural perspectives. *Nebraska Symposium on Motivation*, (37), 201–234.

Berry, J. W. (2006). Contexts of acculturation. In D. L. Sam & J. W. Berry (Eds.), The Cambridge handbook of acculturation psychology (.27–42). Cambridge, UK: *Cambridge University Press*. https://doi.org/10.1017/CBO9780511489891.006

Berry, J. W., & Sam, D. L. (1997). Acculturation and adaptation. In J. W. Berry, M. H. Segall & C. Kagitcibasi (Eds.), Handbook of cross-cultural psychology: Vol. 3. Social behavior and applications (291–326). Boston, MA: *Allyn & Bacon*.

Berry, J. W., Poortinga, Y. H., Segall, M. H., & Dasen, P. R. (2002). Cross-cultural psychology: Research and applications. New York, NY: *Cambridge University Press*.

Bilgili, H. (2016). İnönü Üniversitesi'nde yabancı uyruklu öğrenci olmak: Etnografik bir araştırma (Yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.

Boduroğlu, G. (2025). Uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal hayata uyum sorunlarının incelenmesi: Çorum ili örneği. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 82-94.

Bolat, M. (2018). Türkiye'nin uluslararası öğrenci politikası: Durum tespiti ve öneriler. *Journal of International Social Research*, 11(57), 512-523.

Büyüköztürk, Ş. (2011). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. 14. Baskı. Ankara: *PEGEM Akademi*.

Cohen, L., Manion, L, & Morrison, K. (2007). Research methods in education. 6. Baskı. London & New York: *Routledge*.

Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2010). Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve Lisrel uygulamaları. Ankara: *PEGEM Akademi*.

Chen, C. P. (1999). Common stressors among international college students: Research and counseling implications. *Journal of College Counseling*, 2(1), 49–65. https://doi.org/10.1002/j.2161-1882.1999.tb00142.x

Chen, G. & Zhang, K. (2010). New Media and Cultural Identity in the Global Society. In R. Taiwo (Ed.), Handbook of Research on Discourse Behavior and Digital Communication: Language Structures and Social Interaction (pp. 795-809). *IGI Global Scientific Publishing*. https://doi.org/10.4018/ 978-1-61520-773-2.ch051

Chen, G. (2013). Theorizing intercultural adaptation from the perspective of boundary game. *China Media Research*, 9(1), 1–10.

Chen, G., & Starosta, W. J. (2005). Foundations of intercultural communication. Lanham, MD: *University Press of America*.

Chen, R., Bennett, S., & Maton, K. (2008). The adaptation of Chinese international students to online flexible learning: Two case studies. *Distance Education*, 29(2)

Chen, W. (2010). Internet use and intercultural adaptation: A case study on Chinese immigrants in Singapore. *Paper presented at the Annual Meeting of the International Communication Association*, New York City, NY.

Cheryan, S., & Tsai, J. L. (2007). Ethnic identity. In G. Ritzer (Ed.), The Blackwell encyclopedia of sociology. Oxford, UK: *Blackwell Publishing*.

Constantine, M. G., Anderson, G. M., Berkel, L. A., Caldwell, L. D., & Utsey, S. O. (2005). Examining the cultural adjustment experiences of African international college students: A qualitative analysis. *Journal of Counseling Psychology*, 52(1), 57–66. https://doi.org/10.1037/0022-0167.52.1.57

Coşkunserçe, O. (2014). Uluslararası öğrencilerin kültürel uyum sürecine yönelik bir çevrimiçi oryantasyon uygulamasının geliştirilmesi ve etkililiğinin incelenmesi (Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Croucher, S., Ommen, D., & Steele, E. (2009). An examination of media usage among French Muslims. *Journal of Intercultural Communication Research*, 38(1), 1–17.

Çağlar, A. (1999). Türk üniversitelerinde öğrenim gören Türk Cumhuriyetleri ve akraba toplulukları öğrencilerinin sorunları. *TODAİE Amme İdaresi Dergisi*, 32(4), 133–169.

Çakmak, Y. B. (2013). Kültürel mirasın korunması bağlamında bir yeniden kullanım örneği: Hamdi Gültepe evi. *Artium*, 1(1), 54–64.

Çayır, K. (2011). Türkiye'de dini kimlik ve çoğulculuk. *Toplum ve Bilim*, (121), 31-56.

Çelik, Ö. (2019). Sakarya Üniversitesi'nde okuyan Türk ve yabancı uyruklu öğrencilerin karşılıklı algıları (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Çiftçi, M. (2023). Türkiye'de uluslararası öğrencilerin medya alışkanlıkları üzerine nitel bir araştırma. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 11(32), 100-120. https://dergipark.org.tr/tr/pub/avrasyad/issue/83560/1363406

Del Pilar, J. A., & Udasco, J. O. (2004). Deculturation: Its lack of validity. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 10(2), 169–176. https://doi.org/10.1037/1099-9809.10.2.169

Dodd, C. H. (1998). Dynamics of intercultural communication (5th ed.). Boston, MA: *McGraw-Hill*.

Ekinci, S. (2021). Covid-19 sürecinde üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 141-154.

Ellingsworth, H. W. (1988). A theory of adaptation in intercultural dyads. In Y. Y. Kim & W. B. Gudykunst (Eds.), Theories in intercultural communication. Newbury Park, CA: *Sage*.

Encyclopædia Britannica. Stanley Fish. Erişim adresi: https://global.britannica.com/biography/Stanley-Fish [Erişim tarihi: 22.11.2016].

Erdoğan, M. (2014). Türkiye'nin göç yönetimi. Ankara: *Hacettepe Üniversitesi Yayınları*.

Erikson, E. H. (1968). Youth: Identity and crisis. New York, NY: W. W. *Norton*.

Ertürk, E., Filizöz, B., & Erdirençelebi, M. (2017). Yabancı uyruklu öğrencilerin intibak sorunları: Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler üzerine bir araştırma. *Researcher: Social Science Studies*, 5(8), 49-68.

Forbush, E., & Foucault-Welles, B. (2016). Social media use and adaptation among Chinese students beginning to study in the United States. *International Journal of Intercultural Relations*, 50(3):1-12

Goertzen, M. J. (2017). Introduction to quantitative research and data. *Library Technology Reports*, 53(4):12-20

Gordon, M. (1964). Assimilation in American life. New York, NY: *Oxford University Press*.

Gu, Q., & Maley, A. (2008). Changing places: A study of Chinese students in the UK. *Language and Intercultural Communication*, (8), 224–245. https://doi.org/10.1080/14708470802303025

Gudykunst, W. (2003). Cross-cultural and intercultural communication. Thousand Oaks, CA: *Sage Publications*.

Gudykunst, W. B., & Nishida, T. (2001). Anxiety, uncertainty, and perceived effectiveness of communication across relationships and cultures. *International Journal of Intercultural Relations*, 25(1), 55-71.

Gumperz, J., & Tannen, D. (1979). Individual and social differences in language use. In C. Fillmore, D. Kempler, & W. S. Y. Wang (Eds.), Individual differences in language ability and language behavior. New York, NY: *Academic Press*.

Güvenç, B. (2002). Kültür ve kimlik. İstanbul: *Remzi Kitabevi*.

Güvenç, B. (2005). İnsan ve kültür. İstanbul: *Remzi Kitabevi*.

Hendrickson, B., & Rosen, D. (2017). Insights into new media use by international students: Implications for cross-cultural adaptation theory. *Social Networking*, 6(3), 81–106.

Hofstede, G., Hofstede, G. J., & Minkov, M. (2010). Cultures and organizations: Software of the mind (3rd ed.). New York, NY: McGraw-Hill.

Işık, Ö. F. (2021). Sosyal uyum ve din: Gaziantep'teki Suriyeli ortaöğretim öğrencileri üzerine bir alan araştırması. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi.

İnce, M. (2018). Türkiye'de uluslararası öğrencilerin eğitimi: Sorunlar ve fırsatlar. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 8(1), 23-31.

İslamoğlu, H. (2009). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri. İzmit: *Beta Yayıncılık*.

Jandt, F. E. (2007). An introduction to intercultural communication: Identities in a global community (5th ed.). Thousand Oaks, CA: *Sage*.

Kadıoğlu, H. (2011). Evren ve örneklem. https://sbf.marmara.edu.tr/dosya/sbf/ders%20notlar%C4%B1/evren%20ve%20%C3%B6rneklem.pdf. Erişim Tarihi: 10.12.2025

Kagan, H., & Cohen, J. (1990). Cultural adjustment of international students. *Psychological Science*, 1(2), 113–115. https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1990.tb00082.x

Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). Kültürel psikoloji: Kültürel perspektiften insan ve aile. İstanbul: *Evrim Yayınları*.

Karadirek, G., & Kara, M. A. (2021). Yabancı uyruklu öğrencilerin sosyokültürel ve akademik uyumu üzerinde ulusal ve örgütsel kültürün etkisi. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(3), 1046-1065.

Karaeminoğulları, A., Doğan, A., & Bozkurt, S. (2009). Kültürlerarası adaptasyon envanteri (Cross Cultural Adaptability Inventory-CCAI) üzerine bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(1), 331–349.

Karaoğlu, F. (2007). Yabancı uyruklu öğrencilerde uyma davranışı: TÖMER örneği (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Karakuş, Ö., & Başıbüyük, O. (2010). Deneysel ve deneysel olmayan araştırma yöntemleri. İçinde K. Böke (Eds.), Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri (ss. 198-240). İstanbul: *Alfa Basım Yayım Dağıtım San. Ve Tic. Ltd. Şti*.

Kaya, A. (2019). Türkiye'de uluslararası öğrenciler: Uyum süreçleri ve politikalar. İstanbul: *İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları*.

Kaya, B., & Sezgin, M. (2017). Uluslararası öğrencilerin medya kullanım alışkanlıkları: Türkiye örneği. *Uluslararası Öğrenciler Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. 45-59.

Keskin, M. (2022). The case of African students in Turkey: Their migration experiences, transnational identities and adaptation (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.

Kınay, İ. (2018). Kamu diplomasisi ve medya: TRT World yayınlarının yabancı uyruklu öğrenciler üzerindeki etkisine yönelik bir çalışma (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.

Kıroğlu, K., Kesten, A., & Elma, C. (2010). Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 26–39.

Kim, Y. (2005). Adapting to a new culture: An integrative communication theory. In W. B. Gudykunst (Ed.), Theorizing about intercultural communication. pp. 375-400. Thousand Oaks, CA: *Sage*.

Kim, Y. (2001). Becoming intercultural: An integrative theory of communication and cross-cultural adaptation. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.Kisaka, M. O. (2018). Afrika'dan Türkiye'ye yüksek öğrenim görmek için gelen öğrencilerin uyum süreçleri ve karşılaştıkları sorunlar: Ankara örneği (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Korkmaz, T., & Yılmaz, Z. (2022). Uluslararası öğrencilerin dijital medya kullanımı ve kültürel uyum süreci: Tokat örneği. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(2), 55-76.

Köse, A. (2013). Göçmenlerin dini kimlik ve uyum süreçleri. *Din ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 45-68.

Kürklü, M. F. (2018). Akültürasyon ne demektir? Çokuluslu işletmelerin akültürasyon sürecindeki rolleri nasıl tanımlanabilir? Kültür, Tarım, Gıda ve Çevre.

Lee, J. Y., & Ciftci, A. (2014). Asian international students' socio-cultural adaptation: Influence of multicultural personality, assertiveness, academic self-efficacy, and social support. *International Journal of Intercultural Relations*, (38), 97–105. https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2013.08.009 Erişim Tarihi: 31.08.2025

Lin, J., Peng, W., Kim, M., & LaRose, R. (2011). Social networking and adjustments among international students. *New Media & Society*, 13(3), 421–440.

Lysgaard, S. (1955). Adjustment in a foreign society: Norwegian Fulbright grantees visiting the United States. *International Social Sciences Bulletin*, (7), 45–51.

Luhmann, M., Hofmann, W., Eid, M., & Lucas, R. E. (2012). Subjective well-being and adaptation to life events: a meta-analysis. *Journal of personality and social psychology*, 102(3), 592.

Makwen, M. A. (2022). Afrikalı öğrencilerin kültürel adaptasyonunda sosyal medyanın etkileri (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.

Mann, P. S., & Lacke, C. J. (2010). Introductory statistics (7th edition). Text only, *Wiley*.

Matsumoto, D. (2007). Culture, context and behavior. *Journal of Personality*, 75(6), 1285-1320.

Matsumoto, D., Hirayama, S., & LeRoux, J. (2006). Psychological skills related to intercultural adjustment. In T. P. Wong & C. J. Wong (Eds.), Handbook of multicultural perspectives on stress and coping (pp. 387-405). Boston, MA: *Springer*.

Mattila, L.-R., Pitkäjärvi, M., & Eriksson, E. (2010). International student nurses' experiences of clinical practice in the Finnish health care system. *Nurse Education in Practice*, 10(3), 153-157. https://doi.org/10.1016/j.nepr.2009.05.009

Mennicken, C. (2000). Intercultural marketing: Causal relationships between culture, consumer behavior and marketing. Wiesbaden, Germany: *Economics*.

Migrant & Seasonal Head Start Technical Assistance Center (2006). Introduction to Data Analysis Handbook. *ERIC Institute of Education Sciences*. Erişim adresi: https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED536788.pdf [Erişim tarihi: 11.12.2025].

Nelson, P. (2019). The relationship of state fragility and Hofstede's index of cultural distance to cross-cultural adjustment of expatriates (Doctoral dissertation). ProQuest Dissertations & Theses Global. https://www.proquest.com/dissertations-theses/relationship-state-fragility-hofstedes-index/docview/2187144233/se-2 Erişim Tarihi: 31.08.2025

Nsabimana, E. (2023). Eskişehir'de yaşayan Afrikalı öğrencilerin lisansüstü eğitim sürecine ilişkin görüşleri (Yüksek lisans tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

Oberg, K. (1960). Cultural shock: Adjustment to new cultural environments. *Practical Anthropology*, 7(4), 177–182. https://doi.org/10.1177/009182966000700405

Oktar, O. S. (2018). Afrikalı öğrencilerin Türkiye deneyimlerine bir örnek olarak "AfroKonyalılar" (Bitirme ödevi). Selçuk Üniversitesi, Konya.

Orhunbilge, A. N. (2000). Örnekleme Yöntemleri ve Hipotez Testleri. 2. Baskı. İstanbul: *Avcıol Basım Yayın*.

Oskay, Ü. (2011). İletişimin ABC'si. İstanbul: *Der Yayınları*.

Öztürk, İ., & Yılmaz, M. (2021). Uluslararası öğrencilerin Türkiye'ye katkıları: Ekonomik ve sosyo-kültürel boyut. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14(79), 120-130.

Phinney, J. S., & Ong, A. D. (2007). Conceptualization and measurement of ethnic identity: Current status and future directions. *Journal of Counseling Psychology,* 54(3), 271–281. https://doi.org/10.1037/0022-0167.54.3.271

Pyvis, D., & Chapman, A. (2005). Culture shock and the international student 'offshore'. *Journal of Research in International Education*, 4(1), 23–42. https://doi.org/10.1177/1475240905050289

Rudmin, F. W. (2003). Critical history of the acculturation psychology of assimilation, separation, integration, and marginalization. *Review of General Psychology*, 7(1), 3–37. https://doi.org/10.1037//1089-2680.7.1.3

Rui, J., & Wang, H. (2015). Social network sites and international students' cross-cultural adaptation. *Computers in Human Behavior*. 49, 400–411.

Ryan, S., Magro, M. J., & Sharp, J. H. (2011). Exploring educational and cultural adaptation through social networking sites. *Journal of Information Technology Education*, 10, 1-16.

Ryder, A. G., Alden, L. E., & Paulhus, D. L. (2000). Is acculturation unidimensional or bidimensional? A head-to-head comparison in the prediction of personality, self-identity, and adjustment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79(1), 49–65. https://doi.org/10.1037/0022-3514.79.1.49

Sağır, Z. (2020). Kültürleşme, dini başa çıkma ve yaşam memnuniyeti: Türkiye'de yaşayan yabancı öğrenciler üzerine nicel bir araştırma. *Kilitbahir Dergisi*, (17), 5-37.

Samovar, L. A., McDaniel, E. R., & Roy, C. S. (2013). Communication between cultures (8th ed.). Boston, MA: *Wadsworth*.

Sarıkaya, M. (2022). Türkiye'de yükseköğretimin uluslararasılaşması: Mevcut durum ve gelecek perspektifi. *Akademik Bakış Dergisi*, 94, 314-329.

Satapathy, S. (2019). Observation as a tool for collecting data. *International Journal of Multidisciplinary Educational Research*, 8(5), 151-164.

Sawyer, R. (2011). The impact of new social media on intercultural adaptation (Senior honors project). Retrieved from https://repository.uri.edu Erişim Tarihi: 31.08.2025

Sawyer, R., & Chen, G. M. (2012). The impact of social media on intercultural adaptation. *Intercultural Communication Studies*, 21(2), 151–169.

Selimoğlu, Z. (2024). Karadeniz Teknik Üniversitesinde öğrenim gören Afrikalı öğrencilerin sosyal ve akademik yaşam deneyimleri üzerine bir araştırma (Yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Serper, Ö., & Aytaç, M. (2000). Örnekleme. Gözden Geçirilmiş 2. Baskı. Bursa: *Ezgi Kitabevi*.

Sevim, O., & Kara, E. G. (2019). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen sosyal medya kullanıcılarının okuma ve yazma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, 23(78), 449-466.

Slater, P., & Hasson, F. (2024). Quantitative data quality assurance, analysis and presentation. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 32, 723-727.

Sönmez, E. N. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Afrikalı öğrencilerin utangaçlık ve sosyalleşememe sorunu. *Aydın TÖMER*, 6(2), 195-221.

Sözer, M. A. (2019). Göç, toplumsal uyum ve aidiyet. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(28), 418–431.

Spitzberg, B., & Cupach, W. (1984). Interpersonal communication competence. Beverly Hills, CA: *Sage*.

Steiner, N. (2009). International migration and citizenship today. London, UK: *Routledge*. https://doi.org/10.4324/9780203875544

Sungur, M. A., Şahin, M., Can, G., Şahin, M. F., Duman, K., Pektaş, B., Doğan, S., Alkan, A. Ö., & Onuk, H. (2016). Düzce Üniversitesinde yükseköğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin yaşam doyumları ve sosyal uyumlarını etkileyen faktörler. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 101-109.

Sümbüloğlu, K., & Akdağ, B. (2007). Regresyon yöntemleri ve korelasyon analizi. Ankara: *Hatiboğlu Yayınevi*.

Şayak, H., Karataş, K., & Yılmaz, E. (2023). Examining the studies on foreign students in Turkey: A content analysis. *Electronic Journal of Education Sciences*, 12(23), 47-63.

Şimşek, F. (2022). Uluslararası öğrenci hareketliliği ve Türkiye yükseköğretiminde Afrikalı öğrenciler. *TURKSOSBİLDER*, 7(1), 12-36.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). Using multivariate statistics. Sixth edition. New Jersey: *Pearson*.

Wang, H., & Huang, Y. (2009). Internet use, group identity, and political participation among Taiwanese Americans. *China Media Research*, 5(1).

Ward, C., & Kennedy, A. (2001). Coping with cross-cultural transition. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 32(5), 636–642. https://doi.org/10.1177/0022022101032005007

Weinreich, P. (2009). "Enculturation", not "acculturation": Conceptualising and assessing identity processes in migrant communities. *International Journal of Intercultural Relations*, 33(2), 124–139. https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2008.12.006

Winkelman, M. (1994). Cultural shock and adaptation. *Journal of Counseling & Development*, 73(2), 121–126. https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1994.tb01723.x

Xi, J. H., Song, R., & Rao, X. F. (2020). Çinli lisans öğrencilerinin Alman yükseköğreniminde kültürlerarası adaptasyonu. *Açık Erişim Kütüphanesi Dergisi*, (7), 1–14.

Yaman, B. (2023). Kültürel entegrasyon ve sosyal medya: Uluslararası öğrencilerin gözünden *Türkiye. Sosyal Bilimler Perspektifinde Güncel Konular*, (1), 85-99.

Ye, J. (2006). An examination of acculturative stress, interpersonal social support, and use of online ethnic social groups among Chinese international students. *The Howard Journal of Communication*, 17(1), 1–20.

Yengin, D. (2014). Yeni medya ve dokunmatik toplum. İstanbul: Derin Yayınları.

Yıldırım, E., & Köksal, H. (2017). Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin gözüyle Türkiye. *KEFAD*, 18(3), 297-313.

Yıldırım, S. (2019). Sosyal medya kullanımının üniversite öğrencilerinin akademik başarısına etkisi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 15(2), 129-148.

Yıldız, E. (2012). Kültürün felsefi temelleri. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 447-452.

Yu, B., & Wright, E. (2016). Socio-cultural adaptation, academic adaptation and satisfaction of international higher degree research students in Australia. *Tertiary Education and Management*, 22(1), 49–64. https://doi.org/10.1080/13583883.2015.1127405

EKLER

EK A- Etik Kurul Onayı

Tarih:13/03/2025 18:42
Sayı: E-65836846-044-348041
REKTÖRLÜK

348041

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ

T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sayı : E-65836846-044-348041 13.03.2025
Konu : Etik Onayı

Sayın Ali Mahamat KHALID

İlgi : 18.02.2025 tarihli dilekçeniz.

İlgi yazınız ile "Türkiye'de Afrikalı Öğrencilerinin Medya Kullanımı: Bir Alımlama Analizi" isimli çalışmanın anket ve yarı yapılandırılmış görüşme sorularına Etik Kurul onayı talep edilmektedir.

Adı geçen ve ekte yer alan anket ve yarı yapılandırılmış görüşme soruları, Üniversitemiz Etik Kurulunca incelenerek etik tanım, değer ve ilkelere aykırı bir düzenleme tespit edilmediği, yetkili makamlardan gerekli izinlerin alınması koşuluyla, önerilen anket ve yarı yapılandırılmış görüşme sorularının etik kurallara uygun olduğu ve etik onayının verildiği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Hanifi PARLAR
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Etik Onaylı Anket ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

elge Doğrulama Kodu:
518F7CD-9743-4B2A-B0EB-EADE2A324983

Belge Doğrulama Adresi:
https://www.turkiye.gov.tr/istanbul-ticaret-universitesi-ebys
Ayrıntılı Bilgi İçin: Bahadır ÖZ
Büro Personeli
Telefon No:

1 / 1

EK B- Veri Toplama Aracı

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Değerli Katılımcı,

Bu çalışma, Prof. Dr. Abdülhamit Avşar danışmanlığında İstanbul Ticaret Üniversitesi, lisansüstü eğitim Fakültesi/Enstitüsü, Medya iletişi Çalışmaları Lisans/Yüksek Lisans/Doktora programı öğrencisi (Adı-Soyadı) Ali Mahamat Khatir tarafından yürütülen Türkiye'de Afrikalı öğrencilerin medya kullanımı isimli bir tez / makale çalışmasıdır.

Çalışmanın amacı, Türkiye'de Afrikalı öğrencilerin medya içeriklerini nasıl algıladıkları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu çalışma 18 yaş ve üzeri katılımcıları kapsamaktadır.

Araştırmaya katılımınız tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Araştırma sırasında sizden alınan bilgiler grup halinde değerlendirileceğinden, sizden kimlik belirleyici bilgiler istenmeyecektir. Cevaplarınız gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından bilimsel çalışmalarda kullanılacaktır. Bu anlamda, araştırma sonuçlarından sağlıklı bilgiler edinilebilmesi için soruların samimi bir şekilde doldurulması ve soruların boş bırakılmaması oldukça önemlidir. Bu çalışma genel olarak kişisel rahatsızlık teşkil edecek soruları içermemektedir. Ancak araştırma sırasında herhangi bir nedenden dolayı rahatsızlık hissederseniz, katılımınızı sonlandırabilirsiniz. Çalışma sırasında sizden istenilen, çalışmada yer alan maddeleri ve/veya soruları boş bırakmamaya özen göstererek samimi bir şekilde doldurmanızdır. Çalışmaya katılım yaklaşık 8-12 dakika sürecektir. Çalışma hakkında daha fazla bilgi almak için (Adı-Soyadı) Ali Mahamat Khatir (E posı k.h.....@gmail.com .) ulaşabilirsiniz. Katılımınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum ve istediğim zaman katılımımı sonlandırabileceğimi biliyorum. Verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı kullanımını kabul ediyorum.

Evet ( ) Hayır ( )

Araştırmacının Adı Soyadı

Ali Mahamat Khatir

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURUL ONAYI ALMIŞTIR
Kurul Tarihi: 28.02.2025
Kurul Karar No: 02/05

Demografik

- **Cinsiyetiniz?**

  Kadın ☐ Erkek ☐

- **Yaşınız?**

  18-22 ☐ 23-27 ☐ 28-32 ☐ 33 ve üzeri ☐

- **Afrika'nın hangi bölgesinden geliyorsunuz?**

  Kuzey ☐ Güney ☐ Orta ☐ Doğu ☐ Batı ☐

- **Kaç yıldır Türkiye'desiniz?**

  0-1 yıl ☐ 2-3 yıl ☐ 4 yıl ve üzeri ☐

- **Eğitim seviyeniz nedir?**

  Lisans öğrenci ☐ Yüksek Lisans öğrenci ☐ Doktora öğrenci ☐

- **Türkiye'de eğitim almak istemenizin en önemli sebebi nedir?**

  Burs olanakları ☐ Akademik kalite ☐ Kültürel yakınlık ☐ Ekonomik sebepler ☐ Diğer ☐

- **Türkiye'de yaşarken sosyal çevreniz genellikle hangi gruplardan oluşmaktadır?**

  Afrikalı öğrenciler ☐ Türk öğrenciler ☐ Her ikisi ☐ Diğer ☐

Kültürel Uyum ve Medya Kullanımı

- Türkiye'ye geldiğinizde kültürel uyum sürecinde zorlandınız mı?

  Evet ☐ Hayır ☐ Kısmen ☐

- Türkiye'ye uyum sağlamanızı en çok zorlaştıran faktör nedir?

  Dil ☐ Sosyal çevre ☐ Kültürel farklar ☐ Eğitim sistemi ☐ Diğer ☐

- Kültürel uyum sürecinizde medya kullanımının etkili olduğunu düşünüyor musunuz?

  Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum ☐ Fikrim yok ☐

- Türkiye'ye uyum sağlama sürecinde en çok hangi medya platformlarından faydalanıyorsunuz?

  Televizyon ☐ Sosyal medya ☐ YouTube ☐ Haber siteleri ☐
  Diğer ☐ (adını yazın) .....

- Türkçe medya içeriklerini anlama konusunda kendinizi nasıl değerlendirirsiniz?
  Çok iyi ☐ İyi ☐ Orta ☐ Zayıf ☐ Hiç anlamıyorum ☐

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURUL ONAYI ALMIŞTIR
Kurul Tarihi: 28.02.2025
Kurul Kazar No: 02-05

- Medya kullanımı Türk kültürüne dair bilgi edinmenizde ne kadar etkili oluyor? Etkili ☐ Az etkili ☐ Etkisiz ☐

Afrikalı Öğrencilerin Türkiye'deki Medya Kullanım Alışkanlıkları

- Günlük medya kullanım süreniz ortalama ne kadar?

  1 saatten az ☐ 1-3 saat ☐ 4-6 saat ☐ 7 saat ve üzeri ☐

- En çok hangi medya türünü kullanıyorsunuz?

  Televizyon ☐ Radyo ☐ Sosyal medya ☐ Haber siteleri ☐ Basılı medya ☐

- Türkiye'deyken haberleri hangi kaynaklardan takip ediyorsunuz?

  Afrika kaynaklı haber siteleri ve sosyal medya ☐ Türk haber siteleri ve sosyal medya ☐ Uluslararası haber siteleri ve sosyal medya ☐

- Türk televizyon dizileri izliyor musunuz?

  Evet ☐ Hayır ☐ Bazen ☐

- Türk televizyon programlarının kültürel uyumunuzu nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz

  Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim yok ☐

- Sosyal medya platformlarını hangi amaçlarla kullanıyorsunuz?

  Bilgi edinme ☐ Eğlence ☐ Haber takip ☐ İletişim kurma ☐

- Türkiye'de hangi sosyal medya platformlarını daha sık kullanıyorsunuz?
  Instagram ☐ Twitter ☐ Facebook ☐ TikTok ☐ WhatsApp ☐ LinkedIn ☐ YouTube ☐ Diğer ☐ (Adını yazın).....

- Medya kullanımının Türkçe öğrenme sürecinizi nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?

  İyi ☐ Orta ☐ Az ☐ Etkisi olmadı ☐

- Türkiye'ye geldikten sonra medya kullanım alışkanlıklarınız değişti mi?

  Evet ☐ Hayır ☐ Kısmen ☐

- Medya kullanımınınTürk kültürüne yönelik algınızına yönde etkilediğini düşünüyorsunuz?

  Olumlu yönde ☐ Olumsuz yönde ☐ Etkisi olmadı ☐

- Türk televizyon programlarının Afrikalı öğrencilere yönelik temsilini nasıl değerlendiriyorsunuz?

  Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Tarafsız ☐

- Türkiye'deki medya içeriğinin çeşitliliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?

  Yeterli ☐ Yetersiz ☐ Normal ☐

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURUL ONAYI ALMIŞTIR
Kurul Tarihi: 28.02.2025
Kurul Karar No: 02-05

- Türkiye'deki haber kaynaklarına ne kadar güveniyorsunuz?

  Çok güveniyorum ☐ Güveniyorum ☐ Kararsızım ☐
  Güvenmiyorum ☐ Hiç güvenmiyorum ☐

- Türkiye'de medya kullanımının sizin için hangi alanlarda daha çok faydalı oduğunu düşünüyorsunuz?

  Dil öğrenme ☐ Sosyal uyum ☐ Bilgi edinme ☐ Güncel olayları takip etme ☐

- Türkiye'deki medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilere yönelik yeterli temsil olduğunu düşünüyor musunuz?

  Evet ☐ Hayır ☐ Kısmen ☐

- Cevabınız hayır ise medyada temsil edilmeme duygusunun kültürel uyum sürecinizi etkilediğini düşünüyor musunuz?

  Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim yok ☐

- Türk medya içeriklerinin Afrika kültürüne olan bakış açınızı nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?

  Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Etkilemedi ☐

- Türk medyasında Afrikalı öğrencilere yönelik algıyı nasıl değerlendiriyorsunuz?
  Çok olumlu ☐ Olumlu ☐ Tarafsız ☐ Olumsuz ☐ Çok olumsuz ☐

- Medya aracılığıyla sosyal çevrenizi genişletebildiğiniz düşünüyor musunuz?

  Evet ☐ Hayır ☐ Kısmen ☐

- Sosyal medya üzerinden Türkiye'deki Afrikalı öğrencilerle iletişim kuruyor musunuz?

  Evet ☐ Hayır ☐ Nadiren ☐

- Türkiye'deki medya kullanımınızın akademik başarınıza etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?

  Evet ☐ Hayır ☐ Kararsızım ☐

- Türkiye'de medya kullanımının kendinizi daha az yalnız hissetmenize etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?

  Evet ☐ Hayır ☐ Kararsızım ☐

- Türkiye'deki medya içeriklerinin Afrikalı öğrencilerin kimlik algısı üzerinde etkili olduğunu düşünüyor musunuz?

  Evet ☐ Hayır ☐ Kararsızım ☐

- Türkiye'de medya üzerinden karşılaştığınız içeriklerin kültürel kimliğinize etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?

  Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Etkisi olmadı ☐

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURUL ONAYI ALMIŞTIR
Kurul Tarihi: 28.02.2025
Kurul Karar No: 02-05

Açık Uçlu Sorular

- Türk medya içeriklerinde Afrikalı öğrencilerin daha fazla yer alması gerektiğini düşünüyor musunuz? Neden?
- Türkiye'deki medya alışkanlıklarınızı en çok hangi faktörler etkiliyor?
- Türkiye'deki medya platformlarında en çok beğendiğiniz içerik türü nedir ve neden?
- Türkiye'ye uyum sağlama sürecinizde medya dışında en büyük etkiye sahip olan faktör nedir?
- Türkiye'de medya kullanımınızın değişmesine neden olan en önemli etken nedir?
- Türkiye'de medya tüketimi konusunda karşılaştığınız en büyük zorluk nedir?

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURUL ONAYI ALMIŞTIR
Kurul Tarihi: 28.02.2025
Kurul Kazar No: 02-05